

Strategia Rozwoju Miasta Kolno do roku 2030

– projekt do konsultacji społecznych –

STYCZEŃ 2022 R.

Opracowanie:

Urząd Miasta Kolno we współpracy z MM CONSULT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Strategię Rozwoju Miasta Kolno na do roku 2030 opracowano w oparciu o materiały źródłowe Wydziałów Urzędu Miejskiego oraz gminnych jednostek organizacyjnych. Ze względu na dostępność danych publicznych użytych do diagnozy oraz potrzebę zachowania spójności dokumentu, większość danych zawartych w Strategii Rozwoju Miasta Kolno do roku 2030 zostało opracowanych według stanu na 2020 rok, o ile nie zaznaczono inaczej.

Strategia została opracowana zgodnie z zasadami zawartymi w aktualnej wersji Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 w szczególności Załącznika nr 2 Standardy dostępności dla polityki spójności 2014-2020.

MM Consult sp. z o.o.

Spis treści

WPROWADZENIE.....	5
ROZDZIAŁ I. SYNTEZA DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIASTA.....	6
Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej.....	6
Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej.....	8
Wnioski z diagnozy przestrzenno-środowiskowej.....	8
ROZDZIAŁ II. ANALIZA SWOT – WSKAZANIE KLUCZOWYCH CZYNNIKÓW I BARIER ROZWOJU MIASTA KOLNO	10
ROZDZIAŁ III. OPIS WIZJI ROZWOJU MIASTA PO PRZEPROWADZENIU DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH	14
ROZDZIAŁ IV. CELE STRATEGICZNE STRATEGII ROZWOJU MIASTA	16
Cel strategiczny 1. Atrakcyjna przestrzeń, dostępna oraz spójna terytorialnie	17
Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój gospodarki oparty na zasobach środowiska przyrodniczego	21
Cel strategiczny 3. Aktywni mieszkańcy korzystający z kompleksowej oferty społecznej	24
ROZDZIAŁ V. SPÓJNOŚĆ KIERUNKÓW ROZWOJU MIASTA Z KIERUNKAMI WYNIKAJĄCYMI ZE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA.....	27
ROZDZIAŁ VI. MONITOROWANIE I WDROŻENIE STRATEGII	34
ROZDZIAŁ VII. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO STRATEGII.....	35
ZAŁĄCZNIK 1. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ MIASTA KOLNO.....	37
Spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu regionalnym i krajowym	38
Struktura funkcjonalno-przestrzenna – stan i wizja rozwoju	38
Rozwój zabudowy i zagospodarowanie terenów niezabudowanych.....	40
Rozwój sieci komunikacyjnej i powiązań funkcjonalnych	41
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta Kolno.....	42
Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w mieście.....	43
Obszary strategicznej interwencji, funkcjonalne i problemowe w dokumentach krajowych i wojewódzkich.....	44
ZAŁĄCZNIK 2. DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ, GOSPODARCZEJ I SPOŁECZNEJ MIASTA KOLNO	48
Spis treści.....	49
CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ MIASTA KOLNO.....	50
Informacje ogólne	50
Budżet miasta.....	52
Demografia i procesy ludnościowe	52
Pomoc społeczna.....	55
1.4.1 Beneficjenci pomocy społecznej	56

1.4.2 Pomoc finansowa w postaci zasiłków	58
1.4.3 Program wspierania rodzin	60
1.4.4 Świadczenia i usługi opiekuńcze.....	62
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona zdrowia.....	64
System edukacji.....	66
Organizacje społeczne.....	69
1.8 Kultura i sport.....	71
CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ MIASTA KOLNO.....	74
2.1. Gospodarka lokalna.....	74
2.2. Rynek pracy	78
CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWEJ MIASTA KOLNO	81
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne.....	81
Walory przyrodnicze i kulturowe	84
Infrastruktura i środowisko	87
3.1.1.Mienie komunalne	87
3.1.2.Infrastruktura drogowa	88
3.1.3.Infrastruktura wodno-kanalizacyjna	90
Ochrona środowiska.....	93
3.4.1 Jakość powietrza	93
3.4.2 Utylizacja wyrobów zawierających azbest	95
3.4.3 Gospodarka odpadami komunalnymi	98
3.4.4 Odnawialne źródła energii	100

WPROWADZENIE

Niniejszy rozdział stanowi wprowadzenie do dokumentu pokazując strukturę Strategii

Strategia Rozwoju Miasta Kolno do roku 2030 (dalej Strategia) jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Miastem. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju Miasta w perspektywie do 2030 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Miasta, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

W ostatnich latach miasto stało się jednym z krajowych liderów w pozyskiwaniu środków z Unii Europejskiej. Do miasta napłynęło ponad 50 milionów dotacji, które pozwoliły na gruntowną modernizację i rozbudowę miejskiej infrastruktury. W ramach strategii dokonano uporządkowania głównych kierunków możliwego pozyskania środków dotacyjnych niezbędnych do efektywnego i skutecznego zaspokajania potrzeb mieszkańców.

Strategia Rozwoju Miasta Kolno do roku 2030 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznym obowiązującym w Mieście Kolno, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030¹. To najważniejszy dokument, który wyznacza kierunki polityki regionalnej naszego województwa. Strategia jest również spójna z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w mieście podczas jej obowiązywania.

Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawowym dokumentem prawnym wykorzystywanym podczas przygotowania Strategii była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Ponadto wzięto również pod uwagę zapisy przyjętego w 2017 roku Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Kolno² oraz Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Kolno na lata 2015-2020 wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko dla Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Kolno na lata 2015-2020³, który obowiązywał do 2020 roku. Opracowując strategię gminną wzięto pod uwagę również kierunki działań wskazane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Kolno na lata 2017-2023⁴.

Ważnym elementem w pracach nad Strategią była partycypacja społeczna. Projekt Strategii został poddany konsultacjom społecznym z mieszkańcami. Pracę nad Strategią rozpoczęto w

¹ Załącznik do Uchwały Nr XVIII/213/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2020 r

² zatwierdzone Uchwałą Nr XXIII/135/17 Rady Miasta Kolno z dnia 31 marca 2017 r

³ Załącznik do uchwały nr XII/78/16 Rady Miasta Kolno z dnia 22 stycznia 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Kolno na lata 2015 – 2020 wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko dla Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Kolno na lata 2015 -2020

⁴ Załącznik do Uchwały nr XXVII/159/17 Rady Miasta Kolno z dnia 29 września 2017 r

IV kwartale 2021 roku, kiedy to Rada Miasta Kolno przyjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Miasta Kolno do roku 2030⁵.

Projekt Strategii został przygotowany zgodnie z art. 10e ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) z uwzględnieniem wniosków z przeprowadzenia badań ankietowych i warsztatów. W pracach nad Strategią wykorzystano również wyniki badania ankietowego prowadzonego przy współpracy ze Związkiem Miast Polskich w 2021 r. w ramach Partnerstwa Terytorialnego pod nazwą „Wiele gmin-jeden cel” i raportu diagnostycznego odnoszącego się do terytorium tego partnerstwa, którego członkiem jest Miasto Kolno.

Projekt dokumentu poddano konsultacjom społecznym i przedłożono Zarządowi Województwa Podlaskiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 1378).

ROZDZIAŁ I. SYNTEZA DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIASTA

Niniejszy rozdział opisuje syntezę wniosków poczynionych w ramach przeprowadzonej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej miasta Kolno

Poniżej zaprezentowano syntezę diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej miasta Kolno w obszarze społecznym, gospodarczym i przestrzenno-środowiskowym.

Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Kolno to miasto leżące w północno-wschodniej Polsce. Należy do województwa podlaskiego, powiatu kolneńskiego. Jest to urokliwe miasto z długą historią i słynnymi postaciami, z legendarnym odkrywcą Ameryki, żeglarzem Janem z Kolna na czele.

Miasto uzyskało praw miejskie w 1425 r. Nazwa miasta pochodzi od wyrazu koło i pojawia się po raz pierwszy w źródłach historycznych, jako Colno w 1422 r. W latach 1975-1998 miasto administracyjnie należało do województwa łomżyńskiego. Od 1 lutego do 31 grudnia 1991 r. miasto Kolno i gmina Kolno tworzyły wspólną gminę (tzw. miasto-gminę). Zostały połączone w związku z restrukturyzacją podziału administracyjnego w 1991 roku, lecz po zaledwie 11 miesiącach (1 stycznia 1992 r.) gminy ponownie rozdzielono. Miasto zajmuje powierzchnię 25,08 km². Miasto zajmuje 2,67% powierzchni powiatu kolneńskiego.

Kolno jest miastem z liczbą mieszkańców wynoszącą 10 143, z czego 51,3% stanowią kobiety, a 48,7% mężczyźni. Gęstość zaludnienia wynosi 409,3 osób/km². W latach 2002-2020 liczba mieszkańców uległa zmniejszeniu o 6,3%. Średni wiek mieszkańców wynosi 42,1 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa podlaskiego oraz

⁵ Uchwała nr XXIII/171/21 Rady Miasta Kolno z dnia 26 listopada 2021 r.

porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Całkowita powierzchnia miasta wynosi 25,08 km². Zachodzące zmiany demograficzne, które są charakterystyczne dla powiatu kolneńskiego oraz województwa podlaskiego, wskazują na szybki przyrost liczby ludności znajdującej się w wieku poprodukcyjnym. W mieście Kolno odnotowuje się systematyczny spadek liczby rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej, co świadczy o poprawiającej się sytuacji życiowej mieszkańców. Podstawową formą pomocy dla osób najbardziej potrzebujących jest forma pieniężna, z której korzysta najwięcej rodzin w Kolnie. Spadek liczby rodzin korzystających z ww. form pomocy w latach 2017-2018 może być skutkiem polepszającej się sytuacji materialnej rodzin w wyniku chociażby Programu Rządowego 500+.

W latach 2015-2020 dochody Miasta Kolna corocznie się zwiększały z poziomu ponad 50 mln zł. Suma wydatków z budżetu Kolna wyniosła w 2020 roku 52,8 mln zł, co daje 5,2 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to spadek wydatków o 8.5% w porównaniu do roku 2019. Największa część budżetu Kolna – 25,8% została przeznaczona na Dział 801 - Oświata i wychowanie. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczona została na Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa (15%) oraz na Dział 750 - Administracja publiczna (8.2%). Wydatki inwestycyjne stanowiły 9,7 mln zł, czyli 18,4% wydatków ogółem. Suma dochodów do budżetu Kolna wyniosła w 2020 roku 59,6 mln złotych, co daje 5,9 tys. zł w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost dochodów o 11,9% w porównaniu do roku 2019. Największa część dochodów wygenerował Dział 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (34.8%). Duża część wpływów pochodzi z Dział 758 - Różne rozliczenia (17.8%) oraz z Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa (14.6%). W budżecie Kolna wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 750 zł na mieszkańca (12,8%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 38,2 zł na mieszkańca (0,7%). Inne dochody podatkowe, ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw, stanowiły 10,3%.

Miasto jest tzw. miastem powiatowym które pełni funkcje ponadlokalne i stanowi istotne zaplecze społeczno-gospodarcze dla społeczności gmin sąsiadujących, głównie gmin wiejskich⁶. W mieście rozwija się przede wszystkim przemysł przetwórczy (m.in. spożywczy i drzewny) oraz usługi nastawione na obsługę otaczających gmin. Realia społeczno-gospodarcze miasta są pierwotną przyczyną regresu rozwoju. Niskie PKB, przekłada się na dość niskie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w skali powiatu. Wiąże się z tym niska skłonność miejscowej ludności do przedsiębiorczości. W efekcie słaby rozwój przemysłu i oparcie się w praktyce na pojedynczych branżach sprawia, że ludzie w wieku produkcyjnym, o poszukiwanych na rynku pracy kwalifikacjach, migrują do większych ośrodków (np. Łomża czy Białystok). Konieczne jest zatem dostarczenie pewnego impulsu rozwojowego, którym może być zachęcanie miejscowych przedsiębiorców do podejmowania działań proinnowacyjnych. **Kluczowe dla rozwoju miasta będzie zatem przypisanie znaczenia rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości, powiązanej z dostosowywaniem kompetencji mieszkańców oraz z ich aktywizacją.**

⁶ Pozostałe miasta powiatowe w woj. podlaskim: Suwałki, Sejny, Augustów, Grajewo, Łomża, Mońki, Sokółka, Białystok, Zambrów, Wysokie Mazowieckie, Bielsk Podlaski, Hajnówka, Siemiatycze.

Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

W roku 2020 w rejestrze REGON na 10 tys. ludności zarejestrowanych było 1 024 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 811 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Branżą dominującą w mieście jest handel, podlegający pod sekcję G, czyli handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (28,4%) oraz Budownictwo (22,0%). Liczba podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne od 2017 r. stale rosła.

W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców Kolno charakteryzuje się wysoką liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w porównaniu do innych miast o podobnej wielkości. Wskazuje to na wysoki poziom przedsiębiorczości w mieście. Kolno charakteryzuje się największą liczbą zarejestrowanych podmiotów spośród analizowanych miast, ale także największą średnią dynamiką wzrostu, na tle wszystkich porównywanych jednostek, również całego powiatu kolneńskiego.

Poziom przedsiębiorczości w mieście Kolno od wielu lat wykazuje tendencję wzrostową. Wraz z tym wzrostem odnotowuje się również wzrost konkurencyjności regionalnej i wyższy poziom średniego wynagrodzenia otrzymywanego za pracę.

Na koniec grudnia 2020 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kolnie zarejestrowanych było 641 osób bezrobotnych, w tym 295 kobiet. Pandemia COVID-19 spowodowała wzrost ogólnego poziomu bezrobocia w całym kraju. W Polsce w grudniu 2020 r. stopa bezrobocia wynosiła 6,2%, w województwie podlaskim 7,8%, a w powiecie kolneńskim 14,2%. W Kolnie w wyniku sytuacji epidemicznej nie odnotowano jednak znaczącego wzrostu liczby osób bezrobotnych (+3 osoby), co może świadczyć o dobrej kondycji lokalnego rynku pracy i dobrej kondycji finansowo-organizacyjnej pracodawców, które uchroniły przed zwolnieniami pracowników.

Analizując sytuację osób bezrobotnych w mieście Kolno warto zwrócić uwagę na fakt, że w latach 2016-2020 większy odsetek osób pozostających bez zatrudnienia na lokalnym rynku pracy stanowią mężczyźni. **W obszarze gospodarczym ważne dla rozwoju miasta będzie prowadzenie działań mających na celu zmniejszania bezrobocia poprzez kreowanie własnej polityki zatrudnienia, stymulowanie rozwoju lokalnych rynków pracy i wspieranie przedsiębiorczości oraz podnoszenie kwalifikacji osób bezrobotnych.**

Wnioski z diagnozy przestrzenno-środowiskowej

Kolno usytuowane jest przy drodze krajowej nr 63, prowadzącej na Mazury i szczególnie podczas sezonu wakacyjnego ruch w mieście jest mocno wzmożony. Trasa Stawiski-Myszyniec stała się również częściej eksploatowana od momentu otwarcia węzła Via Baltica. Dzięki dofinansowaniu w 2021 roku przyznanemu z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (RFRD) zostanie zbudowana nowa, prawie 7 kilometrowa obwodnica miasta. Koszt inwestycji w najbliższych latach wyniesie blisko 100 mln zł. Nowa infrastruktura powstanie w ciągu drogi wojewódzkiej, zaczynać się będzie na skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej 647 z drogą powiatową Kolno-Świdry, czyli w rozwidleniu dróg na węzeł Stawiski i na węzeł Świdry. Inwestycja jest niezmiernie potrzebna mieszkańcom ponieważ od maja do końca września

ruch na drodze wojewódzkiej jest bardzo intensywny i przejeżdża przez Kolno około 20 tys. pojazdów; powoduje to korki w okresie letnim sięgające nawet 11 km z jednej lub z drugiej strony. W 2021 roku oddany został do użytku 35 km odcinek strategicznej inwestycji drogowej, międzynarodowego korytarza transportowego Via Baltica, który połączy kraje bałtyckie z zachodnią Europą. **Obwodnica Kolna będzie szansą na rozwój miasta, zwiększenie bezpieczeństwa oraz skrócenie czasu przejazdu zarówno mieszkańcom miasta, jak i wszystkim, którzy przez Kolno.**

Kolejnym ważnym projektem dającym szansę na rozwój miasta jest budowa ronda w ciągu drogi wojewódzkiej nr 647 i zastąpi obecne funkcjonujące skrzyżowanie ulic: Konstytucji 3 Maja, Sobieskiego i Armii Krajowej. Łączny koszt inwestycji wyniesie blisko 12 mln zł. Modernizacja tego miejsca znacząco wpłynie na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i jakość jazdy kierowców. Inwestycja będzie również pozytywnie oddziaływać na problem, z którym borykają się mieszkańcy odchodzących od skrzyżowania ulic którym jest ciągłe zalewanie posesji. Po modernizacji uciążliwość ta zostanie zlikwidowana. Zakończenie prac budowlanych planowane jest na czerwiec 2023 r.

Szansą do wykorzystania w rozwoju miasta może być budowa Centralnego Portu Komunikacyjnego i budowa linii kolejowych przez miasto. Według wstępnych propozycji możliwe są 4 warianty usytuowania połączenia na odcinku nr 29 Ostrołęka- Łomża- Pisz- Giżycko. Z kolei – dzięki przejęciu od Starostwa Powiatowego ulicy przy Placu Wolności w Kolnie. Po remoncie ulicy Wojska Polskiego, czyli drogi krajowej nr 63 droga straciła częściowo walory komunikacyjne, a stała się częścią drogi wewnętrznej. Szansą rozwojową będzie możliwość kontynuacji rewitalizacji parku i remontu ulicy i powstanie części miasta, którą będzie można nazwać Starówką.

Kolno pokryte jest planami zagospodarowania w ok. 5,6 %. Na chwilę obecną obowiązuje 13 planów. Ważnym elementem krajobrazu miasta Kolno jest rzeka Łabna, prawobrzeżny dopływ Skrody. Łabna przepływa przez gminy powiatu kolneńskiego – miasto Kolno i gminę Kolno; przecina obszar miasta z północnego- wschodu na południowy- zachód.

Miasto wyróżnia się wysokimi walorami przyrodniczymi. Kolno charakteryzuje się dobrą jakością powietrza. W ocenie średniorocznej nie odnotowano przekroczeń poziomi zanieczyszczenia powietrza pyłem PM 10 ani PM 2,5. Analizując dane dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi stwierdza się, że systematycznie wzrasta ilość odpadów produkowanych w Kolnie, choć w 2020 r. wzrost ten wyniósł zaledwie 2,09 t. Z danych wynika, że od roku 2018 spada ilość odpadów zmieszanych, a wzrasta ilość odpadów segregowanych. Miasto Kolno zlokalizowane jest w strefie korzystnych warunków wykorzystywania energii wiatru w produkcji energii elektrycznej. W Kolnie w 2014 r. powstała jedna z największych w Polsce elektrowni słonecznych o mocy 1,84 MW.

Aglomeracja Kolno nie należy do aglomeracji zakończonych punktem zrzutu ścieków komunalnych. Jest obsługiwana przez oczyszczalnię ścieków w Kolnie wybudowaną w 2003 r. W 2020 r. długość sieci wodociągowej w Kolnie wynosiła 28,2 km. Odnotowano 1 230 szt. przyłączy wodociągowych. Natomiast długość sieci kanalizacyjnej w 2020 r. liczyła 37,5 km. Odnotowano 1 059 szt. przyłączy kanalizacyjnych. Pobrano i uzdatniono ze studni

głębinowych 371 tys. m³ wody. Przyjęto i oczyszczono 313 551,9 m³ ścieków. Wytworzono i poddano procesowi kompostowania 714,4 Mg osadów ściekowych. W 2020 r. sunięto 8 awarii na sieciach wodociągowych oraz 150 zatorów na sieciach kanalizacyjnych.

Dokonując analizy wskaźnika dotyczącego ilości odebranych odpadów selektywnych w relacji do ogółu odpadów komunalnych okazuje się, że miasto Kolno charakteryzuje się największą dynamiką zmian. W każdej z analizowanych gmin w okresie lat 2017-2020 odnotowano wzrost ilości odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów. W gminie Kolno wskaźnik ten wzrósł o 9,3%, natomiast w mieście Kolno aż o 24,1%, co jest wynikiem bardzo satysfakcjonującym i potwierdzającym, że mieszkańcy miasta przykładają baczną uwagę do segregacji odpadów i dbania o własne środowisko.

W 2017 roku przyjęty został Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kolno na lata 2017-2023, w którym wyznaczono obszar rewitalizacji Miasta na terenie którego zaplanowano do realizacji kilkanaście projektów rewitalizacyjnych mających zostać dofinansowane ze środków EFRR, EFS, FS, EFRROW oraz innych publicznych. Uchwałą nr 254/3467/2017 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 13 listopada 2017 r. pozytywnie ocenił zgodność Programu z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 i wpisał program do Wykazu programów rewitalizacji gmin województwa podlaskiego. Obszar objęty działaniami rewitalizacyjnymi obejmuje cztery podobszary: Stare Miasto dawne centrum, Śródmieście, Pogobie oraz obszar nazwany Stacja. Tak wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje łącznie 30 ha, przy czym powierzchnia całego Miasta Kolno wynosi 2 508 ha. Oznacza to, iż obszar rewitalizacji stanowi 0,2% łącznej powierzchni Miasta. Biorąc pod uwagę liczbę ludności, należy wskazać, iż obszar zamieszkiwany jest przez 2271 mieszkańców. Odnosząc wskazaną liczbę ludności do całej populacji gminy, która wynosiła w 2016 roku 10 146 mieszkańców, należy podkreślić, iż Wytyczne w zakresie liczby ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji zostały spełnione, ponieważ wynosi ona 22% ogólnej ludności Miasta.

Obok zachęt i bodźców kierowanych do przedsiębiorców i osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej w mieście Kolno, **należy w dalszym ciągu inwestować w infrastrukturę dostępową, tzn. wysokoprzepustowe sieci teleinformatyczne, jak i dobrej jakości drogi gminne i powiatowe we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Kolnie, które poprawią dostępność wewnętrzną i zewnętrzną ośrodków powiatowych, ale także w infrastrukturę zapewniającą wysoką jakość usług publicznych świadczonych na poziomie miasta.** Takie działania niewątpliwie uruchomią potencjał endogeniczny miasta.

Poniżej zaprezentowano analizę SWOT kluczowych czynników i barier rozwoju Miasta.

ROZDZIAŁ II. ANALIZA SWOT – WSKAZANIE KLUCZOWYCH CZYNNIKÓW I BARIER ROZWOJU MIASTA KOLNO

Niniejszy rozdział opisuje analizę SWOT odnoszącą się do obszaru miasta Kolno

Analiza SWOT (Strengths, Weakness, Opportunities, Threats) jest jedną z metod określania rozwoju diagnozowanego obszaru, ponieważ uwypatnia mocne i słabe strony

oraz przedstawia szanse i zagrożenia, jakie mogą wystąpić w środowisku lokalnym. **Mocne strony** to atuty diagnozowanego obszaru, **słabe strony** to słabości, bariery i wady analizowanego obszaru. Z kolei **szanse** określają dodatkowe okoliczności pociągające za sobą korzystne zmiany, a **zagrożenia** – okoliczności, które negatywnie wpływają na plan rozwoju gminy.

Szczegółowe opracowanie analizy SWOT jest ważnym etapem procesu planowania strategicznego, ponieważ jest to punkt wyjściowy dla stawianych celów strategicznych oraz podejmowanych w przyszłości działań społecznych. Poniższa analiza została opracowana w wymiarze społecznym, wymiarze gospodarczym i wymiarze przestrzenno-środowiskowym.

Tabela 1 Analiza SWOT uwarunkowań rozwoju miasta Kolno

WYMIAR SPOŁECZNY	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - spadek liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, - systematyczny spadek liczby osób korzystających ze świadczeń społecznych, - zmniejszenie wypłacanych kwot na wypłatę świadczeń, - spadek liczby rodzi i osób korzystających z pomocy na dożywanie, - spadek liczby rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny, - funkcjonowanie Straży Miejskiej i OSP na terenie miasta w zakresie bezpieczeństwa publicznego, - funkcjonowanie Szpitala Ogólnego w Kolnie, zapewnienie podstawowej opieki medycznej i specjalistycznej, - zaspokojenie potrzeb mieszkańców w dostępie do systemu edukacji (funkcjonowanie przedszkola i szkół podstawowych), - dobrze rozwinięta działalność organizacji pozarządowych, - dobra współpraca samorządu z NGO, - aktywna działalność instytucji kultury i sportu (KOKiS), - dobrze rozwinięty system rekreacyjno-edukacyjny, 	<ul style="list-style-type: none"> - spadek liczby mieszkańców, w tym największy w grupie osób w wieku produkcyjnym, - wzrost ludności osób starszych (wzrastający współczynnik obciążenia demograficznego), - utrzymujące się ujemne saldo migracji, - ujemne saldo przyrostu naturalnego, - powodem korzystania z pomocy społecznej jest w przeważającej mierze ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, - wzrost liczby osób korzystających z zasiłków celowych na dożywanie, - wzrost liczby osób korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, - wzrost liczby osób korzystających ze świadczeń pielęgnacyjnych, - wzrost kosztów utrzymania osób umieszczanych w DPS

- aktywna działalność w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na rozwój aktywności społecznej,	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój polityki senioralnej, - poprawa warunków życia mieszkańców, - rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, - ograniczenie ubóstwa, - realizacja działań na rzecz osób niepełnosprawnych i zależnych, - rozwój aktywizacji społecznej mieszkańców, - podniesienie jakości kształcenia, 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost liczby osób starszych, w wieku poprodukcyjnym, - pogłębiające się problemy ubóstwa i bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, - izolacja społeczna osób starszych, zależnych i niepełnosprawnych, - rosnące koszty modernizacji, remontów i utrzymania infrastruktury społecznej, - emigracja mieszkańców do większych miast - dewastacje miejsc rekreacyjnych, - bierna postawa mieszkańców, ograniczone potrzeby integracji społecznej.
WYMIAR GOSPODARCZY	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - wysoki wskaźnik przedsiębiorczości (systematyczny rozwój gospodarczy), - wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gosp. - wzrost średniego wynagrodzenia, - wzrost liczby nieruchomości, - spadek bezrobocia, - spadek liczby bezrobotnych osób w szczególnych grupach na rynku pracy, - efektywna realizacja aktywnych programów rynku pracy, - poprawiająca się sytuacja społeczna i życiowa mieszkańców, 	<ul style="list-style-type: none"> - niski udział dużych przedsiębiorstw na lokalnym rynku, - niewystarczająca infrastruktura turystyczna (hotele, pensjonaty), - wysoki wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych, - wysoki wskaźnik bezrobotnych mężczyzn w stosunku do ogółu bezrobotnych,
SZANSE	ZAGROŻENIA
- bliskość ośrodka subregionalnego – Łomży i możliwość realizacji dużej liczby usług	- niewystarczający poziom wiedzy i informacji mieszkańców na temat możliwości pozyskania

<p>społecznych oraz działań na rzecz przedsiębiorców</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost udziału dużych przedsiębiorstw w lokalny rozwój miasta, - efektywniejsze wykorzystanie walorów przyrodniczych do rozwoju przedsiębiorczości i turystyki, - efektywniejsza promocja produktów regionalnych, - wzrost zaangażowania mieszkańców w rozwój turystyczny miasta i gminy, - wzrost usług turystycznych, 	<p>środków zewnętrznych na własny rozwój gospodarczy,</p> <ul style="list-style-type: none"> - nasilenie barier ograniczających aktywność zawodową osób ze szczególnymi potrzebami, - występowanie barier i ograniczeń w rozwoju związanych z ochroną przyrody i środowiska,
WYMIAR PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWY	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - dobra lokalizacja miasta (centrum gminy), - dobrze rozwinięta sieć dróg powiatowych i wojewódzkich, - bieżąca modernizacja i remonty dróg gminnych, - bogactwo infrastruktury zabytkowej, - wysoki wskaźnik zieleńców na terenie miasta, - dobrze rozwinięty system ochrony zieleni miejskiej, - rozwój OZE na terenie Kolna, - dobra jakość powietrza, - spadek liczby odpadów komunalnych, - wzrost ilości odpadów ulegających biodegradacji i segregacji, - poprawiający się stan budynków użyteczności publicznej, - poprawiający się stan nawierzchni dróg miejskich, - realizacja projektu „Rewitalizacja Miasta Kolno z uwzględnieniem ważnych obszarów o znaczeniu historycznym i społecznym”, - realizacja wielu projektów w obszarze rozwoju infrastrukturalnego i przestrzennego, 	<ul style="list-style-type: none"> - zły stan mieszkalnictwa stanowiącego własność miasta, - zły stan techniczny niektórych dróg miejskich, - niewystarczająca liczba ścieżek rowerowych, - niewystarczający odsetek inwestowania w odnawialne źródła energii w gosp. prywatnych - niewystarczająca infrastruktura techniczna (sieć kanalizacyjna) - niewystarczająca realizacja polityki usuwania azbestu w stosunku do ilości jego występowania, - niski wskaźnik dotyczący terenów objętych planami zagospodarowania przestrzennego - niski poziom dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych, - niewystarczająca realizacja programów na rzecz ochrony środowiska (np. melioracja, usuwanie azbestu, odnawialne źródła energii)

<p>- przystąpienie do opracowania nowego planu zagospodarowania przestrzennego dla ul. Wojska Polskiego, Dębowej, Lipowej, M. Dąbrowskiej w Kolnie).</p>	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>- rozwój infrastruktury drogowej poprzez budowę obwodnicy Kolno co spowoduje rozwój miasta, zwiększenie bezpieczeństwa oraz skróci czas przejazdu zarówno mieszkańcom miasta, jak i wszystkim, którzy przez Kolno</p> <p>- budowa trasy linii kolejowych przez miasto w związku z budową Centralnego Portu Komunikacyjnego. Według wstępnych propozycji możliwe są 4 warianty usytuowania połączenia na odcinku nr 29 Ostrołęka- Łomża- Pisz- Giżycko.</p> <p>- możliwość wspólnego ubiegania się o środki pomocowe i realizacji projektów zintegrowanych w ramach partnerstwa gmin i powiatu kolneńskiego w projekcie „Wiele gmin- jeden cel”</p> <p>- rozwój infrastruktury mieszkaniowej,</p> <p>- rozbudowa infrastruktury technicznej,</p>	<p>- ograniczające zdolność do inwestowania w rozwój przestrzenno-funkcjonalny,</p> <p>- niewystarczający poziom wiedzy i informacji mieszkańców na temat możliwości pozyskania środków na OZE, wymianę pieców itp.</p>

Źródło: opracowanie własne

ROZDZIAŁ III. OPIS WIZJI ROZWOJU MIASTA PO PRZEPROWADZENIU DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH

Niniejszy rozdział opisuje wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu działań strategicznych (planowany efekt wdrożenia Strategii)

Na podstawie wyników analizy SWOT sformułowano wizję. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu działań strategicznych zrealizowana zostanie poprzez cele szczegółowe oraz przedsięwzięcia rekomendowane do wsparcia w ramach środków własnych Miasta i funduszy zewnętrznych. Celem jest nie tylko rozwój Miasta jako Jednostki samorządu terytorialnego będącego polem działań, lecz również aktywizacja mieszkańców. Dzięki takiemu podejściu nastąpi zagospodarowanie potencjału miasta. Zadaniem wizji jest pozytywne oddziaływanie na procesy rozwojowe miasta. Wizja umożliwia skoncentrowanie wysiłków planistycznych i realizacyjnych na określonej wiązce celów i działań realizacyjnych. Tak więc wizja rozwoju (generalny cel kierunkowy) to zestaw względnie trwałych dążeń władz gminy, na które powinny być przede wszystkim zorientowane działania realizacyjne.

Wizja rozwoju Miasta Kolno

- ❖ Kolno - miastem zasobnym ekonomicznie, stawiającym na stabilny i wielofunkcyjny rozwój społeczno-gospodarczy, dbającą o ochronę środowiska i wzrost jakości życia mieszkańców wykorzystujący zasoby środowiska przyrodniczego

Z kolei - misja rozwoju Miasta Kolno do 2030 roku odnosić się będzie do obszarów wdrożenia działań strategicznych:

Misja rozwoju Miasta Kolno

- ❖ Miastem jest zasobne ekonomicznie, stawia na stabilny i wielofunkcyjny rozwój społeczno-gospodarczy, dba o ochronę środowiska
- ❖ Dzięki podjętym działaniom nastąpiło wzmacnianie kompetencji administracji zapewniono skuteczność i efektywność obsługi mieszkańców
- ❖ Pobudzono aktywność poszczególnych grup mieszkańców poprzez zmianę sposobu użytkowania wspólnych przestrzeni publicznych i wykorzystanie posiadanego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego
- ❖ Stworzono warunki do rozwoju partnerstwa samorządu, mieszkańców oraz organizacji funkcjonujących na terenie miasta oraz wspólnego działania w rozwiązywaniu problemów społeczności lokalne
- ❖ Miasto jest atrakcyjnym miejscem zamieszkania, inwestycji, pracy i wypoczynku

Zrównoważony rozwój Miasta Kolno w zakresie społecznym, gospodarczym oraz infrastruktury technicznej, przestrzeni i środowiska naturalnego. Zrównoważony rozwój (*ang. sustainable development*) to proces zmian społecznych, gospodarczych i środowiskowych, który prowadzony w określonym horyzoncie czasowym zapewnia równowagę pomiędzy zyskami i kosztami rozwoju w kontekście życia przyszłych pokoleń, czyli jest „odzwierciedleniem polityki i strategii ciągłego rozwoju gospodarczego i społecznego bez szkody dla środowiska i zasobów naturalnych, od których jakości zależy kontynuowanie działalności człowieka i dalszy rozwój”. Istotnym składnikiem zrównoważonego rozwoju w takim ujęciu jest przede wszystkim spójność społeczna. Rozwój jako podstawowy aspekt działania politycznego stanowi wiodący cel działań politycznych prowadzonych na różnych szczeblach sprawowania władzy (krajowej, lokalnej, międzynarodowej). Rozwój bowiem jest czynnikiem decydującym o sukcesie politycznym, społecznym i gospodarczym. Jednak skutki rozwoju, nad którym nie mamy kontroli, mogą być dotkliwe, zatem celem polityki jest w dużym stopniu nie tylko stymulowaniu rozwoju, ale i równocześnie sterowanie nim w takim zakresie aby przeciwdziałać niekorzystnym zjawiskom, które mogłyby mu towarzyszyć. Celem nadrzędnym działań samorządowych będzie poprawa poziomu życia mieszkańców poprzez zrównoważony rozwój. Poniżej sformułowano cele strategiczne, operacyjne i działania w obszarze strategii rozwojowej.

ROZDZIAŁ IV. CELE STRATEGICZNE STRATEGII ROZWOJU MIASTA

Niniejszy rozdział opisuje cele strategiczne oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom Miasta i mieszkańców mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk

Wyznaczone cele, określają rezultaty o najważniejszym znaczeniu w długiej perspektywie, i jednocześnie wyznaczają kierunki działań, co do przedsięwzięć właściwych dla koncepcji realizacji celu ogólnego zaś przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji ich konkretyzację możliwą do podjęcia interwencji w danym obszarze. Cele odnoszą się wprost do Diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej Miasta określonej w załączniku do Strategii i wizji obszaru określonej w powyższym Rozdziale niniejszej strategii. Każdy z celów realizowany jest przez kilka różnych projektów, dzięki czemu możliwe jest uzyskanie efektu synergii. Realizacja kilku projektów strategicznych równocześnie w jednym obszarze lub też kilku projektów w różnych obszarach daje większe możliwości osiągnięcia wskazanych celów strategicznych.

Odnosnie ram finansowych i źródła finansowania Strategii Miasto na bieżąco będzie analizować możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Miasta, w szczególności udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz podatek od nieruchomości. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek Urzędu Miasta oraz jednostek organizacyjnych Miasta. Podstawowymi źródłami finansowania zewnętrznego projektów strategicznych Miasta będą:

- fundusze unijne, w ramach programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 o ogólnopolskich programów operacyjnych;
- programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Maluch+, Senior+, Dostępność+, Fundusz Inwestycji Lokalnych, oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Podlaskiego
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem kolneńskim oraz w ramach Lokalnej Grupy Działania „Kraina Mlekiem Płynąca”. Na potrzeby wspólnego ubiegania się o środki pomocowe Miasto zawiązało również Partnerstwo Terytorialne pod nazwą „Wiele gmin-jeden cel”.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Miasta oraz wieloletnia prognoza finansowa. Miasto będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiającą spłacie wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe

przeznaczone będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określone będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Miasta, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczone będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Miasta. Poniżej zaprezentowano cele strategiczne rozwoju Miasta do 2030 roku.

Wykres 1 Cele strategiczne Strategii Rozwoju Miasta Kolno do roku 2030

Cel strategiczny 1: Atrakcyjna przestrzeń, dostępna oraz spójna terytorialnie	Cel strategiczny 2: Zrównoważony rozwój gospodarki oparty na zasobach środowiska przyrodniczego	Cel strategiczny 3: Aktywni mieszkańcy korzystający z kompleksowej oferty społecznej
--	--	---

Źródło: opracowanie własne

Cele strategiczne będą realizowane przez szereg projektów wynikających ze strategii przedstawionych w dalszej części dokumentu. Strategia jest zestawieniem wymagających rozwiązań, jednak jest elastyczna i nie wyklucza realizacji innych inicjatyw, o ile przyczynią się do realizacji celów strategicznych. Cele strategiczne Miasta odwzorowują obszary rozwojowe w sferze przestrzennej gospodarczej i społecznej, które są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Z kolei zadania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej będą podstawą do realizacji zadań w sferze gospodarczej, rozwoju usług społecznych, a także pozytywnie wpłyną na poprawę jakości środowiska przyrodniczego. Cele osiągnięte w ramach sfery społecznej i gospodarczej wpłyną również na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.

Cel strategiczny 1. Atrakcyjna przestrzeń, dostępna oraz spójna terytorialnie

Główne wyzwania: Zapewnienie wysokiej jakości życia jest warunkiem koniecznym dla skutecznej realizacji Strategii. Dzięki temu gmina będzie mogła konkurować o nowych mieszkańców zapewniających rozwój społeczno-gospodarczy i zwiększyć wpływy z podatków. Podstawą do zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców będzie kontynuacja działań zmierzających do stworzenia atrakcyjnej przestrzeni do życia, pracy i wypoczynku. Ład przestrzenny w mieście uwzględnia wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Szkieletem każdego układu przestrzennego jest sieć dróg lokalnych korespondująca z drogami powiatowymi i krajowymi.

Od organizacji systemu dróg zależą warunki obsługi mieszkańców oraz funkcjonowanie przedsiębiorców w mieście, a walory przyrodnicze, architektura, układ urbanistyczny, zieleń, placówki obsługi i poziom bezpieczeństwa decydują o atrakcyjności miejsca zamieszkania.

Podstawowym kierunkiem działań będzie podniesienie bezpieczeństwa na drogach. Konieczne jest stworzenie funkcjonalnego i spójnego układu drogowego, który zwiększyłby dostępność komunikacyjną do różnych części Miasta. Rozbudowa infrastruktury technicznej będzie postępować równolegle z pojawieniem się potrzeb powodowanych rozwojem inwestycji w ciągi pieszo-rowerowe. Planuje się wykorzystanie szansy jaką daje budowa obwodnicy Kolna w drodze krajowej 64 i budowa trasy linii kolejowych przez Kolno w związku z budową Centralnego Portu Komunikacyjnego. W ramach planowanych zadań zakłada się stworzenie atrakcyjnej przestrzeni miejskiej, która zwiększyłaby dostępność i spójność terytorialną, a przy tym poprawiłaby komfort życia mieszkańców Kolna. Gmina zamierza aktywnie pozyskiwać środki na inwestycje drogowe z Rządowego Funduszu Dróg Samorządowych i Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na projekty drogowe.

Miasto Kolno jest członkiem zawiązanego w 2020 roku partnerstwa „Wiele gmin-jeden cel”. W skład partnerstwa wchodzi 8 samorządów z województwa podlaskiego, w tym: powiat: Powiat Kolneński i 7 gmin, w tym 6 wchodzących w skład powiatu kolneńskiego (Gmina Miasto Kolno, Gmina Kolno, Gmina Mały Płock, Gmina Grabowo, Gmina Stawiski, Gmina Turośl), 1 wchodząca w skład powiatu łomżyńskiego (Gmina Jedwabne). Ogólnym celem funkcjonowania partnerstwa jest rozwój współpracy na potrzeby rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru partnerstwa i całego województwa. Miasto będzie korzystać ze współpracy z innymi samorządami w partnerstwie w celu ubiegania się o środki dotacyjne na zintegrowane i partnerskie projekty infrastrukturalne.

Planowane działania mają być również skierowane na unowocześnienie i wzmocnienie roli bibliotek (przekształcenie w mediateki) jako instytucji kultury, które służą budowie kapitału społecznego w subregionalnych ośrodkach miejskich Polski Wschodniej+, w szczególności w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze i tych będących zapleczem dla terenów (wiejskich) zagrożonych trwałą marginalizacją. Rolą mediateki będzie kształtowanie postaw sprzyjających komunikacji, kreatywności, kooperacji, powstawaniu oddolnych inicjatyw oraz integracji społecznej. Planowana interwencja ma wspierać proces powstawania nowoczesnych centrów dostępu do wiedzy, kultury i nowych technologii, które staną się dla użytkownika atrakcyjnym „miejscem trzecim” (poza domem i pracą/szkołą).

Obszar interwencji

funkcjonalna infrastruktura drogowa, nowoczesna, atrakcyjna i estetyczna przestrzeń publiczna, transport publiczny, bezpieczeństwo mieszkańców

Kierunki działań

1. Budowa Starówki miejskiej w ulicach Wojska Polskiego i kontynuacja rewitalizacja parku miejskiego (rewitalizacja rynku)
2. Zmniejszenie natężenia ruchu drogowego na głównych ciągach komunikacyjnych

3. Zwiększenie stopnia rowerowego skomunikowania Miasta
4. Poprawa stanu technicznego tkanki urbanistycznej Miasta
5. Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej
6. Zwiększenie mobilności gminnej poprzez rozbudowę sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą
7. Budowa infrastruktury do ładowania pojazdów elektrycznych w szczególności przy budynkach użyteczności publicznej
8. Przebudowa infrastruktury drogowej oraz poprawa jakości, wzrost dostępności oraz promocja usług zbiorowego transportu publicznego
9. Remont ul. Łaziennej – Ogrodowej
10. Przebudowa ul. Chopina
11. Budowa ul. Zielonej wraz z infrastrukturą techniczną w Kolnie
12. Przebudowa w obszarze ulic Grunwaldzka, Łabno Małe, Łabno Duże, Żurawia, Strażacka i Senatorska, Kasztanowa, Jesionowa, Lipowa, T. Kubraka, Bursztynowa, Szmaragdowa
13. Budowa infrastruktury - tereny inwestycyjne kolejny etap
14. Budowa układu nowych dróg wraz z infrastrukturą techniczną na terenach objętych nowym mpzp
15. Budowa ul. M. Dąbrowskiej z połączeniem do drogi wojewódzkiej 647
16. Rozwój Straży Miejskiej
17. Poprawa bezpieczeństwa lokalnej społeczności - monitoring w miejscach publicznych,
17. Prowadzenie działań pozainwestycyjnych zwiększających świadomość mieszkańców oraz promujące postawy proekologiczne
18. Budowa zbiornika retencyjno-rekreacyjnego

Możliwe źródła finansowania poza środkami własnymi gminy

- Program grantowy Komisji Europejskiej LIFE
- Rządowy Fundusz Dróg Samorządowych
- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
- Fundusz Niskoemisyjnego Transportu
- Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej

	<ul style="list-style-type: none"> — FE dla Podlaskiego 2021-2027, Priorytet II: Region przyjazny środowisku, Priorytet III: Lepiej skomunikowany region, Priorytet VII: RLKS — FE dla Polski Wschodniej 2021-2027, Priorytet 4. Kapitał Społeczny, Turystyka oraz Usługi Uzdrawiskowe 																								
 Wskaźniki	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Wskaźnik</th> <th>Jednostka miary</th> <th>Trend w perspektywie do 2030 roku</th> <th>Źródło danych</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Liczba punktów monitoringu miejskiego [szt.]</td> <td>Szt.</td> <td>↑</td> <td>UM Kolno</td> </tr> <tr> <td>Liczba wypadków drogowych w przeliczeniu na 1000 pojazdów samochodowych</td> <td>Szt.</td> <td>↓</td> <td>Komenda Powiatowa Policji w Kolnie</td> </tr> <tr> <td>Udział pokrycia powierzchni miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego [%]</td> <td>%</td> <td>↑</td> <td>UM Kolno</td> </tr> <tr> <td>Długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg publicznych w mieście w danym roku [km]</td> <td>km</td> <td>↑</td> <td>UM Kolno</td> </tr> <tr> <td>Długość dróg rowerowych w mieście [km]</td> <td>km</td> <td>↑</td> <td>UM Kolno</td> </tr> </tbody> </table>	Wskaźnik	Jednostka miary	Trend w perspektywie do 2030 roku	Źródło danych	Liczba punktów monitoringu miejskiego [szt.]	Szt.	↑	UM Kolno	Liczba wypadków drogowych w przeliczeniu na 1000 pojazdów samochodowych	Szt.	↓	Komenda Powiatowa Policji w Kolnie	Udział pokrycia powierzchni miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego [%]	%	↑	UM Kolno	Długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg publicznych w mieście w danym roku [km]	km	↑	UM Kolno	Długość dróg rowerowych w mieście [km]	km	↑	UM Kolno
	Wskaźnik	Jednostka miary	Trend w perspektywie do 2030 roku	Źródło danych																					
	Liczba punktów monitoringu miejskiego [szt.]	Szt.	↑	UM Kolno																					
	Liczba wypadków drogowych w przeliczeniu na 1000 pojazdów samochodowych	Szt.	↓	Komenda Powiatowa Policji w Kolnie																					
	Udział pokrycia powierzchni miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego [%]	%	↑	UM Kolno																					
	Długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg publicznych w mieście w danym roku [km]	km	↑	UM Kolno																					
Długość dróg rowerowych w mieście [km]	km	↑	UM Kolno																						
 Odbiorcy działań strategicznych	<ul style="list-style-type: none"> — Mieszkańcy — NGO's — Turycy 																								
 Podmiot odpowiedzialny za realizację działań strategicznych	Wydział Rozwoju Gospodarczego Wydział Budżetu i Podatków Straż Miejska																								
 Odniesienie do celów Strategii Rozwoju	Cel operacyjny 2.3. Przestrzeń wysokiej jakości																								

Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój gospodarki oparty na zasobach środowiska przyrodniczego

Główne wyzwania: Cel strategiczny polega na zachęceniu mieszkańców do zakładania działalności gospodarczej, rozwoju już funkcjonujących firm oraz przyciągnięciu inwestorów z poza Miasta. W ramach planowanych działań planowe będzie wspieranie przedsiębiorstw proinnowacyjnych zatrudniających mieszkańców z terenu Miasta. W kolejnych latach należy dążyć do podniesienia kwalifikacji społeczności lokalnej, celem uzyskania uprawnień potrzebnych na rynku pracy. Miasto powinno tworzyć warunki dla rozwoju działalności lokalnych przedsiębiorców. Działania te realizowane będą poprzez budowanie programów lojalnościowych m.in. Karty Mieszkańca, wspieranie praktyk zawodowych, modernizację, remonty i pozyskiwanie nowych lokali użytkowych oraz stworzenie inkubatora przedsiębiorczości mającego na celu wsparcie lokalnych przedsiębiorców z poziomu Miasta.

Miasto planuje wspierać lokalnych przedsiębiorców w pozyskiwaniu pomocy dotacyjnej m.in. na rozwój firm, badań i innowacji, współpracę nauki i biznesu czy usługi doradcze dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw oraz nowo powstałych firm. W ramach środków będących w dyspozycji LGD Kraina Mlekiem Płynąca planuje się wsparcie mieszkańców i lokalnych przedsiębiorców w pozyskiwaniu dotacji na założenie nowej firmy lub rozwój istniejących firm. W pełni uzbrojone tereny w Parku Inwestycyjnym Kolno są doskonałym miejscem do lokowania inwestycji z zakresu innowacyjnych usług i produkcji. Na inwestorów czekają grunty z kompletną kanalizacją, siecią wodociągową i teleinformatyczną oraz drogami, a nawet ścieżkami rowerowymi. Planuje się dalszy rozwój terenów inwestycyjnych.

Rozwój miasta powinien uwzględniać uwarunkowania i zasoby środowiska przyrodniczego dlatego podejmowane będą działania w kierunku wspierania działań proekologicznych, w tym wymiany kotłów węglowych w celu ograniczenia niskiej emisji. Planuje się prowadzenie działań promocyjnych i edukacyjnych pośród mieszkańców gminy w szczególności dzieci i młodzieży. Realizacja programów obejmujących działania adaptacyjne, mitygacyjne i edukacyjne. Miasto będzie wspierać najuboższych mieszkańców w celu kompletnej wymiany pieców na źródła energii zgodne ze standardami. Z uwagi na znaczną liczbę pozostającego azbestu na terenie miast kontynuowane będą programy usuwania i unieszkodliwiania azbestu.

Działania Miasta będą nastawione na rozwój programów proekologicznych dla mieszkańców, promowanie Odnawialnych Źródeł Energii, czy rozwój terenów zieleni m.in. poprzez sadzenie nowych drzew i krzewów i utrzymanie terenów zielonych. Kontynuowana będzie współpraca z Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych w Kolnie Sp. z o.o. oraz prowadzi działania w celu zwiększenia stopnia recyklingu i segregacji odpadów komunalnych.

Miasto planuje ubiegać się o środki pomocowe w formie instrumentów finansowych pożyczki i bezzwrotnych dotacji na projekty rozbudowy i modernizacji oświetlenia ulicznego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Mechanizmu

Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Ze środków FE dla Podlaskiego 2021-2027 w zakresie gospodarka wodno – ściekowej możliwe będą do realizacji inwestycje polegające na budowie/rozbudowie/remontcie sieci kanalizacji sanitarnej.

W ramach środków na rozwój obszarów wiejskich dostępne będą środki pomocowe w ramach Programu Strategicznego WPR na lata 2023-2027 w ramach II filaru WPR Infrastruktura na obszarach wiejskich przeznaczone na wsparcie systemów zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi w tym ich retencji, systemów indywidualnego oczyszczania ścieków, ukształtowanie przestrzeni publicznej uwzględniających przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz odnowienie lub poprawa stanu zabytkowych obiektów budowlanych z przeznaczeniem na cele publiczne.

Gmina będzie podejmować będzie również działania dotyczące przeprowadzenia termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej. Termomodernizacja obniża koszty ogrzewania budynków i poprawia ich komfort cieplny. Ma również znaczenie ekologiczne – zmniejszenie emisji CO2 dzięki nowoczesnym urządzeniom grzewczym i ekologicznym źródłom energii. Wsparcie na te działania mogą zapewnić w szczególności środki z środków pomocowych WFOŚiGW i działań rewitalizacyjnych.

Działania dotyczące dostosowania jakości edukacji publicznej do potrzeb rynku pracy oraz doradztwa zawodowego mogą zostać wsparte przez środki z EFS+ w ramach osi priorytetowej dotyczącej rynku pracy oraz środkach pomocowych dostępnych w WUP i PUP tj. pomoc na samozatrudnienie i przedsiębiorczość na rzecz osób chcących założyć pozarolniczą działalność gospodarczą obejmować będzie: diagnozę kompetencji zawodowych w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, szkolenia lub doradztwo przygotowujące do rozpoczęcia działalności gospodarczej oraz dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Obszar interwencji

Rozwój przedsiębiorczości, środowisko naturalne, zmodernizowany system gospodarki odpadami

Kierunki działań

1. Rozbudowa miejskiej sieci wodno-kanalizacyjnej
2. Prowadzenie działań pozainwestycyjnych zwiększających świadomość mieszkańców oraz promujące postawy proekologiczne
3. Modernizacja i rozwój terenów zieleni
4. Lokalny program pomostowy. Program pomocowy polegający na wsparciu w trwałej zmianie ogrzewania węglowego na ogrzewanie gazowe, elektryczne lub olejowe, a przede wszystkim preferowane OZE
5. Budowanie programów lojalnościowych dla przedsiębiorców i integracja przedsiębiorstw działających na terenie Miasta

6. Rozwój kapitału ludzkiego regionu poprzez organizację szkoleń zawodowych
7. Stworzenie instytucji wspierania przedsiębiorczości (inkubator przedsiębiorczości)
8. Intensyfikacji aktywności w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz przejawom wykluczenia społecznego szczególnie spowodowane pandemią koronawirusa COVID-19
9. Rozwój infrastruktury związanej z gospodarką odpadami
10. Unowocześnianie i rozwój systemu odbioru odpadów komunalnych z zamieszkałych nieruchomości
11. Dostosowanie budynku UM dla potrzeb osób niepełnosprawnych
12. Budowa boiska piłkarsko - lekkoatletycznego z zapleczem socjalnym wraz z infrastrukturą sportową i techniczną
13. Zagospodarowanie terenu przy ul. Świerkowej
14. Zagospodarowanie terenu po byłej zwirowni
15. Budowa instalacji OZE na prywatnych budynkach mieszkalnych i będących własnością miasta
16. Budowa/ rozbudowa i modernizacja sieci CO na terenie miasta Kolno
18. Budowa punktu przeładunkowego odpadów komunalnych
19. Budowa Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych
20. Rozwój Parku Inwestycyjnego Kolno
- 21 Budowa/przebudowa/modernizacja ciepłowni miejskiej (instalacja termicznego przekształcania odpadów komunalnych)

Możliwe źródła finansowania poza środkami własnymi gminy

- FE dla Podlaskiego 2021-2027, Priorytet II: Region przyjazny środowisku, Priorytet V: Partnerskie Podlaskie
- FE dla Polski Wschodniej 2021-2027, Priorytet 1. Przedsiębiorczość I Innowacje
- Program Strategiczny WPR na lata 2023-2027, Infrastruktura na obszarach wiejskich
- WFOŚiGW / NFOŚiGW
- środki EFS+

		Wskaźnik	Jednostka miary	Trend w perspektywie do 2030 roku	Źródło danych
 Wskaźniki		Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Szt.	↑	UM Kolno
		Wydatki na utrzymanie zieleni w ciągu roku [zł]	zł	↑	UM Kolno
		udział odpadów segregowanych zebranych w ciągu roku [%]	%	↑	UM Kolno
 Odbiorcy działań strategicznych	<ul style="list-style-type: none"> — Mieszkańcy — NGO's — Przedsiębiorcy 				
 Podmiot odpowiedzialny za realizację działań strategicznych	Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich Wydział Rozwoju Gospodarczego Wydział Budżetu i Podatków Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolnie Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Kolnie Sp. z o.o.				
 Odniesienie do celów Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030	Cel operacyjny 1.3. Lokalna przedsiębiorczość Cel operacyjny 1.4. Rewolucja energetyczna i gospodarka obiegu zamkniętego				

Cel strategiczny 3. Aktywni mieszkańcy korzystający z kompleksowej oferty społecznej

Główne wyzwania: Cel strategiczny zakłada działania w zakresie rozwoju oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej jak również poprawy jakości opieki, edukacji i wychowania. Szczególnie miejsce poświęcone zostanie i upowszechniania wiedzy o tradycji i historii Miasta. Działania te mają na celu również kształtowanie postaw i zachowań międzyludzkich, tożsamości lokalnej, a także integrują wszystkich uczestników życia społecznego. Czynnikiem poprawiającymi jakość życia mieszkańców jest rozwój oferty edukacyjnej, sportowej, kulturalnej oraz innych usług społecznych. Ważnym elementem do osiągnięcia celu jest również zwiększenie świadomości i aktywności mieszkańców w życiu Miasta. Oferta społeczna powinna również odpowiadać na potrzeby każdej grupy społeczności: zawodowej, wiekowej, czy zróżnicowanej ze względu na płeć, sytuację rodzinną lub materialną, a także osób narażonych na wykluczenie społeczne. Poprawę jakości usług społecznych powinna również dostarczać infrastruktura społeczna i techniczna uwzględniająca

potrzeby osób starszych, chorych i z niepełnosprawnością. Działania Miasta skierowane będą również na wsparcie działalności organizacji pozarządowych. Planuje się pozyskiwanie środków dotacyjnych z programów rządowych nakierowanych na likwidację barier cyfrowych mieszkańców Miasta i upowszechnianie dóbr kultury mieszkańcom. Miasto będzie stwarzało także możliwości coraz szerszego dostępu do e-usług i kanałów komunikacyjnych, dzięki czemu sprawniej zaspokajane będą potrzeby mieszkańców we współpracy z Urzędem Miasta i innymi podmiotami publicznymi.

Działania realizowane w tym celu będą koncentrowały się na podnoszeniu kompetencji zarządczych samorządu i podległych jednostek miejskich (w tym w zakresie planowania strategicznego, przestrzennego i finansowego), celem skutecznej i efektywnej pomocy mieszkańcom Miasta.

 Obszar interwencji	Kultura, społeczeństwo obywatelskie, wysokiej jakości edukacja i oświata, ciekawa oferta spędzania wolnego czasu
 Kierunki działań	<ol style="list-style-type: none">1. Kształtowanie postaw społecznych i obywatelskich2. Współdziałanie mieszkańców w życiu społecznym i aktywizacja mieszkańców3. Wspieranie aktywności organizacji, których celem jest poszukiwanie i zawiązywanie nowych form współpracy terytorialnej z otoczeniem Miasta4. Zapewnianie najlepszych warunków do wszechstronnego rozwoju i edukacji dzieci i młodzieży5. Wsparcie wykorzystywania nowoczesnych technologii i metod w procesie kształcenia dzieci i młodzieży oraz Miejskiego Programu Profilaktyki Narkomanii6. Kontynuacja realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych7. Rozwój bazy sportowej i rekreacyjnej dla dzieci, młodzieży oraz seniorów8. Modernizacja stadionu miejskiego w Kolnie9. Rozwój miejskiej oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej10. Modernizacja KOKiS i rozwój Centrum Aktywizacji Społecznej11. Inicjowanie wydarzeń budujących tożsamość lokalną m.in. poprzez upamiętnianie tradycji i historii miasta i jego mieszkańców12. Poprawa poziomu obsługi mieszkańców poprzez zapewnianie powszechnej dostępności e-usług

13. Promocja Miasta jako atrakcyjnego miejsca zamieszkania, inwestycji, pracy i wypoczynku

14. Rozwój partnerskiej współpracy międzygminnej

 Możliwe źródła finansowania poza środkami własnymi gminy

- FE dla Podlaskiego 2021-2027, Priorytet VI. Kapitał społeczny Podlaskiego, Priorytet VII. RLKS, Priorytet IV. Przestrzeń społeczna wysokiej jakości. Priorytet V. Partnerskie Podlaskie
- FE dla Polski Wschodniej 2021-2027, Priorytet 4. Kapitał Społeczny, Turystyka oraz Usługi Uzdrawiskowe
- Środki Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- Środki Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej
- środki EFS+
- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
- środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego
- Maluch+, Senior+, Dostępność+, inne programy w obszarze ochrony sportu, kultury, edukacji i innych

Wskaźnik	Jednostka miary	Trend w perspektywie do 2030 roku	Źródło danych
Średnia wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach [%]	%	↑	UM Kolno
Liczba wydarzeń zorganizowanych w ramach kalendarza imprez miejskich [szt.]	Szt.	↑	UM Kolno
Liczba projektów złożonych do budżetu obywatelskiego [szt.]	Szt.	↑	UM Kolno

 Odbiorcy działań strategicznych

- Organizacje społeczne, w tym instytucje kultury, budujące tożsamość
- Sąsiednie samorządy lokalne
- Lokalna Grupa Działania

 Podmiot odpowiedzialny za realizację działań strategicznych

Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich
Wydział Budżetu i Podatków
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Kolneński Ośrodek Sportu i Kultury

	Miejska Biblioteka Publiczna w Kolnie Urząd Stanu Cywilnego
 Odniesienie do celów Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030	Cel operacyjny 2.2. Aktywni mieszkańcy Cel operacyjny 3.1. Dobre zarządzanie

ROZDZIAŁ V. SPÓJNOŚĆ KIERUNKÓW ROZWOJU MIASTA Z KIERUNKAMI WYNIKAJĄCYMI ZE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

Niniejszy rozdział zawiera opis powiązań Strategii z dokumentami strategicznymi na poziomie centralnym, regionalnym i lokalnym w szczególności wskazując na spójność kierunków rozwoju Miasta z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa

Proces programowania Strategii został opracowany w sposób, który uwzględnia zakres planowanych projektów w ramach celów strategicznych wynikający z dokumentów strategicznych krajowych, regionalnych oraz lokalnych. Kierując się zapisami ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 1378) dokonano analizy spójności i zgodności Strategii z ww. dokumentami, w głównym zakresie koncentrując się na ocenie spójności kierunków rozwoju Miasta z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa podlaskiego.

Analiza powiązań obejmowała dokumenty strategiczne odnoszące się do rozwoju terytorialnego na **poziomie krajowym**: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r. oraz Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, na **poziomie regionalnym**: Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030 oraz natomiast **na poziomie gminy lokalnej** dokonano analizy spójności kierunków rozwoju miasta z Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Kolneńskiego na lata 2015 – 2020 oraz programami wieloletnimi miasta Kolno. Podczas pracy korzystano z danych dostępnych w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, danych Podlaskiego Biura Planowania Przestrzennego w Białymstoku oraz danych zebranych przez Urząd Miasta Kolno.

Poniżej przedstawiono syntetyczne wyniki analizy Powiązanie Strategii z dokumentami strategicznymi na poziomie centralnym, regionalnym i lokalnym.

Powiązanie Strategii z dokumentami strategicznymi na poziomie centralnym

Głównym dokumentem określającym średniookresowe priorytety polityki społeczno-gospodarczej w kolejnej dekadzie jest przyjęta w 2017 roku **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**(dalej „SOR”)⁷.

SOR wyróżnia trzy cele: spójność, konkurencyjność i sprawność, proponując zdecydowane przewartościowanie na rzecz spójności. Kluczowe znaczenie dla kształtowania rozwoju regionalnego Polski ma cel 2 Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Uzupełniające znaczenie mają cel 1 Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę,

⁷ Uchwała Nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (M.P. z 2017 r. poz. 260).

dane i doskonałość oraz cel 3 Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu. Określone zostały także obszary wpływające na osiągnięcie celów strategii: kapitał ludzki i społeczny, cyfryzacja, transport, energia, środowisko oraz bezpieczeństwo narodowe. Zdefiniowano także podstawowe źródła finansowania strategii oraz system koordynacji i realizacji strategii. W ramach celu 2 uwzględniono spójność społeczną, bazując na diagnozie sytuacji demograficznej, geografii ubóstwa i dostępu do usług oraz rynku pracy, a także rozwój zrównoważony terytorialnie. Dla tych obydwu celów (obszarów) przedstawiono cele szczegółowe, wskaźniki i kierunki interwencji, a także projekty strategiczne. Określono przestrzenną koncentrację wyzwań rozwojowych identyfikując następujące priorytety w tym m.in. Polskę Wschodnią – makroregion o jednym z najniższych poziomów rozwoju w skali UE obejmujący woj. podlaskie.

Priorytety SOR są uszczegółowiane w dziewięciu głównych strategiach rozwojowych kraju do roku 2030, w tym w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 oraz w szesnastu strategiach wojewódzkich. Istotne znaczenie dla przygotowania strategii rozwoju miasta miało trafne odczytanie intencji i zamierzeń proponowanych w ramach SOR. Strategia ta wskazuje na potrzebę lepszego wykorzystania regionalnych i lokalnych potencjałów terytorialnych, rosnące znaczenie przepływów, a także stymulowanie sieciowania współpracy różnych partnerów. SOR zakłada wzmocnienie odpowiedzialności samorządu terytorialnego za realizację działań rozwojowych i rozwijanie różnych partnerstw. Działania te będą koncentrowały się na poprawie kompetencji administracji samorządowej, zwiększeniu efektywności wydatkowania publicznych środków finansowych oraz budowie kapitału społecznego i poczucia współodpowiedzialności kluczowych interesariuszy za rozwój swojego terytorium. Kierunki te są spójne z kierunkami strategicznymi zaplanowanymi do realizacji w Strategii miejskiej.

Propozycje dotyczące sposobu interwencji publicznej zawarte w SOR zostały rozwinięte w **Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony** (KSRR 2030)⁸. KSRR 2030 zawiera identyfikację wyzwań rozwojowych kraju i regionów w świetle analiz terytorialnych. Według KSRR są to: (1) Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie zagrożeń dla środowiska; (2) Przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych; (3) Rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego; (4) Wzrost produktywności i innowacyjności regionalnych gospodarek; (5) Rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach; (6) Zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem (w tym finansowania działań rozwojowych) oraz współpracy między samorządami terytorialnymi i między sektorami, a także (7) Przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych. Na tym tle zostały wymienione najważniejsze kierunki zmian polityki regionalnej oraz zasady polityki regionalnej. Trzy cele polityki regionalnej do roku 2030 to: (1) Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym; (2)

⁸ Uchwała nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r. w sprawie przyjęcia "Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030" (M.P. z 2019 r. poz. 1060).

Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych oraz (3) Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. Istotnym elementem tego dokumentu jest opis systemu realizacji: instytucje, mechanizmy uzgodnień rządu z samorządami terytorialnymi, dokumenty programowe polityki regionalnej, formy wsparcia, źródła finansowania, a także monitoring i ewaluacja. Podstawowym sposobem wdrażania celu pierwszego polityki regionalnej na poziomie lokalnym mają być działania realizowane w ramach Celu I: Atrakcyjna przestrzeń, dostępna i spójna terytorialnie oraz Celu II: Zrównoważony rozwój gospodarki oparty na zasobach środowiska przyrodniczego. Realizacją celu drugiego polityki regionalnej będą działania zaplanowane w ramach Celu II: Zrównoważony rozwój gospodarki oparty na zasobach środowiska przyrodniczego. Z kolei – realizacją celu trzeciego polityki regionalnej wskazanej w KSRR 2030 będą działania realizowane w ramach Celu III: Aktywne społeczeństwo korzystające z kompleksowej oferty społecznej.

Podsumowując, cele strategiczne Strategii są spójne z kierunkami rozwoju kraju w zakresie objętym Strategią. Źródłem finansowania projektów realizujących cele strategiczne będą środki własne miasta wsparcie dotacjami zewnętrznymi, w tym funduszami unijnymi dostępnymi na poziomie regionalnym - Fundusze Europejskie dla Podlaskiego na lata 2021-2027⁹ oraz środki z programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027¹⁰. Celem oddziaływania na wyzwania rozwojowe UE określono w okresie programowania na lata 2021-2027 poszczególne cele: CP1. Bardziej inteligentna Europa (EFRR) CP2. Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa (EFRR) CP3. Lepiej połączona Europa (EFRR) CP4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym (EFRR i EFS+) CP5. Europa bliżej obywateli (EFRR). Ostatni z celów będzie realizowany w zakresie rewitalizacji projektów obejmujących adaptację i wyposażenie istniejących zdegradowanych budynków, zagospodarowanie terenów i przestrzeni, budowa, rozbudowa i przebudowa podstawowej infrastruktury komunalnej, inwestycje dotyczące systemów poprawy bezpieczeństwa oraz dziedzictwo kulturowe i naturalne (konserwacja zabytków ruchomych, prace restauratorskie i konserwatorskie budynków zabytkowych, odbudowa, budowa, rozbudowa obiektów dziedzictwa naturalnego).

Powiązanie Strategii z dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym

Podstawowym dokumentem wyznaczającym kierunki strategiczne rozwoju regionu **jest Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030**. Strategia regionalna stanowi podstawowy i nadrzędny dokument strategiczny regionu, przesądzający o kierunkach prowadzonej przez samorząd województwa polityki województwa, a także przenoszący na poziom regionalny ustalenia dokumentów krajowych i unijnych i ustanawiający ramy do tworzenia bardziej szczegółowych dokumentów na poziomie regionu. Strategia wpisuje się w ramy czasowe przyszłej perspektywy programowania Unii Europejskiej na lata 2021-2027 oraz przenosi na poziom regionalny zapisy dokumentów przyjętych przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Komisję Europejską.

⁹ Projekt programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego na lata 2021-2027 (do konsultacji społecznych) Załącznik do Uchwały Nr 236/4255/2021 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 24 listopada 2021 r.

¹⁰ Projekt programu Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027- do konsultacji (z 5 marca 2021 r.)

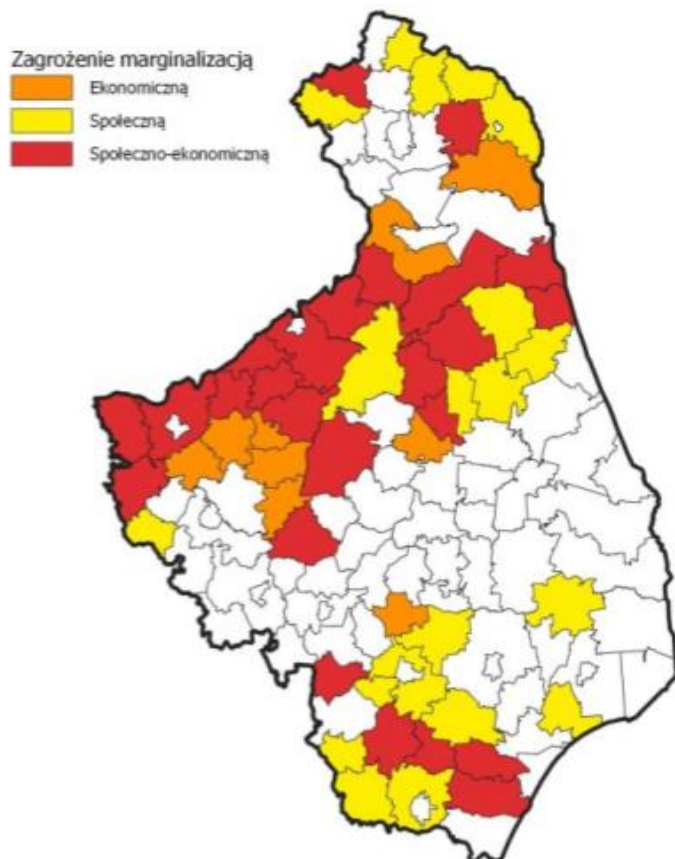
W Strategii wojewódzkiej zidentyfikowano obszary strategicznej interwencji (OSI), w których występują problemy będące barierą rozwoju regionu. Biorąc pod uwagę wnioski z diagnozy województwa podlaskiego, w tym zidentyfikowane potencjały i problemy rozwojowe oraz dotychczasowe doświadczenia regionu w podejściu do OSI, wyróżniono także obszary strategicznej interwencji istotne z punktu widzenia rozwoju regionu, takie jak: Białystok i jego obszar funkcjonalny, ośrodki subregionalne, miasta powiatowe oraz obszary wiejskie, w tym cenne przyrodniczo¹¹. Obszary strategicznej interwencji zostały również wyznaczone na poziomie krajowym. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) oraz Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego wskazują OSI, dla których na poziomie regionalnym należy zaprogramować wsparcie o charakterze komplementarnym w stosunku do wsparcia w krajowych strategiach rozwoju. Są to miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją.

Według definicji ujętej w Strategii regionalnej miasta zagrożenie trwałą marginalizacją są zróżnicowane przestrzennie pod względem poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego, jak i funkcji gospodarczych skupiska gmin wiejskich i powiązanych z nimi funkcjonalnie małych miast, w których nastąpiła kumulacja negatywnych zjawisk społecznych i ekonomicznych. Obszary te, podobnie jak miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, zostały wyznaczone na podstawie wielowskaźnikowej metodyki opracowanej na potrzeby SOR. Zgodnie ze strategią wojewódzką **Miasto Kolno zaliczone zostało do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją gdzie nastąpiła kumulacja problemów społeczno-ekonomicznych**¹² zgodnie z poniższą mapą:

¹¹ Obszary funkcjonalne Białegostoku, Łomży i Suwałk zostały wskazane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego.

¹² Poza miastem Kolno, kumulacja problemów społeczno-ekonomicznych wskazana została w gminach/miastach: Jasionówka, Jaświły, Nowy Dwór, Suchowola, Przerośl, Krasnopol, Bargłów Kościelny, Lipsk, Sztabin, Grajewo, Radziłów, Rajgród, Szczuczyn, Wąsosz, Grabowo, Turośl, Zbójna, Trzciannie, Rutki, Dziadkowice, Grodzisk, Milejczyce, Nurzec-Stacja, Klukowo

Mapa 1 Obszary zagrożone trwałą marginalizacją wg gmin zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030. Podlaskie Biuro Planowania Przestrzennego w Białymstoku, str. 72

Celem wyznaczenia OSI i obszarów problemowych było umożliwienie koordynacji działań strategicznych wpisujących się w politykę rozwoju i planowania przestrzennego regionu i ułatwienie przyporządkowania właściwych narzędzi interwencji publicznej, co warunkuje większą skuteczność i efektywność podejmowanych działań. Zgodnie z KSRR, planowana interwencja na obszarach zmarginalizowanych powinna prowadzić do osiągnięcia konkretnych celów, takich jak: rozwój lokalnych firm, wzrost liczby miejsc pracy, wzrost dochodów mieszkańców, wzrost bazy dochodowej samorządów terytorialnych. Na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją kluczowe będzie realizowanie celu operacyjnego 1.3 Strategii regionalnej dotyczącego lokalnej przedsiębiorczości, w szczególności nastawionej na rozwój ekologicznych form produkcji rolniczej i powiązany z nim rozwój przetwórstwa żywności wysokiej jakości. Przedsiębiorczość na części obszarów może wiązać się także z lokalnymi produktami turystycznymi, jak również z działaniami związanymi z rozwojem odnawialnych źródeł energii i energetyki rozproszonej (cel operacyjny 1.4 Rewolucja energetyczna i gospodarka obiegu zamkniętego).

Istotne jest także wzmocnienie powiązań funkcjonalnych gmin wiejskich z miastami oraz poprawa dostępności usług publicznych (inwestycje w niezbędną infrastrukturę – cel operacyjny 2.3), a także poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych w zakresie zarządzania rozwojem i zdolności do nawiązywania współpracy. Zapewnienie trwałych

podstaw rozwoju obszarów zagrożonych marginalizacją będzie wymagało włączenia się poszczególnych gmin w szersze procesy rozwojowe, tworzenie partnerstw ponadlokalnych, co oznacza duże zaangażowanie w realizację celu operacyjnego 3.1 Dobre zarządzanie. W przypadku gmin położonych wzdłuż granicy zewnętrznej UE, podejmowane działania będą koncentrować się na zmniejszaniu ich peryferyjności, poprzez poprawę dostępności do lokalnych i regionalnych ośrodków rozwoju oraz nawiązywanie współpracy transgranicznej (cel operacyjny 3.4 Gościnny region). Powyższe kierunki polityki regionalnej, w szczególności zwiększenie dostępności komunikacyjnej, uporządkowanie gospodarki przestrzennej, rewitalizacja istniejącej zabudowy będą spójne ze Strategią Rozwoju Miasta Kolno do 2030 roku.

Powiązanie Strategii z dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym

W Planie Rozwoju Lokalnego Powiatu Kolneńskiego na lata 2015 – 2020 z lipca 2015 roku wskazuje się, że powiat kolneński swoją perspektywę rozwojową budować będzie w oparciu o przedsiębiorczość i aktywność mieszkańców, wykorzystując potencjał społeczno – gospodarczy oraz walory przyrodnicze i krajobrazowe regionu. Cele strategiczne odnoszą się do obszarów: RYNEK PRACY Cel 1. Zwiększenie aktywności mieszkańców, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ Cel 2. Rozwój przedsiębiorczości w obszarze powiatu kolneńskiego, KSZTAŁCENIE Cel 3. Doskonalenie procesu kształcenia zawodowego, OCHRONA ZDROWIA Cel 4. Rozbudowa infrastruktury zdrowotnej, OCHRONA ŚRODOWISKA Cel 5. Rozwój branży odnawialnych źródeł energii oraz oczyszczanie obszaru powiatu z zanieczyszczeń, TURYSTYKA Cel 6. Rozwój infrastruktury turystycznej i agroturystycznej w powiecie kolneńskim oraz WARUNKI ŻYCIA Cel 7. Poprawa warunków życia mieszkańców powiatu kolneńskiego. Zaplanowane w Strategii miejskiej cele będą spójne z kierunkami rozwoju powiatu w szczególności odnośnie kontynuacji działań inwestycyjnych w zakresie przestrzeni miejskiej, rozwoju gospodarki bazującej na zasobach środowiska przyrodniczego i aktywizacji mieszkańców, co zostało uwidocznione w trzech celach strategicznych strategii miejskiej.

Poniżej zaprezentowano zestawienie tabelaryczne odniesienia celów szczegółowych Strategii z celami dokumentów strategicznych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym:

Tabela 2 Zgodność celów Strategii z dokumentami dokumenty strategicznymi krajowymi

Dokumenty strategiczne na poziomie krajowym	Cele strategiczne Strategii / cele wskazane w dokumentach strategicznych na poziomie krajowym		
	Cel 1: Atrakcyjna przestrzeń, dostępna oraz spójna terytorialnie	Cel 2: Zrównoważony rozwój gospodarki oparty na zasobach środowiska przyrodniczego	Cel 3: Aktywni mieszkańcy korzystający z kompleksowej oferty społecznej
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (SOR)	Cel szczegółowy II - Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie	Cel szczegółowy I - Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną	Cel szczegółowy III - Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu

	cel 3.1. Poprawa warunków rozwojowych polskich miast		Obszar: Efektywność wykorzystania środków UE
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (KSRR 2030) – cele polityki regionalnej do 2030 roku	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 3 Zgodność celów Strategii z dokumentami dokumenty strategicznymi na poziomie regionalnym

Dokumenty strategiczne na poziomie regionalnym	Cele strategiczne Strategii / cele wskazane w dokumentach strategicznych na poziomie krajowym		
	Cel 1: Atrakcyjna przestrzeń, dostępna oraz spójna terytorialnie	Cel 2: Zrównoważony rozwój gospodarki oparty na zasobach środowiska przyrodniczego	Cel 3: Aktywni mieszkańcy korzystający z kompleksowej oferty społecznej
Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030	Cel operacyjny 2.3. Przestrzeń wysokiej jakości	Cel operacyjny 1.3. Lokalna przedsiębiorczość Cel operacyjny 1.4. Rewolucja energetyczna i gospodarka obiegu zamkniętego	Cel operacyjny 2.2. Aktywni mieszkańcy Cel operacyjny 3.1. Dobre zarządzanie

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 4 Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym

Dokumenty strategiczne na poziomie lokalnym	Cele strategiczne Strategii / cele wskazane w dokumentach strategicznych na poziomie krajowym		
	Cel 1: Atrakcyjna przestrzeń, dostępna oraz spójna terytorialnie	Cel 2: Zrównoważony rozwój gospodarki oparty na zasobach środowiska przyrodniczego	Cel 3: Aktywni mieszkańcy korzystający z kompleksowej oferty społecznej
Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Kolneńskiego na lata 2015 – 2020	Cel 7. Poprawa warunków życia mieszkańców powiatu kolneńskiego	Cel 2. Rozwój przedsiębiorczości w obszarze powiatu kolneńskiego Cel 5. Rozwój branży odnawialnych źródeł energii oraz oczyszczanie obszaru	Cel 1. Zwiększenie aktywności mieszkańców

		powiatu z zanieczyszczeń Cel 6. Rozwój infrastruktury turystycznej i agroturystycznej w powiecie kolneńskim	
--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne

ROZDZIAŁ VI. MONITOROWANIE I WDROŻENIE STRATEGII

Niniejszy rozdział opisuje system monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu Strategii. Opisano tutaj metody oraz narzędzia badania i analizowania zmian zachodzących w Mieście będące wynikiem procesu wdrożenia przedsięwzięć oraz system oceny wpływu i skuteczności prowadzonych działań na zdiagnozowane problemy; ponadto określono instytucje/podmioty i ich zadania w systemie monitorowania; przewidziano możliwość wprowadzania w planie działań modyfikacji na podstawie rekomendacji wynikających z ewaluacji Strategii

System monitorowania i oceny Strategii dotyczyć będzie kilku kluczowych płaszczyzn, w tym w szczególności:

- monitorowania podstawowych parametrów Strategii na etapie przyjęcia dokumentu oraz późniejszych jego aktualizacji
- monitorowania stopnia realizacji celów określonych w Strategii
- monitorowania skutków realizacji Strategii, poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie programowania – wskaźniki, dokonywanego cyklicznie, co najmniej raz na dwa lata od momentu przyjęcia dokumentu do końca okresu obowiązywania,
- bieżącego monitorowania poziomu wdrażania Strategii – aktualizowana na bieżąco lista przyjętych w programie przedsięwzięć ze statusem: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”, w zależności od aktualnego postępu rzeczowego, wraz z podaniem poniesionych kosztów, stworzonego montażu finansowego, a także ewentualnych rezultatów ich wdrożenia – efekty rzeczowe.

Dane monitoringowe po przygotowaniu **corocznych sprawozdań** będą **Burmistrzowi Miasta i Radzie Miasta**. Jednostki (podmioty), które zgłosiły działania do Strategii zobowiązane są do kwartalnego informowania UM o postępie prac objętych programem zgodnie z zaleceniami dotyczącymi monitorowania. Monitorowanie efektów rzeczowych obejmować będzie wskaźniki produktu. Zakres przedmiotowy raportów okresowych przedkładanych przez Burmistrza Miasta winien obejmować, co najmniej Informację o postępach finansowych, źródłach finansowania zadań, Informację o postępach rzeczowych, zgodność z przyjętym harmonogramem, odchylen od harmonogramu, Przebieg wdrażania poszczególnych projektów oraz sposoby komunikacji ze wspólnotą lokalną w zakresie wdrażania programu.

Planuje się zbieranie danych dotyczących postępu w realizacji przedsięwzięć na podstawie specjalnych fiszek monitoringowych.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „Raport obejmuje podsumowanie działalności burmistrza w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego”. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

W systemie monitorowania dokonano wyboru poniższych wskaźników pozwalających monitorować efekt długofalowy całej Strategii. Wskaźniki rezultatu odroczonego dotyczącego całego Programu należy odróżnić od wskaźników monitorujących produkty i rezultaty poszczególnych przedsięwzięć. Wskaźniki oddziaływania mierzą zmiany zachodzące w wyniku wdrażania i poszczególnych przedsięwzięć.

ROZDZIAŁ VII. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO STRATEGII

Niniejszy rozdział opisuje informację o przeprowadzeniu analizy jej zapisów pod kątem spełnienia kryteriów kwalifikujących do oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ) i jej wynikach oraz wynik OOŚ w przypadku obowiązku jej przeprowadzenia.

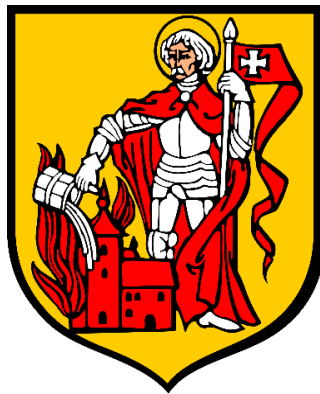
Strategia z uwagi na swój ogólny charakter nie wyznacza jednocześnie ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz mając na uwadze wskazane uzasadnienie, że projekt dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko stwierdzić należy, że projekt nie spełnia przesłanek określonych w art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a co za tym idzie nie jest dokumentem wymagającym przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Strategia stanowić będzie instrument realizacji Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030, która została poddana procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko z opinią RDOŚ i PWIS.

Realizacja zadań wynikających z Strategii nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, a czas trwania ich oddziaływań na środowisko powinien zostać ograniczony do czasu wykonywania prac budowlanych oraz organizacyjnych. Ocenia się, iż planowane działania nie wpłyną na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi oraz zagrożenia dla środowiska, ani nie spowodują wystąpienia oddziaływań skumulowanych i transgranicznych. Realizacja zadań wynikających z przedmiotowego dokumentu zostanie zaprojektowana w taki sposób, by zminimalizować negatywne oddziaływanie na środowisko, szczególnie

Działania wynikające ze Strategii nie stanowią zagrożenia, jakie określono dla obszarów Natura 2000. Działania takie jak np. inwestycje rewitalizacyjne ze względu na swój charakter, będą obowiązkowo poddane niezbędnym, wymaganym prawem procedurom, np. uzyskanie niezbędnych pozwoleń (na budowę), w związku z czym inwestycje te będą podlegały procesom uzgadniania z organami uprawnionymi do wydawania takich decyzji lub opinii, co wyeliminuje wystąpienie negatywnego wpływu np. na zachowanie dziedzictwa kulturowego czy na środowisko przyrodnicze. W przypadku inwestycji mogącej znacząco oddziaływać na środowisko wnioskodawca będzie zobligowany do uzyskania stosownej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wobec powyższego można prognozować, iż realizacja projektów, w ramach Strategii będzie zgodna z obowiązującymi wymogami dotyczącymi ochrony środowiska.

Miasto planuje uzgodnienie odstąpienia od OOŚ Podlaskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym oraz Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

ZAŁĄCZNIK 1. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ MIASTA KOLNO

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Kolno

Spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu regionalnym i krajowym

Na model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy wpływają zarówno uwarunkowania wewnętrzne rozwoju, cele samorządu jak również cele polityki przestrzennej na szczeblu regionalnym i krajowym. W związku z powyższym, opracowując dokument Strategii Rozwoju miasta Kolno, podjęto analizę dokumentów strategicznych i planistycznych na szczeblach ponadlokalnych. Uwzględniono wizję rozwoju struktur osadniczych, rozwoju transportu, turystyki, delimitację obszarów strategicznej interwencji i obszarów funkcjonalnych (według PZPW i SRW województwa podlaskiego oraz dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym jak Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie, KPZK 2030), planowane inwestycje kolejowe (PKP) i drogowe (GDDKiA). Elementy przestrzeni planowane na szczeblach wyższych niż gmina stanowią punkt odniesienia do wizji rozwoju struktur przestrzennych w wymiarze lokalnym. Strategia rozwoju ma za zadanie przedstawić model struktury funkcjonalno-przestrzennej w oparciu o priorytety rozwojowe w zachowaniu spójności z priorytetami inwestycyjnymi i rozwojowymi na szczeblach regionalnym i krajowym.

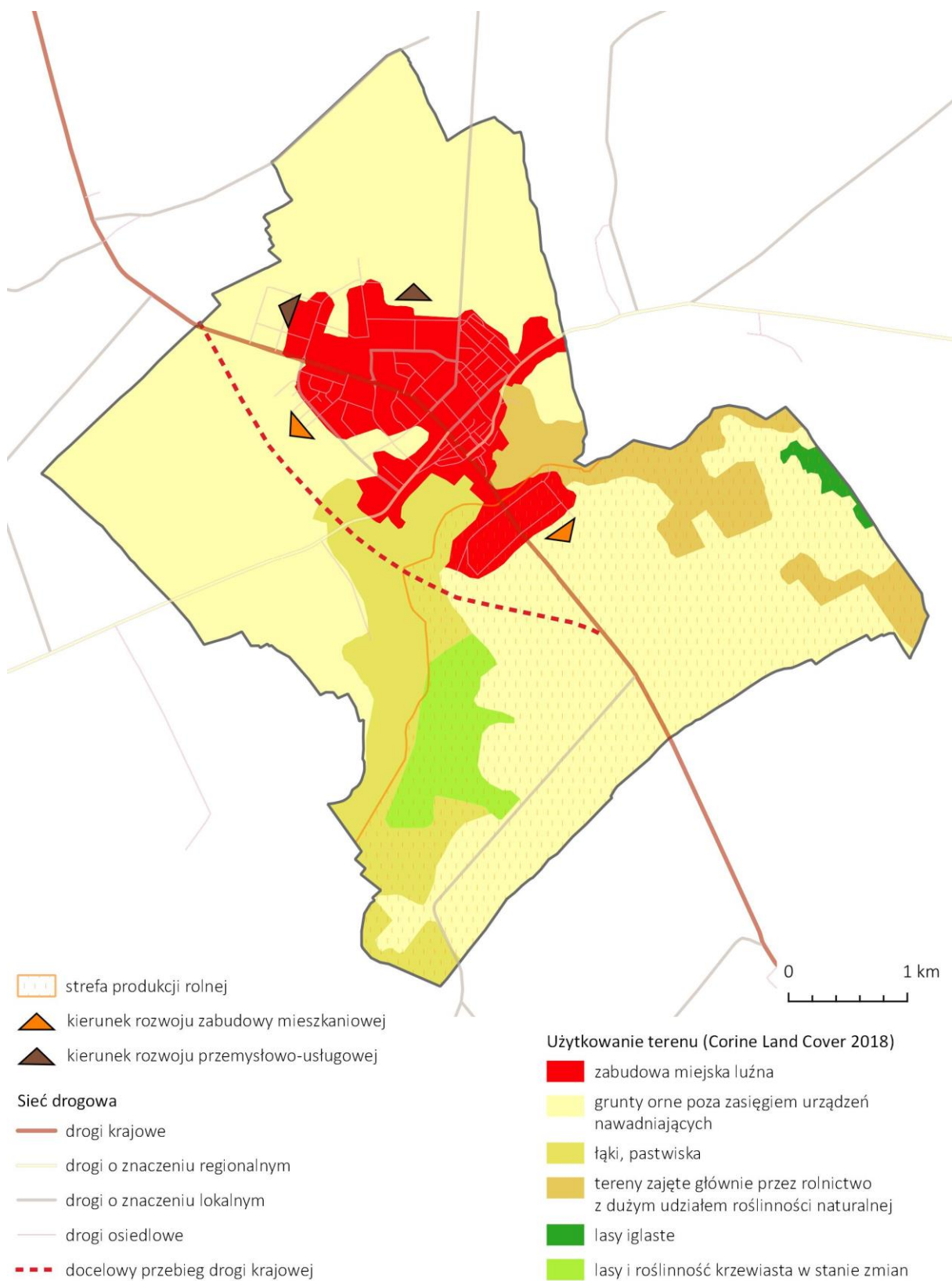
Struktura funkcjonalno-przestrzenna – stan i wizja rozwoju

Miasto Kolno położone jest peryferyjnie względem struktury osadniczej województwa podlaskiego tuż przy granicy z województwem warmińsko-mazurskim. Najbliższe średniej wielkości miasto (o liczbie mieszkańców powyżej 50 tys.) – Łomża, znajduje się w odległości 27 km, natomiast miasto duże (ponad 100 tys. mieszkańców) – Białystok, w odległości 85 km w linii prostej. Duże odległości do miast o znaczeniu ponadregionalnym i peryferyjne położenie nie są korzystne dla rozwoju Kolna, zarówno w wymiarze gospodarczym, społecznym jak też przestrzennym. Przez miasto przebiega droga krajowa nr 63 relacji północ-południe i stanowi istotny, lecz alternatywny dla DK 57, S7 i S61, korytarz transportowy w kierunku Pojezierza Mazurskiego. W związku z powyższym miasto Kolno zalicza się do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją oraz miast powiatowych wymagających interwencji w zakresie rozwoju przedsiębiorczości i wzmocnienia kapitału społecznego (Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030). Miasto przecina ponadto droga wojewódzka nr 647 relacji wschód-zachód. Wraz z DK 63 tworzy ważny węzeł komunikacyjny w skali powiatu, lecz skrzyżowanie tych dwóch dróg zlokalizowane jest w samym centrum funkcjonalnym miasta.

Model rozwoju przestrzennego miasta powinien uwzględniać lokalne i regionalne uwarunkowania oraz priorytety rozwojowe wyznaczone w strategii rozwoju na najbliższe lata. Planuje się dalszy rozwój zabudowy wykraczając poza zwarty teren miasta.

Kierunki rozwoju poszczególnych funkcji wyznaczone zostały przy uwzględnieniu dotychczasowego zagospodarowania terenów oraz mając na względzie plany rozwoju infrastruktury komunikacyjnej. Ogólna analiza zagospodarowania terenu w obrębie granic administracyjnych miasta pozwala stwierdzić, że w strukturze użytkowania dominują grunty orne (tab. 1), które – głównie w północnej części – mogą zostać zagospodarowane przez nową zabudowę.

Mapa 1. Struktura użytkowania terenu w obrębie miasta Kolno (opracowanie własne na podstawie danych Corine Land Cover ze strony GIOŚ, dostęp: 20.11.2021)

Źródło: opracowanie własne

Tabela 1. Struktura użytkowania terenu w obrębie miasta Kolno (opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, dostęp: 20.11.2021)

CODE_18	Kategoria użytkowania	Powierzchnia w hektarach	% powierzchni miasta
112	Zabudowa miejska luźna	295.8	11.8
211	Grunty orne poza zasięgiem urządzeń nawadniających	1672.2	66.7
231	Łąki, pastwiska	269.5	10.7
243	Tereny zajęte głównie przez rolnictwo z dużym udziałem roślinności naturalnej	165.9	6.6
312	Lasy iglaste	12.9	0.5
324	Lasy i roślinność krzewiasta w stanie zmian	91.1	3.6
Suma		2507.4	100

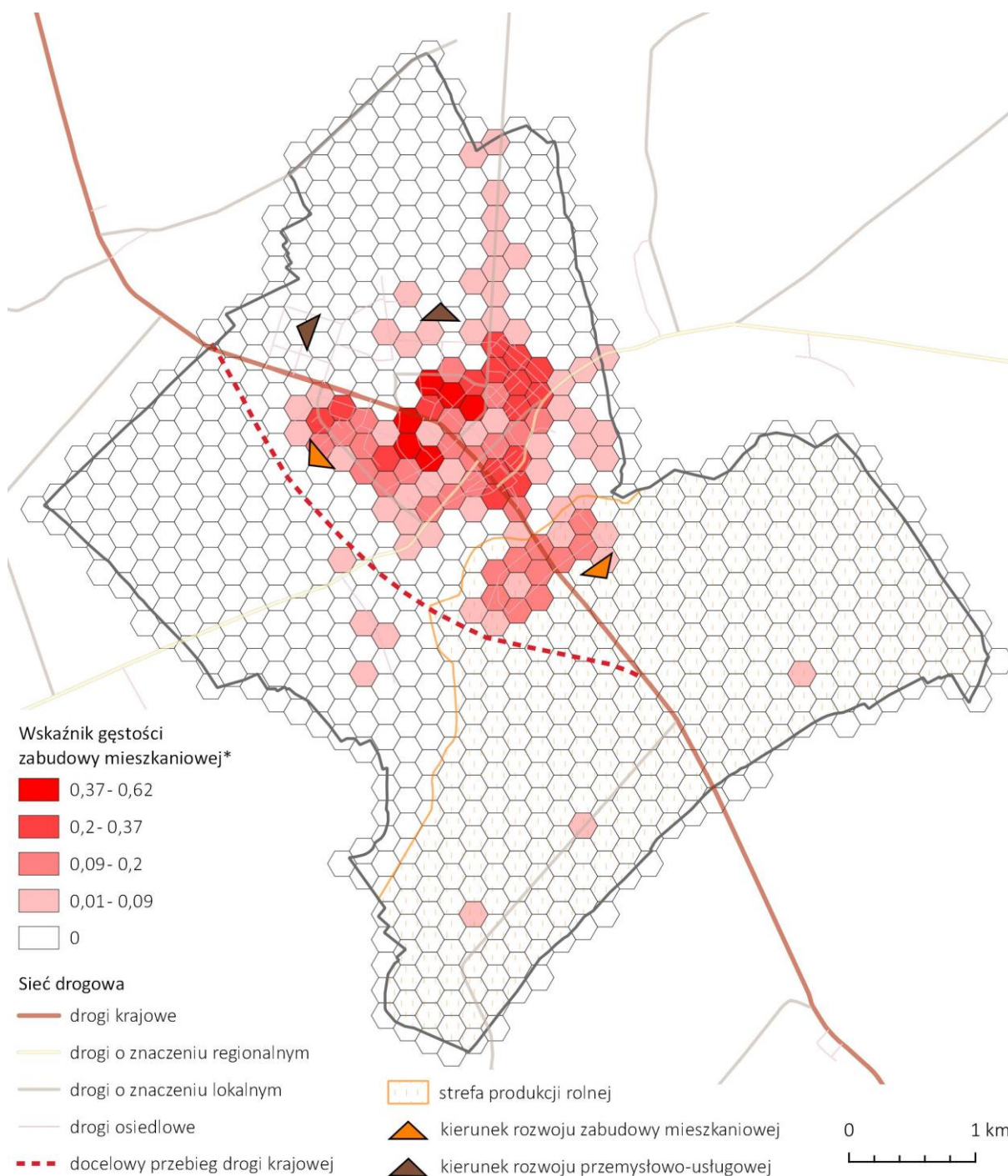
Źródło: opracowanie własne

Rozwój zabudowy i zagospodarowanie terenów niezabudowanych

Zabudowa miasta cechuje się wysoką koncentracją, co przedstawiono na poniższej mapie. Niemniej jednak z uwagi na funkcję miasta powiatowego rozważa się dalszą ekspansję zabudowy, głównie na tereny rolnicze. Centrum miasta jest zdominowane przez zabudowę mieszkaniową, która koncentruje się głównie na północny-zachód od DW 647 i jest rozłożona równomiernie względem DK 63. W kierunku północnym i północno-zachodnim planuje się rozwój funkcji przemysłowo-usługowej, w tym funkcji handlowej i składowej. Zabudowa mieszkaniowa rozwijać się będzie głównie w kierunku południowym i zachodnim. Istotne jest przy tym kontrolowanie procesów planistycznych na poziomie planów miejscowych. Niedopuszczalne jest lokalizowanie nowych inwestycji budowlanych wzdłuż ważnych szlaków komunikacyjnych jak droga krajowa nr 67. Ponadto w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (Załącznik nr 1 do Uchwały Rady Miasta Kolno XXXV/212/06 z dn. 29.06.2006 r.) na południowo-wschodnich obrzeżach miasta wyznaczono tereny z przeznaczeniem na produkcję rolną.

Konieczna jest rewizja zapisów Studium w celu wyeliminowania potencjalnych konfliktów przestrzennych mogących negatywnie wpłynąć na gospodarkę wodną terenów rolniczych oraz mogących zmniejszyć potencjał produkcyjny tych terenów. Rozwijanie funkcji mieszkaniowej w kierunku zachodnim ograniczone jest przebiegiem obwodnicy miasta. Po zachodniej stronie obwodnicy dalszy rozwój zabudowy będzie niemożliwy z powodu potencjalnej utraty ciągłości struktur osadniczych spowodowanych przecięciem zabudowy ciągiem komunikacyjnym o znaczeniu krajowym.

Mapa 2. Gęstość zabudowy mieszkaniowej i kierunki rozwoju na tle sieci drogowej miasta Kolno (opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k)

*Obliczony jako stosunek rzeczywistej powierzchni budynków pomnożonej przez liczbę kondygnacji do pola powierzchni heksagonu.

Rozwój sieci komunikacyjnej i powiązań funkcjonalnych

Komunikacja stanowi ważny aspekt rozwojowy miasta. Ze względu na niekorzystne położenie geograficzne w układzie osadniczym województwa podlaskiego jak też kraju, konieczne jest rozwijanie połączeń ponadlokalnych. Istotne jest przy tym zadbanie zarówno

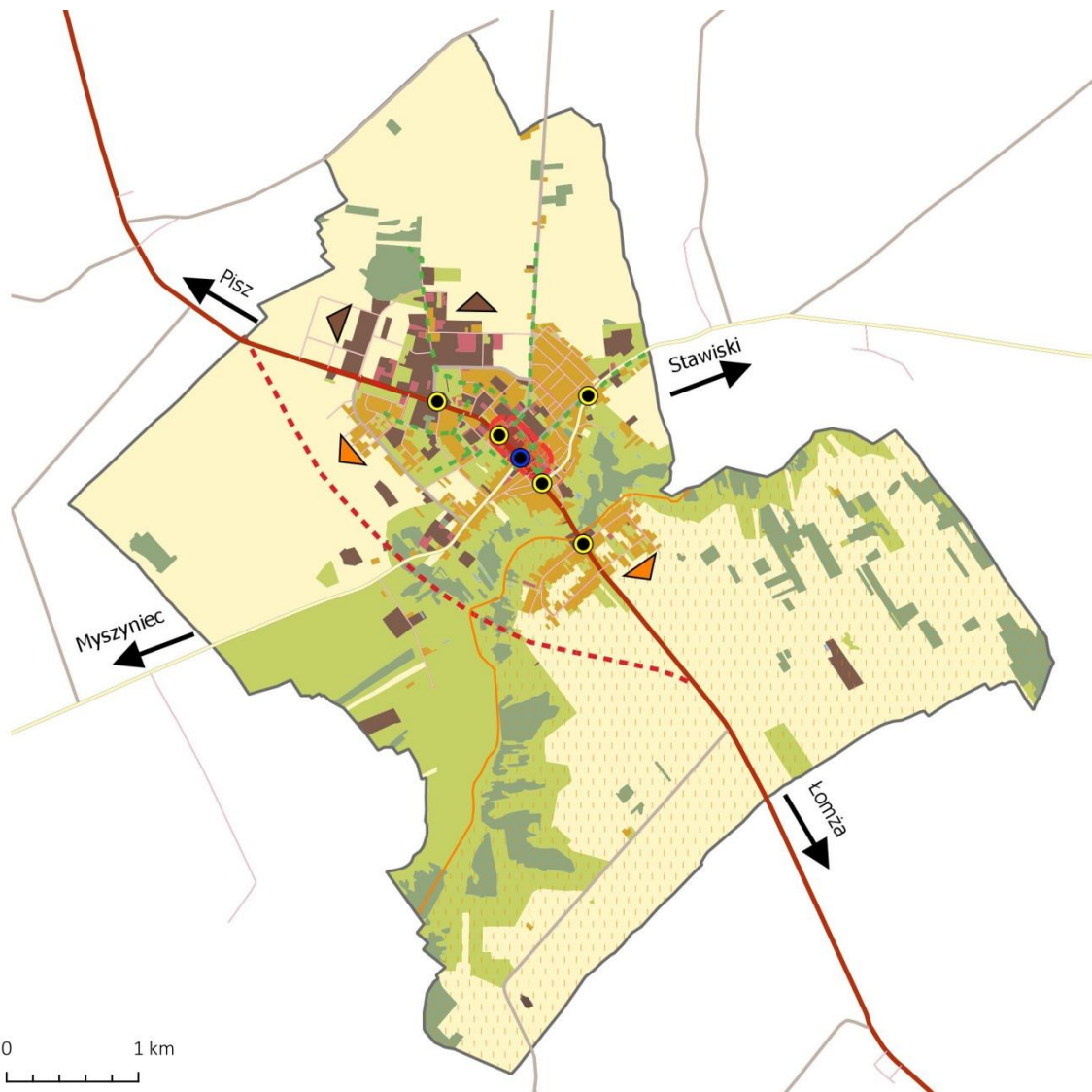
o rozwój transportu zbiorowego jak też o poprawę infrastruktury drogowej ze szczególnym uwzględnieniem obwodnicy miasta w relacji Pisz-Łomża. Dotychczasowy przebieg drogi krajowej przez centrum miasta jest uciążliwy i negatywnie wpływa zarówno na komfort życia mieszkańców jak też dostępność czasową w wymiarze lokalnym i ponadlokalnym. Należy podkreślić, że droga krajowa nr 63 stanowi ważny szlak komunikacyjny w kierunku Pojezierza Mazurskiego.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta Kolno

Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta składa się z kilku zasadniczych elementów, które zaznaczono na poniższej mapie. Część północna miasta zdominowana jest przez zabudowę związaną z przemysłem i usługami. Stąd też planuje się rozwój tej funkcji w kierunku północnym i północno-zachodnim nieopodal przyszłego węzła komunikacyjnego w ciągu DK 63. Zabudowa mieszkaniowa skoncentrowana jest w centrum miasta i na jego południowych obrzeżach. Rynek pełni ponadto funkcję centrum administracyjno-handlowo-usługowego. Wokół niego zlokalizowane są ważne dla miasta węzły drogowe i skrzyżowania, które po wybudowaniu obwodnicy przyjmą rolę istotnych skrzyżowań dla lokalnej sieci komunikacyjnej.

Transport ponadlokalny zostanie skierowany poza tereny zabudowane miasta, lecz by ośrodek nie stracił na znaczeniu planuje się rozwój funkcji gospodarczej wokół północnego węzła komunikacyjnego w ciągu DK 63. Ważną rolę w mieście odgrywa również miejska zieleń. Tereny zielone oddzielają centrum miasta od położonych na południu terenów rolniczych i stanowią jednocześnie początek systemu powiązań zieleni miejskiej wyznaczonego wzdłuż najważniejszych ulic. Obszary produkcji rolnej wyznaczone w południowo-wschodniej części obszaru wolnej od zabudowy.

Mapa 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta Kolno (opracowanie własne)

Powiązania funkcjonalne i infrastruktura drogowa

➔ z sąsiednimi miastami

Sieć drogowa

- drogi krajowe
- drogi o znaczeniu regionalnym
- drogi o znaczeniu lokalnym
- drogi osiedlowe
- - - docelowy przebieg drogi krajowej

Węzły drogowe i skrzyżowania

- główny
- drugorzędny

Zabudowa istniejąca i kierunki rozwoju

- tereny zabudowy mieszkaniowej
- tereny związane z przemysłem i usługami
- tereny związane z komunikacją
- place
- śródmiejskie centrum administracyjno-handlowo-usługowe
- ▲ kierunek rozwoju
- ▲ kierunek rozwoju

Tereny zieleni miejskiej i tereny niezabudowane

- grunty orne i uprawy trwałe
- roślinność trawiasta i krzewiasta
- tereny leśne i zadrzewione
- wody powierzchniowe
- wyrobiska
- strefa produkcji rolnej
- system powiązań zieleni miejskiej

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w mieście

Polityka przestrzenna gminy skupia się na kilku zasadniczych aspektach związanych z rozwojem agroturystyki, eliminacją potencjalnych konfliktów przestrzennych, kontrolą rozwoju zabudowy oraz zapewnieniem ładu przestrzennego. Rekomendacje dla polityki przestrzennej opracowano z zachowaniem spójności z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego i brzmią następująco:

- **Priorytetyzacja działań w zakresie opracowania kompleksowych dokumentów** planistycznych w postaci studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym w zakresie zapewnienia spójności z dokumentami na szczeblu regionalnym.
- **Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego.**
- **Rozwój rolnictwa ekologicznego.**
- **Rozwój mieszkalnictwa**, w tym oferty deweloperskiej dla nowych osadników.
- **Kontrolowany proces rozwoju zabudowy** – opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego począwszy od obszarów cechujących się najintensywniejszymi zmianami użytkowania; rozwój zabudowy w obrębie istniejących siedlisk.
- **Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią** – w szczególności w zakresie przeznaczania terenów pod zabudowę mieszkaniową poprzez zapobieganie antropopresji na terenach cennych przyrodniczo.
- **Wielowymiarowy rozwój społeczno-gospodarczy** – oparty na procesach rozwojowych funkcji obszarów o wysokim potencjale.
- **Sprawne planowanie w przestrzeni** – logiczne i oparte na konsultacjach społecznych i potrzebach mieszkańców lokalizowanie różnego rodzaju kompleksów usługowych, uwzględnianie potencjalnych konfliktów przestrzennych w procesach planowania.
- **Kierowanie się zasadami ładu przestrzennego w planowaniu przestrzeni** w aspekcie estetycznym, społecznym, gospodarczym, środowiskowym i funkcjonalnym – w szczególności na obszarach przeznaczonych pod inwestycje, w tym na obszarach o wysokich walorach krajozrazowych.
- **Rozwój sieci gazociągowej.**
- **Budowa obwodnicy miasta** – współpraca z GDDKiA w zakresie budowy obwodnicy jako ciągu drogi krajowej nr 63.
- **Rozwój energetyki solarnej oraz wykorzystanie biomasy** w celach energetycznych.
- **Rozwój infrastruktury edukacji, głównie ponadgimnazjalnej.**
- **Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia oraz stacjonarnej opieki długoterminowej i paliatywnej.**
- **Rozwój infrastruktury pomocy społecznej.**
- **Rozwój infrastruktury kultury** - przebudowę Kolneńskiego Domu Kultury w Kolnie.
- **Poprawa infrastruktury administracji publicznej samorządowej.**
- **Rozwój infrastruktury sportu.**

- **Rozwój infrastruktury rekreacyjnej.**
- **Rewitalizacja zabudowy zdegradowanych części obszarów śródmiejskich i ważnych przestrzeni publicznych.**
- **Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej i teleinformatycznej.**
- **Rozwój infrastruktury systemów energetycznych.**
- **Rozwój infrastruktury systemów wodno-kanalizacyjnych.**
- **Ograniczanie do niezbędnego minimum przeznaczania na cele nierolnicze gruntów rolnych o wysokiej waloryzacji przestrzeni produkcyjnej, strategicznych dla produkcji żywności w studiach i planach miejscowych.**
- **Opracowywanie i realizacja kompleksowych programów rewitalizacyjnych terenów z zasobami zabytkowymi, zwłaszcza historycznych miejskich, przemysłowych i powojсковych, w tym, między innymi, wdrożenie projektów rewitalizacji starego rynku.**
- **Zwiększanie dostępności do sieci ciepłej w wyniku rozbudowy systemu przesyłu**
- **Współpraca na rzecz skoordynowanego czasowo i przestrzennie rozwoju zagospodarowania turystycznego i wypoczynkowego.**
- **Rozwój infrastruktury dla potrzeb inwestycji przemysłowych, rzemiosła produkcyjnego oraz usług komercyjnych** - uzbrajanie wyznaczonych terenów inwestycyjnych produkcyjno-usługowych, stosownie do popytu inwestycyjnego
- **Zapewnienie spójności w planowaniu przestrzennym w układzie wertykalnym:** na poziomie lokalnym ze szczeblem krajowym i regionalnym – uwzględnienie w planowaniu rozwoju przestrzennego inwestycji krajowych i wojewódzkich.
- **Zapewnienie spójności w planowaniu przestrzennym w układzie horyzontalnym:** uwzględnienie i konsultowanie dokumentów planistycznych sąsiednich gmin w celu zapewnienia ciągłości struktur przestrzennych.
- **Budowanie poparcia społecznego w gospodarowaniu przestrzenią** – prowadzenie jawnych i dostępnych dla mieszkańców konsultacji społecznych w zakresie planowania inwestycji, opracowywania dokumentów planistycznych.
- **Uspójnienie zasad dotyczących walorów estetycznych nowych inwestycji,** w tym mieszkaniowych i związana z tym konieczność opracowania planów miejscowych dla obszarów przeznaczanych pod zabudowę.
- **Ochrona obszarów o nieprzekształconych lub stosunkowo mało zmienionych walorach przyrodniczych i krajobrazowych,** oraz uwzględnianie pozostałych działań ochronnych w zakresie ochrony krajobrazu, sformułowanych w obowiązujących planach ochrony parków krajobrazowych.
- **Zabezpieczenie rezerw terenu pod budowę obwodnicy.**
- **Ograniczenie przeznaczenia pod zabudowę podlegającą ochronie przed hałasem terenów narażonych na ponadnormatywne oddziaływanie infrastruktury transportowej.**
- **Separowanie terenów zabudowy podlegającej ochronie przed hałasem** od dużych zwartych kompleksów terenów zabudowy produkcyjnej, usługowej lub produkcyjno-usługowej poprzez

ustalenie minimalnych odległości między tymi terenami i kompleksami w dokumentach planowania przestrzennego.

- **Zachowywanie pomiędzy jednostkami osadniczymi wolnych od zabudowy i zagospodarowania (z wyłączeniem dróg i sieci uzbrojenia terenu) terenów otwartych lub zalesionych.**
- **Integrowanie transportu** poprzez wyznaczanie w studium oraz budowę węzłów przesiadkowych.
- **Uwzględnienie infrastruktury transportu rowerowego** przy planowaniu zintegrowanego systemu transportu.
- **Realizacja regionalnych szlaków turystycznych** oraz powiązanie ich z zasobami przyrodniczymi i kulturowymi gmin z wykorzystaniem systemów lokalnych szlaków turystycznych.
- **Wzmocnienie potencjału kapitału ludzkiego**, ukierunkowane działania na rzecz podnoszenia jakości edukacji, wzmocnienie sektora kreatywnego, wzmocnienie kompetencji technologicznych mieszkańców.
- **Usprawnianie systemu dróg wojewódzkich**, spójnego przestrzennie z systemem dróg krajowych – współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi.
- **Poszukiwanie alternatywnych form gospodarki rolnej** i organizacji produkcji oraz doskonalenie ekonomicznego otoczenia rolnictwa.

Obszary strategicznej interwencji, funkcjonalne i problemowe w dokumentach krajowych i wojewódzkich

Miasto Kolno położone jest w obrębie osiem wydzieleni obszarów specjalnych, które zostały wyznaczone w strategicznych i planistycznych dokumentach krajowych i wojewódzkich. W celu ich identyfikacji przeanalizowane zostały następujące dokumenty:

- 11 strategii szczebla krajowego, w tym 10 strategii branżowych,
- Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego, 2017.

Przez obszary specjalne rozumie się:

– OSPT (Obszary Specjalnej Polityki Terytorialnej) – terytoria zawierające wiele jednostek administracyjno-terytorialnych (gmin, powiatów, województw) lub ich części, dla których z uzasadnionych powodów potrzebne jest prowadzenie skoordynowanej i spójnej polityki rozwoju.

– OF (obszary funkcjonalne) – terytoria charakteryzujące się silnymi powiązaniem społeczno-ekonomicznymi o charakterze węzłowym lub sieciowym, które kształtują spójną, trwałą i samopodtrzymującą się strukturę przyrodniczą i (lub) społeczno-gospodarczą.

– OSI (obszary strategicznej interwencji) – terytoria wymagające wsparcia zewnętrznego w celu wzmocnienia wewnętrznego potencjału rozwoju lub zapobiegania negatywnym procesom przyrodniczym i (lub) społeczno-gospodarczym, w tym: OP (obszary problemowe) – terytoria o niekorzystnych cechach i procesach społeczno-ekonomicznych i (lub) przyrodniczych, wymagające interwencji zewnętrznych, OW (obszary wzrostu) – terytoria o

charakterze obszarów funkcjonalnych – aktualnie istniejących lub możliwych do wykreowania o szczególnie korzystnych właściwościach przyrodniczych lub społeczno-ekonomicznych dla rozwoju. W poniższej tabeli zestawiono obszary specjalne, które obejmują miasto Kolno.

Tabela 2. Obszary specjalne obejmujące miasto Kolno (opracowanie własne na podstawie dokumentów krajowych i wojewódzkich)

Lp.	Typ obszaru	Nazwa	Nazwa dokumentu		Uwagi
1	OF	Gminy miejskie	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie	Dokumenty na szczeblu krajowym	typy funkcjonalne gmin 2007
2	OF	Miejskie obszary funkcjonalne: Ośrodki lokalne	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030		-
3	OF	Obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej: Narażone na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030		-
4	OSI	Obszary strategicznej interwencji dla zapewniania spójności w wymiarze kraju uczestniczące w procesach rozwojowych	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie		województwa w których PKB pc (średnia 2004-2007) była mniejsza niż 80% śr. kr.
5	OSI	Obszary strategicznej interwencji polityki regionalnej z poziomu krajowego w odniesieniu do obszarów przygranicznych (ze szczególnym uwzględnieniem obszarów przy zewnętrznej granicy UE).	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie		obszar współpracy transgranicznej na poziomie podregionów (dot. głównie współpracy miast)
6	OSI	Obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030	Dokumenty na szczeblu wojewódzkim	Kumulacja problemów

					społeczno- ekonomicznych
7	OSI	Miasta powiatowe	Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030		Rozwój lokalnej przedsiębiorczości, aktywizacja i poprawa kompetencji mieszkańców
8	OF	Obszary funkcjonalne ośrodków powiatowych- lokalnych	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego, 2017		-

A. Dokumenty krajowe i ponadregionalne (alfabetycznie)

- *Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności*, 2013, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Załącznik do uchwały nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 w sprawie przyjęcia Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności, Monitor Polski 2013, poz. 121.
- *Identyfikacja i delimitacja obszarów problemowych i strategicznej interwencji w Polsce – Wnioski z analiz*, 2009, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Instytut Badań Strukturalnych.
- *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, 2011*, Załącznik do uchwały nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Monitor Polski, poz. 252.
- *Krajowa Polityka Miejska 2023*, 2015, Ministerstwo Rozwoju, Uchwała nr 198 Rady Ministrów z dnia 20 października 2015 r. w sprawie przyjęcia Krajowej Polityki Miejskiej, Monitor Polski, poz. 1235.
- *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony – miasta – obszary wiejskie*, 2010, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Uchwała Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2010, Monitor Polski 2011, nr 36, poz. 423.
- *Kryteria delimitacji Miejskich Obszarów Funkcjonalnych stolic województw*, 2012, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, luty 2013 r.
- *Plan działań służących realizacji Strategii Rozwoju Kraju 2020*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 10 października 2013 r.
- *Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 – Umowa Partnerstwa*, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 23 maja 2014 r. z późn. zm.
- *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020*, 2013, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Uchwała nr 104 Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Monitor Polski 2013, poz. 640.

- *Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo*, 2012, Załącznik do Uchwały nr 157 Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r. (poz. 882) w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kraju 2020, Dz.U. z 2009, nr 84, poz. 712.
- *Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)*, 2013, Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, Uchwała nr 6 Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2013 r., w sprawie Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.), Monitor Polski 2013, poz. 75.
- *Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020*, 2012, Uchwała nr 163 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2012r., Monitor Polski 2012, poz. 839.
- *Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski*, 2009, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego we współpracy z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów i Zespołem Doradców Strategicznych Prezesa Rady Ministrów, opracowanie z dnia 27 kwietnia 2009 r.

B. Dokumenty na szczeblu województwa

- *Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030*, Załącznik do Uchwały Nr XVIII/213/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2020 r.
- *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego*, Uchwała nr XXXVI/330/17 Sejmiku Województwa Podlaskiego

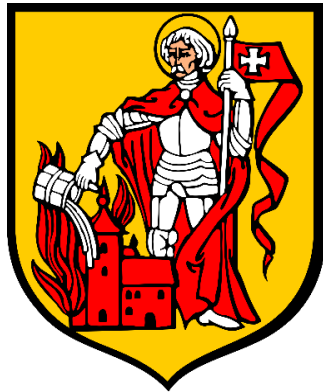
Źródła danych:

<https://www.openstreetmap.org>

<https://www.geoportal.gov.pl/>

<https://www.gios.gov.pl/pl/>

ZAŁĄCZNIK 2. DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ, GOSPODARCZEJ I SPOŁECZNEJ MIASTA KOLNO

Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Miasta Kolno

Spis treści

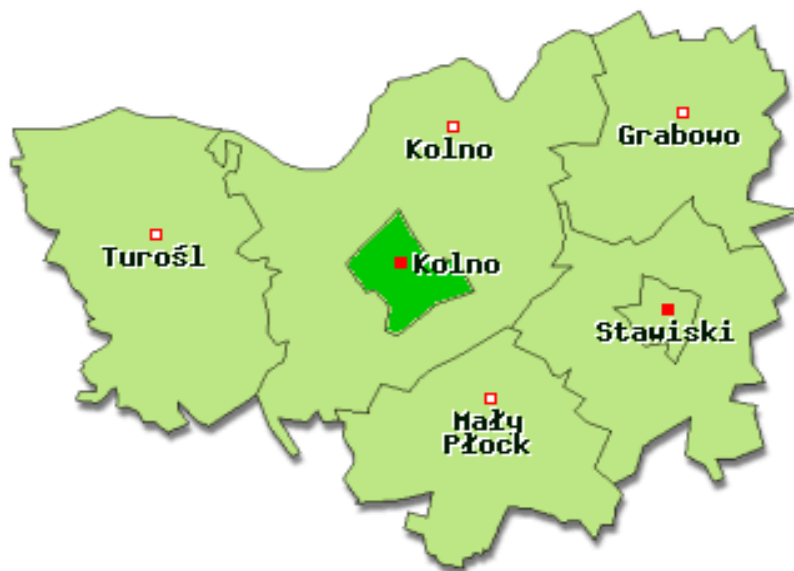
CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ MIASTA KOLNO	3
1.1. Informacje ogólne	3
1.2. Budżet miasta	5
1.3. Demografia i procesy ludnościowe	5
1.4. Pomoc społeczna	8
1.4.1. Beneficjenci pomocy społecznej	9
1.4.2. Pomoc finansowa w postaci zasiłków	11
1.4.3. Program wspierania rodzin	13
1.4.4. Świadczenia i usługi opiekuńcze	14
1.5. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona zdrowia	17
1.6. System edukacji	18
1.7. Organizacje społeczne	21
1.8. Kultura i sport	23
CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ MIASTA KOLNO	26
2.1. Gospodarka lokalna	26
2.2. Rynek pracy	30
CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWEJ MIASTA KOLNO	32
3.1. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	32
3.2. Walory przyrodnicze i kulturowe	35
3.3. Infrastruktura i środowisko	38
3.3.1. Mienie komunalne	38
3.3.2. Infrastruktura drogowa	38
3.3.3. Infrastruktura wodno-kanalizacyjna	40
3.4. Ochrona środowiska	42
3.4.1. Jakość powietrza	42
3.4.2. Utylizacja wyrobów zawierających azbest	44
3.4.3. Gospodarka odpadami komunalnymi	47
3.4.4. Odnawialne źródła energii	49

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ MIASTA KOLNO

Informacje ogólne

Kolno to malownicze miasto położone w północno-zachodniej części województwa podlaskiego. Mieści się ono na Wysoczyźnie Kolneńskiej w powiecie kolneńskim, a swoją nazwę wzięło od wyrazu "koło". Kolno od zachodu graniczy z Puszcą Kurpiowską, a od północy z Puszcą Piską. Teren ten należy do obszaru „Zielonych Płuc Polski”. Przez Kolno przebiega szlak turystyki samochodowej z centrum Polski na Pojezierze Mazurskie. Całkowita powierzchnia miasta wynosi 25,08 km². Miasto Kolno położone jest w samym środku gminy Kolno, która graniczy z wszystkimi pozostałymi gminami powiatu kolneńskiego, tj. gminą Turośl, gminą Mały Płock, gminą i Miastem Stawiski oraz z gminą Grabowo.

Mapa 1 Położenie Miasta Kolno w powiecie kolneńskim

Źródło: Program Rozwoju Lokalnego Miasta Kolno na lata 2015-2020, s. 35.

Ważnym elementem krajobrazu miasta Kolno jest rzeka Łabna, prawobrzeżny dopływ Skrody. Łabna przepływa przez gminy powiatu kolneńskiego – miasto Kolno i gminę Kolno; przecina obszar miasta z północnego- wschodu na południowy- zachód. Wody gruntowe wykazują dużą zależność od budowy geologicznej i morfologii regionu. Użytkowy poziom wodonośny występuje pod warstwą osadów piaszczystych i żwirowych na głębokości 40 m poniżej poziomu terenu. Poziom ten umożliwia czerpanie wód gruntowych i zasilanie sieci miejskiej i ujęć zakładowych¹³.

Lasy w ogólnej powierzchni miasta Kolno zajmują 124 ha, co stanowi 0,4% powierzchni gruntów leśnych w powiecie. 121 ha stanowią grunty leśne prywatne, natomiast 3 ha grunty leśne państwowe. Dominują lasy w siedliskach boru świeżego, boru mieszanego świeżego oraz lasu mieszanego. Przeważają sosny w różnych klasach wiekowych. Lesistość obszaru w

¹³ Program Rozwoju Lokalnego Miasta Kolno na lata 2015-2020, s. 36.

2020 r. osiągnęła poziom 4,9%. Zróżnicowanie typów i gatunków gleb w regionie administracyjnym miasta Kolno jest duże. Obszar zawdzięcza swą różnorodność stosunkom wodnym gleb oraz różnemu składowi mechanicznemu. Na Wysoczyźnie Kolneńskiej dominują gleby bielcowe i brunatne i czarne ziemie. W dolinach i zagłębieniach znajdują się gleby torfowe, torfowo-mułowe, mady oraz mursze. W obszarze miasta Kolno dominują gleby o średniej i słabej jakości.

Przez gminę Kolno przebiega droga krajowa nr 63 Perły – Giżycko – Kolno – Łomża – Zambrów – Siedlce – Sławatycze oraz droga wojewódzka nr 647 Stawiski – Kolno – Dęby, które krzyżują się w mieście. Kolno nie posiada połączenia kolejowego. W 1973 r. została zlikwidowana ostrołęcka kolej wąskotorową łączącą miasto z Myszyńcem. W mieście znajduje się dworzec PKS. W komunikacji regionalnej główną rolę odgrywa PKS NOVA P.T. Kolno. Do Kolna możemy dojechać z Giżycka, Rucianego-Nidy, Węgorzewa oraz Warszawy. Również do tych czterech miejscowości kursują atrakcyjne połączenia autobusowe z Kolna. Wśród przewoźników oferujących połączenia PKS należy wymienić: trasy przelotowe Arriva Bus Transport Polska Sp. z o.o., PKS Mrągowo Sp. z o.o., TRANS-KOM - PKS Pisz oraz PKS Polonus.

Mapa 2 Plan miasta Kolno

Źródło: Program Rozwoju Lokalnego Miasta Kolno na lata 2015-2020, s. 36.

W 2020 r. w mieście Kolno funkcjonowały następujące samorządowe jednostki budżetowe, instytucje kultury oraz spółka komunalna:

- 1) Przedszkole Miejskie nr 4 w Kolnie,
- 2) Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Kolnie,
- 3) Szkoła Podstawowa nr 2 im. Henryka Sienkiewicza w Kolnie,

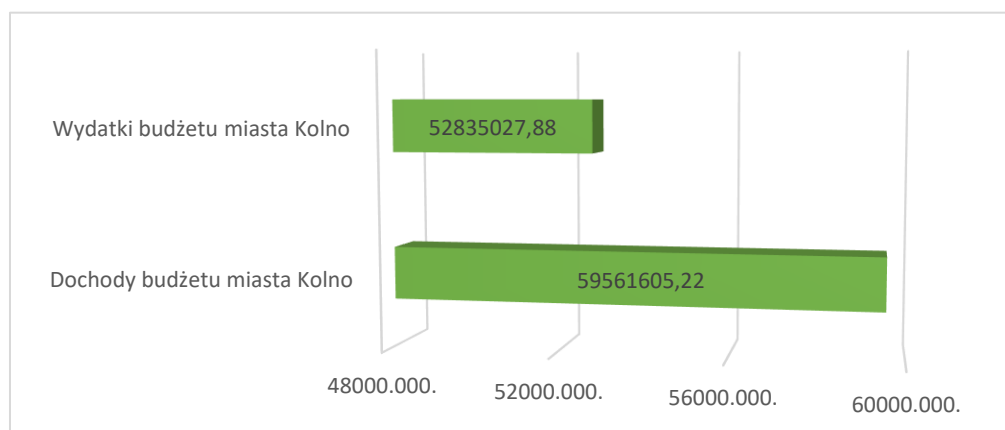
- 4) Miejska Biblioteka Publiczna w Kolnie,
- 5) Kolneński Ośrodek Kultury i Sportu w Kolnie,
- 6) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolnie,
- 7) Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Kolnie Spółka z o. o¹⁴.

Budżet miasta

Budżet Miasta Kolno na rok 2020 uchwalony został przez Radę Miasta w dniu 31 grudnia 2019 r. **Dochody uchwalono na kwotę 50 383 529,00 zł, a wydatki na kwotę 51 890 634,00 zł.** W czasie wykonywania budżetu nastąpiło wiele zmian po stronie dochodów i wydatków. Zmiany były dokonywane przez Radę Miasta i Burmistrza Miasta i dotyczyły przede wszystkim zwiększenia środków na zadania inwestycyjne, zadania zlecone, zadania bieżące realizowane przez miasto Kolno.

Po dokonanych zmianach plan dochodów wynosił 56 041 950,93 zł, z czego w 2020 r. zrealizowano kwotę 59 561 605,22 zł, tj. 106,28% w stosunku do planu. Z kolei plan wydatków zakładał kwotę 56 801 506,25 zł, z czego wydatkowano kwotę 52 835 027,88 zł, tj. 93,02% w stosunku do planu.

Wykres 1 Budżet miasta Kolno zrealizowany w 2020 r.

Źródło: Raport o stanie Miasta Kolno za 2020 r., s. 5.

Demografia i procesy ludnościowe

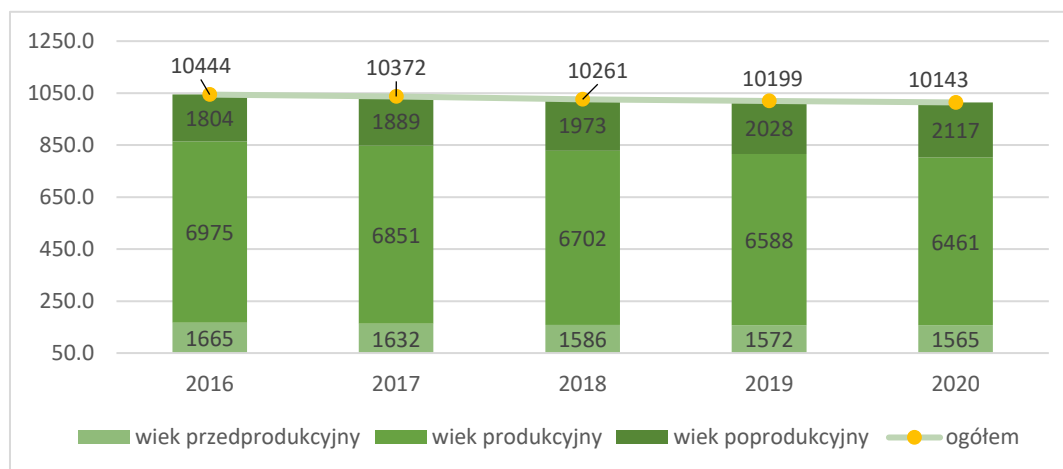
Kolno jest małym miastem z liczbą mieszkańców wynoszącą 9 793 z czego 51,3% stanowią kobiety, a 48,7% mężczyźni. **W latach 2002-2020 liczba mieszkańców uległa zmniejszeniu o 6,3%.** Średni wiek mieszkańców wynosi 42,1 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa podlaskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

W analizowanym okresie lat 2016-2020 liczba ludności miasta zmniejszyła się łącznie o 301 mieszkańców. **Największy spadek odnotowano w grupie osób będących w wieku produkcyjnym (o 514 osób).** Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w badanym okresie

¹⁴ Raport o stanie Miasta Kolno za 2020 r., s. 3-4.

uległa zmniejszeniu o 100 osób. Z kolei liczba osób znajdujących się w wieku poprodukcyjnym uległa zwiększeniu o 313 osób.

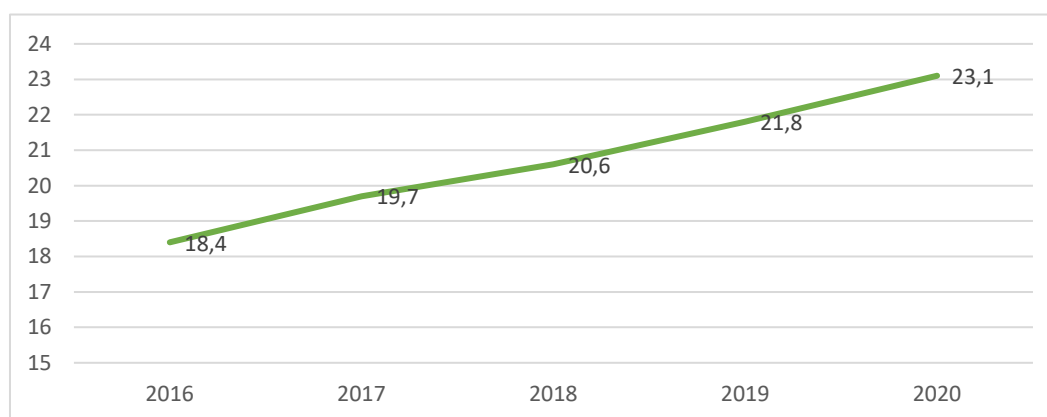
Wykres 2 Liczba ludności miasta Kolno w grupach funkcjonalnych w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Zachodzące zmiany demograficzne, które są charakterystyczne dla powiatu kolneńskiego oraz województwa podlaskiego, wskazują na **szybki przyrost liczby ludności znajdującej się w wieku poprodukcyjnym**. Analizując współczynnik obciążenia demograficznego dla miasta Kolno w latach 2016-2020 odnotowano wzrost tego wskaźnika o 4,7 punkty procentowe. Procesy starzenia się społeczeństwa oraz wydłużający się okres życia mieszkańców stanowi istotny sygnał dla rozwoju społeczno-gospodarczego miasta Kolno, który w perspektywie kolejnych lat **będzie wymuszał realizację różnych przedsięwzięć na rzecz osób starszych i ich aktywizację społeczną**.

Wykres 3 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi dla miasta Kolno w latach 2016-2020

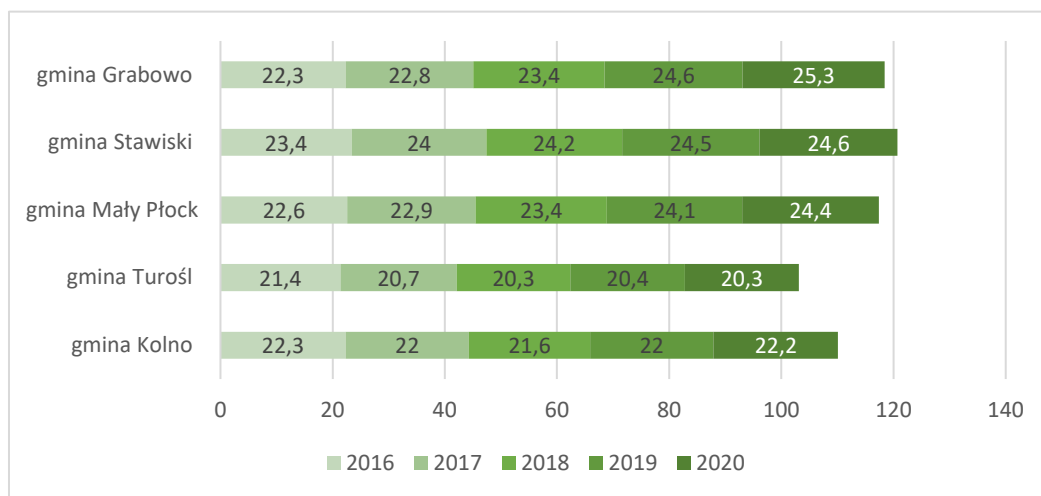

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Porównując wskaźnik współczynnika obciążenia demograficznego osobami starszymi dla wszystkich gmin w powiecie kolneńskim wynika, że w gminie Kolno oraz w gminie Turośl współczynnik ten nie wzrasta tak szybko jak w przypadku pozostałych gmin. W gminie Turośl odnotowano spadek współczynnika obciążenia demograficznego osobami starszymi (o 1,1 punkty procentowe), podobnie w gminie Kolno (o 0,1). Natomiast w pozostałych gminach wskaźnik ten uległ zwiększeniu w analizowanych latach. **Zatem problem przyrostu**

liczby osób w wieku poprodukcyjnym stanowi poważniejszy problem dla samego miasta niż gminy Kolno.

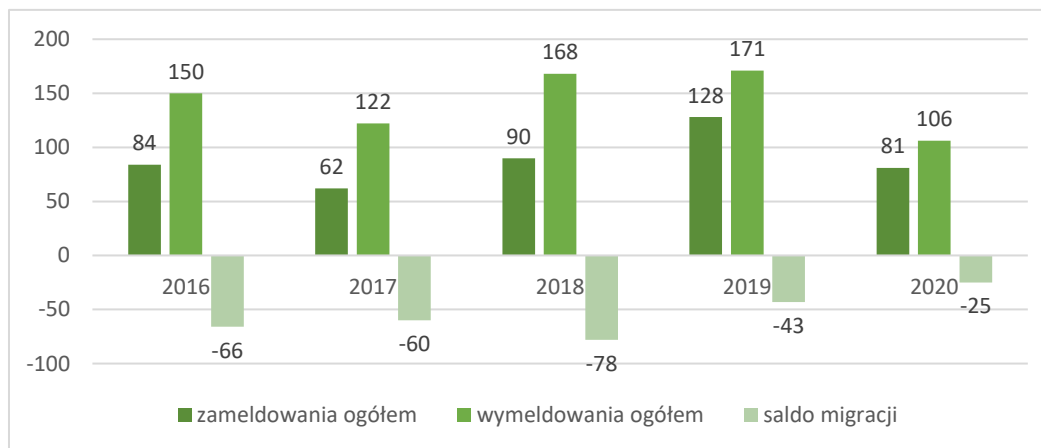
Wykres 4 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi dla gmin w powiecie kolneńskim w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Spadek liczby ludności w mieście Kolno wynika z ujemnego salda migracji, które w ostatnich dwóch latach uległo obniżeniu. W 2020 r. odnotowano w mieście mniejszą liczbę zameldowań i wymeldowań, co spowodowało, że saldo migracji wyniosło -25 osób. Mniejszy ruch migracyjny mógł być związany z panującą pandemią COVID-19 w kraju.

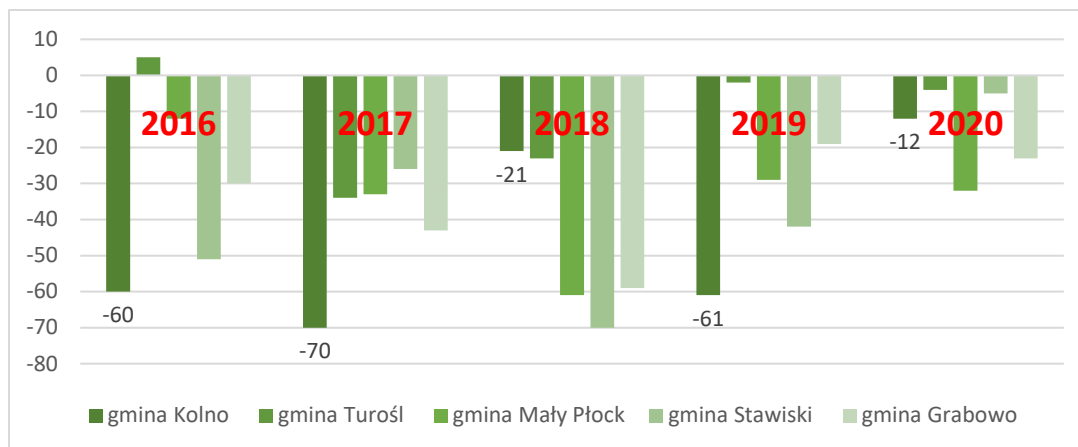
Wykres 5 Zameldowania, wymeldowania i saldo migracji w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Saldo migracji w latach 2016-2020 w gminach w powiecie kolneńskim było największe dla miasta Kolno oraz dla gminy Stawiski. Obniżenie się wskaźnika salda migracji w 2020 r. może wynikać z sytuacji epidemiologicznej w kraju, która sparaliżowała wszystkie dziedziny życia, również te związane ze zmianą miejsca zamieszkania. Porównując saldo migracji odnotowane w gminie Kolno z wartościami dla pozostałych gmin można przypuszczać, że gmina Kolno nie zaspokaja społeczno-gospodarczych potrzeb mieszkańców w porównaniu do innych gmin w powiecie, gdyż saldo migracji w roku 2016, 2017 i 2019 było tam największe.

Wykres 6 Saldo migracji w gminach w powiecie kolneńskim w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

W 2020 r. urodziło się w mieście Kolno 84 dzieci, w tym 44 dziewczynek i 40 chłopców, a zmarło 111 osób, w tym 49 kobiet i 62 mężczyzn. **Saldo przyrostu naturalnego wynosiło - 27.** W 2019 r. 35,4% zgonów w Kolnie spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 21,6% zgonów były nowotwory, a 14,3% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności Kolna przypada 10,18 zgonów. Jest to nieznacznie mniej od wartości średniej dla województwa podlaskiego oraz nieznacznie mniej od wartości średniej dla kraju.

Zachodzące zmiany demograficzne i ich wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy regionu został zasygnalizowany również w dokumentach strategicznych na szczeblu powiatu jak i województwa. W dokumentach tych wskazano na problem zmniejszającego się potencjału ludnościowego pod kątem zasobów pracy, w tym również na skutek drenażu wykwalifikowanej kadry, a także na procesy starzenia się społeczeństwa, co w konsekwencji pociąga za sobą spadek zasobów ludności w wieku produkcyjnym.

Pomoc społeczna

Polityka społeczna miasta Kolno realizowana jest w oparciu o *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kolno na lata 2015-2024*, która została przyjęta uchwałą Nr III/21/15 Rady Miasta Kolno z dnia 20 lutego 2015 r. W strategii określono wizję rozwoju miasta w zakresie polityki społecznej – miasto zmierzające ku standardom Unii Europejskiej, stwarzające mieszkańcom możliwości rozwoju oraz skutecznie przeciwdziałające zjawiskom marginalizacji i wykluczenia społecznego. W dokumencie zidentyfikowano również cztery cele strategiczne: Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i uzależnieniom oraz zapobieganie ich skutkom (1), Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży (2), Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym (3) oraz Rozwój aktywności społecznej (4). Kierunki te są spójne z kierunkami wyznaczonymi w *Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Kolneńskim na lata 2016 – 2025*, w której wskazano diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki działań, sposób ich realizacji i ramy finansowe oraz wskaźniki realizacji działań w zakresie polityki społecznej powiatu.

W ramach prowadzonych działań infrastrukturalnych w zakresie polityki społecznej podejmowano na przestrzeni ostatnich lat szereg projektów. Na uwagę zasługuje zakończony w 2020 r. projekt „Termomodernizacja budynków komunalnych oraz obiektu użyteczności publicznej - siedziby MOPS w Mieście Kolno” dofinansowany ze środków unijnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, V Osi Priorytetowej Gospodarka niskoemisyjna, Działania 5.3 Efektywność energetyczna w sektorze mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej, Poddziałania 5.3.1 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych w tym budownictwo komunalne. Wartość projektu wyniosła 3,2 mln zł, w tym pozyskano dofinansowanie w wysokości 2,6 mln zł.

Zdjęcie 1 Termomodernizacja budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolnie w 2020 r.

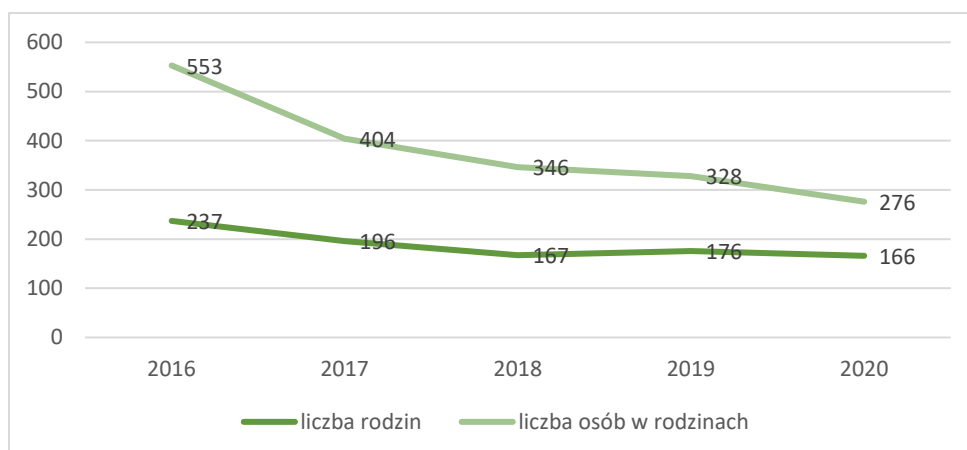

Źródło: Raport o stanie Miasta Kolno za 2020 r., s. 26.

1.4.1 Beneficjenci pomocy społecznej

W mieście Kolno odnotowuje się systematyczny spadek liczby rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej, co świadczy o poprawiającej się sytuacji życiowej mieszkańców. W analizowanych latach 2016-2020 liczba rodzin korzystających w Kolnie z pomocy społecznej zmniejszyła się o 71 rodzin. tym samym odnotowano spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej o 277 osób.

Wykres 7 Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Kolnie w latach 2016-2020

Źródło: dane z MOPS w Kolnie

Dokonując analizy liczby osób korzystających z pomocy społecznej w Kolnie w porównaniu do średniej powiatowej i średniej wojewódzkiej okazuje się, że wskaźniki liczby osób w wieku produkcyjnym, która korzysta z pomocy społecznej w Kolnie są nieznacznie niższe niż średnia powiatowa oraz znacznie niższe niż średnia wojewódzka. W przypadku liczby osób w wieku poprodukcyjnym, która korzysta z pomocy społecznej dane dla Kolna są porównywalne do średniej wojewódzkiej i wyższe od średniej powiatowej.

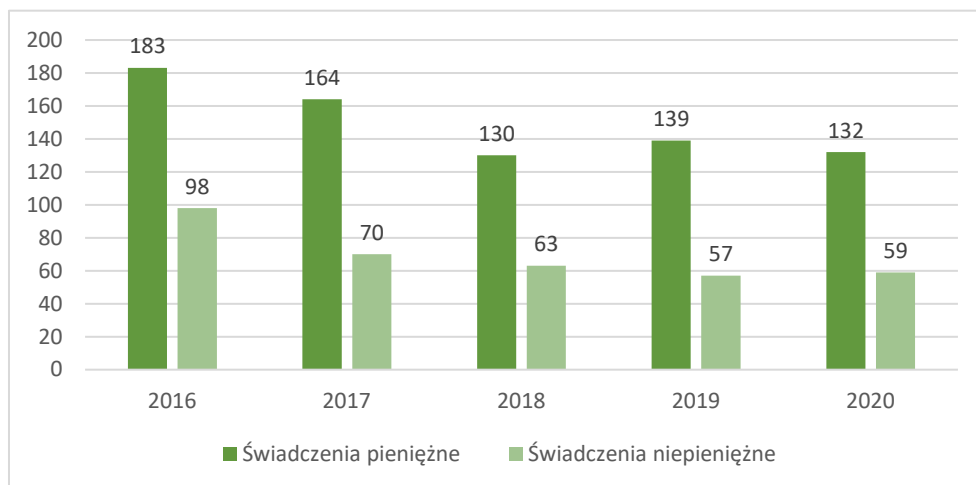
Tabela 1 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych grupach funkcjonalnych w Kolnie na tle powiatu i województwa w latach 2016-2020

Wyszczególnienie	Wiek	2016	2017	2018	2019	2020
Kolno	Produkcyjny	202	173	141	142	153
	Poprodukcyjny	42	37	36	41	37
Powiat (średnia)	Produkcyjny	233	205	183	162	160
	Poprodukcyjny	24	24	26	22	27
Województwo (średnia)	Produkcyjny	307	275	245	222	214
	Poprodukcyjny	41	45	47	48	42

Źródło: dane z MOPS w Kolnie

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej korzystają zarówno ze świadczeń pieniężnych, jak i niepieniężnych. Liczba osób korzystających z ww. świadczeń systematycznie malała w analizowanym okresie. W 2016 r. z pomocy pieniężnej skorzystało 98 rodzin, natomiast z pomocy niepieniężnej 183 rodziny. W 2020 r. 132 rodziny skorzystały ze świadczeń pieniężnych a 59 rodzin ze świadczeń niepieniężnych. Z danych wynika, że podstawową formą pomocy dla osób najbardziej potrzebujących jest forma pieniężna, z której korzysta najwięcej rodzin w Kolnie. Spadek liczby rodzin korzystających z ww. form pomocy w latach 2017-2018 może być skutkiem polepszającej się sytuacji materialnej rodzin w wyniku chociażby Programu Rządowego 500+. Warto podkreślić, że w ostatnich 3 latach liczba rodzin korzystających ze świadczeń jest porównywalna, a pandemia koronawirusa nie wpłynęła na wzrost liczby ludności korzystającej z pomocy społecznej.

Wykres 8 Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2016-2020

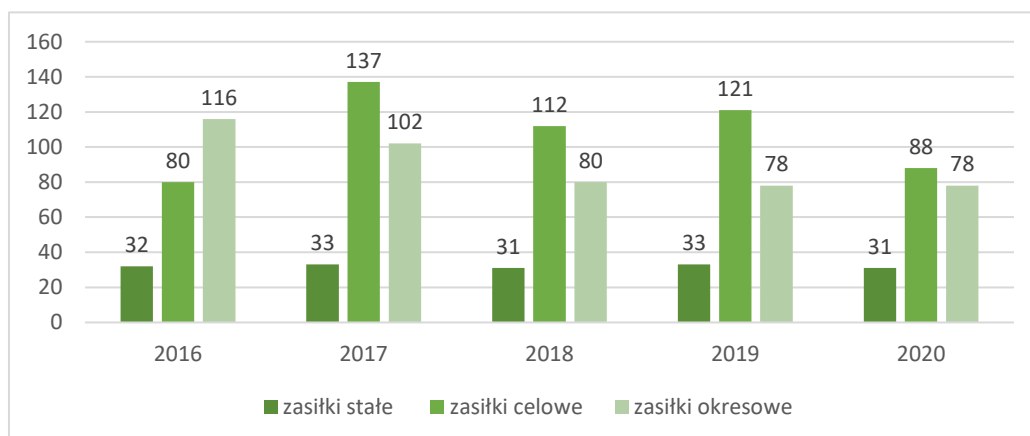

Źródło: dane z MOPS w Kolnie

1.4.2 Pomoc finansowa w postaci zasiłków

Pomoc finansowa pochodząca z MOPS w Kolnie, wynikająca z ustawy o pomocy społecznej¹⁵, to przede wszystkim zasiłki stałe, okresowe lub celowe, które są przyznawane mieszkańcom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. W analizowanym okresie lat 2016-2020 liczba przyznawanych zasiłków stałych nie ulegała większym wahanom. Średnio 32 osoby korzystały z takiej formy wsparcia. Liczba osób pobierających zasiłki celowe w każdym z analizowanych lat przedstawia różną wartość, gdzie nie można wskazać tendencji ani wzrostowej, ani malejącej. Z kolei liczb przyznawanych zasiłków okresowych uległa obniżeniu o 38 osób korzystających z tego zasiłku. **Zatem można stwierdzić, że liczba osób korzystających z zasiłków stałych nie wykazuje dużych wahań ilościowych, liczba zasiłków celowych przyjmuje wartości zmienne, a z zasiłków okresowych wykazuje tendencję malejącą.**

Wykres 9 Liczba osób korzystających z zasiłków w latach 2016-2020

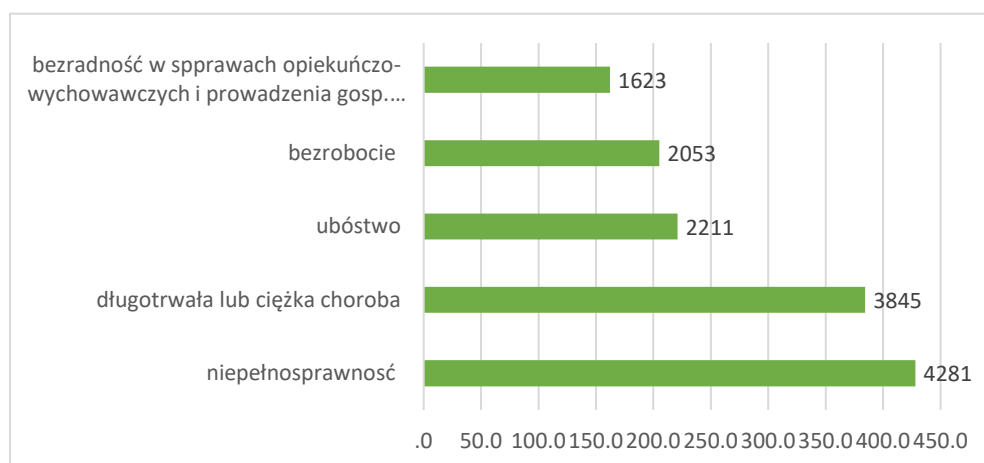

Źródło: dane z MOPS w Kolnie

¹⁵ Dz.U. z 2021, poz. 803.

Powodem korzystania z pomocy społecznej i pobierania świadczeń rodzinnych jest często niestabilna sytuacja na rynku pracy, jak chociażby prace krótkookresowe, prace na umowę o dzieło lub zlecenie, a co za tym idzie niskie zarobki. Z drugiej strony może wynikać to z biernej i wyuczzonej postawy wobec pracy zawodowej, a tym samym z łatwości przeniesienia wartości kariery zawodowej na oczekiwania wobec pomocy społecznej. W przypadkach borykania się z długotrwałą lub ciężką chorobą uniemożliwiającą pracę zawodową, albo też sytuacją kryzysową również osoby potrzebujące zwracają się o pomoc do MOPS. **W latach 2018-2020 do głównych powodów korzystania z pomocy społecznej należały: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, a także długotrwała lub ciężka choroba.** W 2020 r. z ww. powodów udzielono najwięcej świadczeń (pieniężnych i niepieniężnych), co przedstawia poniższy wykres.

Wykres 10 Główne powody przyznania pomocy z MOPS w 2020 r.

Źródło: dane z MOPS w Kolnie

Liczba zasiłków rodzinnych, z których korzystają mieszkańcy Kolna w analizowanych latach 2016-2020 uległa zmniejszeniu. Zarówno w samym mieście, jak i w całej gminie Kolno, **odnotowano największą dynamikę zmian (spadek) liczby przyznanych zasiłków rodzinnych w porównaniu z innymi gminami w powiecie kolneńskim.** Dla gminy wskaźnik ten wyniósł -136, a dla miasta Kolno -133, co może potwierdzać lepszą sytuację rodzinną pod względem finansowo-materialnym.

Tabela 2 Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci w mieście Kolno na tle grupy porównawczej

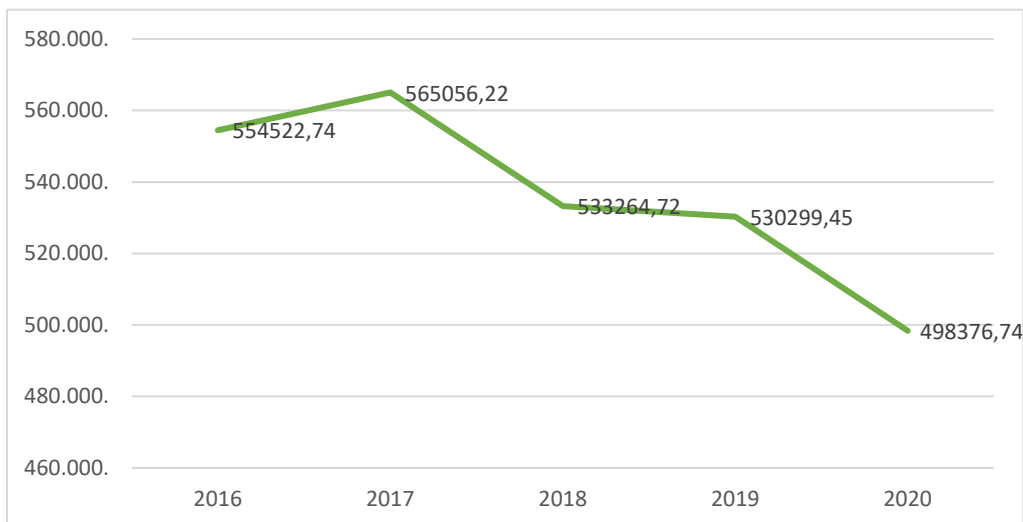
Gmina	2016	2017	2018	2019	2020	Dynamika zmian
m. Kolno	417	388	346	328	284	-133
Kolno	566	573	530	446	430	-136
Turośl	430	407	401	378	336	-94
Mały Płock	333	331	318	279	258	-75
Stawiski	387	370	345	300	272	-115

Grabowo	260	249	231	205	194	-66
---------	-----	-----	-----	-----	-----	------------

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Łączna kwota wypłaconych świadczeń pieniężnych w mieście Kolno w 2020 r. wynosiła 498 376,74 zł. W porównaniu z 2016 r. uległa ona zmniejszeniu o 56 146,00 zł. Potwierdza to fakt, że **w mieście Kolno coraz mniej osób korzysta z pomocy społecznej.**

Wykres 11 Kwota wypłaconych świadczeń w mieście Kolno w latach 2016-2020

Źródło: dane z MOPS w Kolnie

1.4.3 Program wspierania rodzin

W mieście realizowanych jest wiele programów mających na celu wsparcie rodzin. Pośród nich można wymienić Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, który został ustanowiony uchwałą Rady Ministrów Nr 140 z dnia 15 października 2018 r.

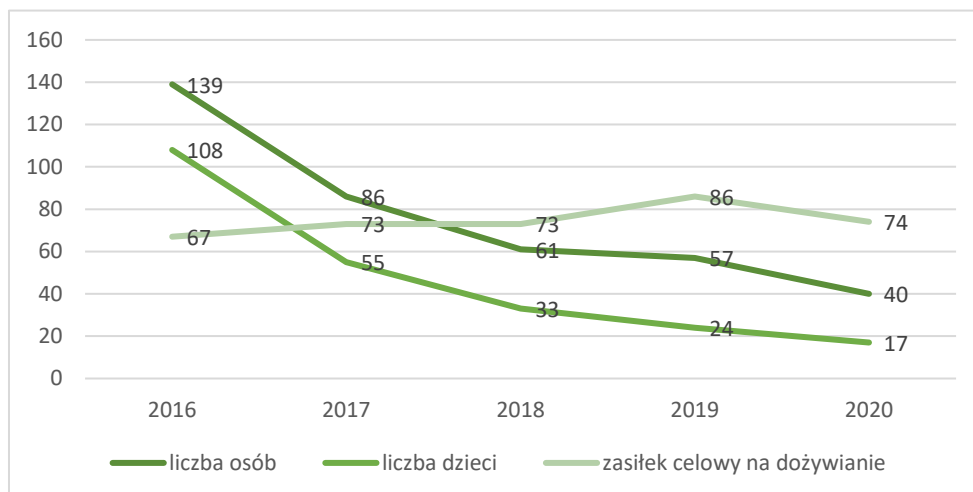
W 2020 r. MOPS w Kolnie realizował stale ww. program. Na realizację tego zadania przyznano dotację celową z budżetu państwa stanowiącą kwotę: 125 872,00 zł przeznaczoną na pokrywanie kosztów obiadów w szkołach, internatach, Stołówce Caritas, zasiłków celowych na zakup żywności. Realizacja programu wymagała też wkładu środków własnych w wysokości 40 691,00 zł. Ze środków własnych opłacano również koszty dowozu obiadów ze Szkoły Podstawowej Nr 1 do Stołówki Caritas. Wydatkowano na ten cel środki finansowe w wysokości: 9 200,00 zł. Pełne koszty realizacji programu to kwota: 166 563,00 zł

W 2020 r. programem objęto dzieci w szkołach oraz osoby dorosłe (starsze, samotne, chore, niepełnosprawne). Dzieci w szkołach otrzymywały pomoc w formie pełnego obiadu, zaś osoby dorosłe – jednego dania gorącego przygotowywanego przez stołówkę w Szkole Podstawowej Nr 1 w Kolnie i wydawanego przez stołówkę Caritas działającą przy Parafii św. Anny w Kolnie. Łącznie sporządzono i wydano: 3 583 posiłki (557 w szkołach, zaś 3 026 - osobom dorosłym).

W ramach realizacji w 2020 r. programu przyznawane były również osobom/rodzinom zasiłki celowe na zakup żywności. Łącznie wydano decyzji administracyjnych przyznających pomoc

w ww. formie 74 osobom (74 rodzinom) oraz objęto pomocą 142 osoby w tych rodzinach. Wydatkowano na ten cel: 136 700,00 zł, z czego środki własne stanowiły kwotę 15 970,00 zł, zaś dotacja wyniosła: 120 730,00 zł. W latach 2016-2020 odnotowano spadek liczby osób i dzieci korzystających z programu „Posiłek w szkole i w domu” o 91 osób, w tym również 91 dzieci. Z kolei liczba rodzin korzystających z tej formy pomocy w postaci zasiłków celowych na dożywianie uległa zwiększeniu. W 2016 r. z zasiłku celowego na dożywianie skorzystało 67 rodzin, zatem odnotowano wzrost o 6 rodzin.

Wykres 12 Liczba osób i dzieci korzystających z Programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2016-2020

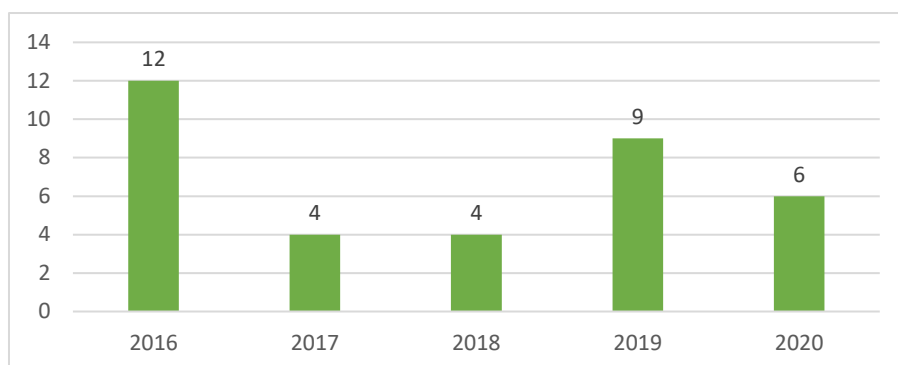

Źródło: dane z MOPS w Kolnie

Kolejnym programem wspierającym rodzinę jest program Asystent rodziny. Podstawą prawną „Programu asystent rodziny na rok 2020” jest art. 247 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz art. 9 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. W 2020 r. MOPS Kolno ze środków własnych współfinansował pobyt 2 dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych. Łącznie na ten cel w 2020 r. wydatkowano kwotę: 11 689,45 zł. Opłacano również pobyt 3 dzieci w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych na łączną kwotę: 54 122,90 zł. Ponadto w 2020 r. ogółem 6 rodzin (16 dzieci) objęto działaniami i opieką ze strony asystenta rodziny.

Wyniki programu są zadawalające. W 2017 r. spadła liczba rodzin potrzebujących wsparcia asystenta rodziny. W 2019 r. ponownie liczba rodzin objętych wsparciem asystenta uległa zwiększeniu (do 9 rodzin). Niniejsze wahania mogą wynikać z chwilowych/okresowych trudności, z jakimi borykają się rodziny w mieście Kolno. To również potwierdza fakt, że dużo rodzin korzysta z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Wykres 13 Liczba rodzin potrzebujących wsparcia asystenta rodziny

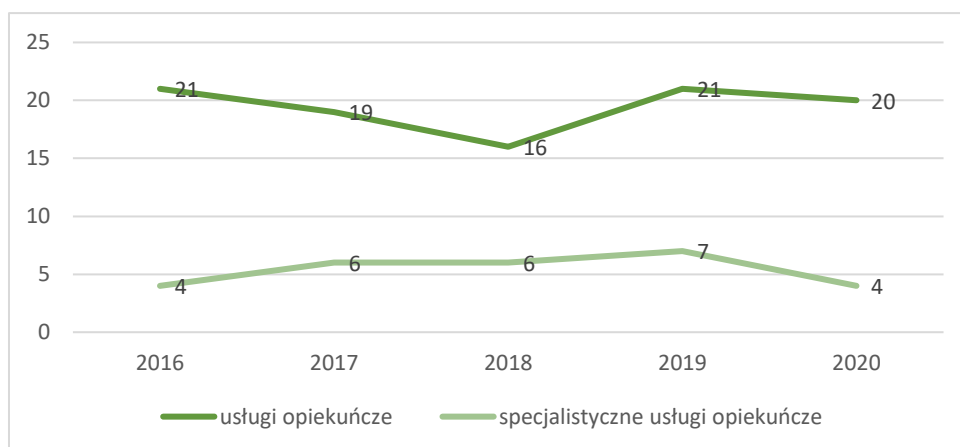
Źródło: dane z MOPS w Kolnie

1.4.4 Świadczenia i usługi opiekuńcze

Wśród osób korzystających z pomocy społecznej dużą grupę stanowią osoby niepełnosprawne. W 2020 r. przyznało z powodu niepełnosprawności łącznie 4 281 świadczeń. Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Pomocą w formie usług opiekuńczych w 2020 r. objęto 20 osób, a w formie specjalistycznych usług opiekuńczych – 4 osoby. Liczba udzielanej pomocy w formie usług opiekuńczych od 5 lat jest na porównywalnym poziomie, choć sytuacja demograficzna i procesy starzenia się społeczeństwa mogą wpłynąć na wzrost liczby ludności potrzebującej takiej formy pomocy.

Wykres 14 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w Kolnie w latach 2016-2020

Źródło: dane z MOPS w Kolnie

W 2020 r. przyznano łącznie 3 219 świadczeń opiekuńczych w formie zasiłku pielęgnacyjnego. Wydatkowano na ten cel 1 823 533,00 zł. W tym dla niepełnosprawnego dziecka przyznano 594 świadczenia na kwotę 128 209,00 zł, a dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności – 846 świadczeń na kwotę 182 601,00 zł.

W analizowanym okresie lat 2016-2020 wzrosła ogólna liczba zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych oraz świadczeń opiekuńczych, co dowodzi, że **coraz więcej osób**

korzysta z tej formy pomocy, gdyż osób zależnych i niesamodzielnych przybywa z każdym rokiem.

Tabela 3 Liczba świadczeń opiekuńczych w latach 2016-2020

Świadczenia opiekuńcze	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek pielęgnacyjny – ogółem	2605	2582	2524	2461	2511
Kwota wypłaconego świadczenia	398 565,00	395 046,00	399 148,00	466 677,00	541 975,00
Zasiłek pielęgnacyjny – dla niepełnosprawnego dziecka	544	579	574	563	594
Kwota wypłaconego świadczenia	83 232,00	88 587,00	90 838,00	106 719,00	128 209,00
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	980	912	843	846	846
Kwota wypłaconego świadczenia	149 940,00	139 536,00	133 252,00	160 418,00	182 601,00
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie, która ukończyła 75 lat	12	12	12	3	0
Kwota wypłaconego świadczenia	1 836,00	1 836,00	1 899,00	553,00	0
Świadczenie pielęgnacyjne	354	363	377	581	708
Kwota wypłaconego świadczenia	459 257,00	509 108,00	556 435,00	915 739,00	1 281 558,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	196	189	188	36	0
Kwota wypłaconego świadczenia	101 677,00	98 280,00	99 715,00	22 320,00	0

Świadczenia opiekuńcze – ogółem	3155	3134	3089	3078	3219
Kwota świadczeń opiekuńczych – ogółem	959 499,00	1 002 434,00	1 055 298,00	1 404 736,00	1 823 533,00

Źródło: dane z MOPS w Kolnie

Analizując wydatki na poszczególne rodzaje świadczeń należy zwrócić uwagę na **wzrost kosztów utrzymania osób umieszczonych w DPS, a także wzrost osób korzystających z usług opiekuńczych**. Problem ten związany jest ze starzeniem się społeczeństwa i koniecznością zapewnienia opieki i pielęgnacji osobom starszym i wymagającym wsparcia ze względu na stan zdrowia. Niezmiennie od kilku lat wzrasta liczba osób korzystających z usług opiekuńczych udzielanych przez MOPS oraz liczba osób wymagających umieszczenia w całodobowych placówkach. **Proces ten będzie się niestety pogłębiał, stanowiąc coraz większe wyzwanie dla miasta i gminy, w tym także finansowe.**

Polityka rozwoju miasta Kolno powinna w dalszym ciągu uwzględniać potrzeby społeczne i dążyć do jak najlepszego i pełnego zaspokojenia potrzeb mieszkańców. W wyniku procesów demograficznych i pojawiających się coraz częściej trudności opiekuńczo-wychowawczych należy zwrócić szczególną uwagę na te grupy beneficjentów korzystających z pomocy społecznej, aby minimalizować zjawisko ich wykluczenia lub izolacji społecznej. Realizując niniejsze działania na szczeblu gminnym zrealizowany zostanie cel strategiczny 2.2. „Aktywni mieszkańcy” określony w *Strategii rozwoju województwa podlaskiego do 2030 r.* Określona forma interwencji „**Rozwój usług społecznych i zdrowotnych, w tym związanych ze starzeniem się społeczeństwa**”, powinna być również jednym z **głównych celów strategicznego rozwoju Kolna w kontekście sytuacji społecznej miasta.**

Bezpieczeństwo publiczne i ochrona zdrowia

STRAŻ MIEJSKA

Nad bezpieczeństwem mieszkańców miasta i gminy Kolno czuwa Straż Miejska w Kolnie oraz Ochotnicza Straż Pożarna w Kolnie. W 2020 r. w Straży Miejskiej w Kolnie zatrudnionych było 2 funkcjonariuszy: komendant i strażnik. Działania Straży Miejskiej na rzecz bezpieczeństwa publicznego dotyczyły ujawniania wykroczeń, pouczeniu mieszkańców i wystawianiu mandatów. W 2020 r. ujawniono 180 wykroczeń, zastosowano 120 pouczeń oraz wystawiono 60 mandatów.

OSP W KOLNIE

Strażnicy odbyli 200 służb patrolowych z funkcjonariuszami KPP w Kolnie. Zabezpieczyli 8 meczów ligi piłkarskiej z udziałem drużyny „Orzeł” Kolno. W ciągu roku przyjęli od mieszkańców 39 zgłoszeń z prośbą o interwencję. W związku z ogłoszonym na terenie kraju stanu epidemii koronawirusa wywołanej przez SARS-CoV-2 strażnicy miejscy w okresie od kwietnia do czerwca i od października do końca grudnia pełnili wspólne służby lub w ścisłej współpracy z funkcjonariuszami KPP w Kolnie. Straż Miejska w Kolnie odpowiedzialna jest również za zabezpieczenie i pomoc w organizacji imprez i świąt o charakterze lokalnym i państwowym. Dodatkowo strażnicy włączali się w akcje „Bezdomni”, pomagali

mieszkańcom w okresie zimowym w uruchamianiu pojazdów, a także wraz z pracownikami schroniska miejskiego przeprowadzili regularne akcje odławiania bezpańskich psów.

W 2020 r. w szeregach Ochotniczej Straży Pożarnej znajdowało się 42 członków zwyczajnych oraz 2 honorowych. W młodzieżowej Drużynie Pożarniczej odnotowano 8 członków OSP. 24 osoby mogły brać udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych, w tym 16 posiada tytuł Ratownika Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy oraz 5 kierowców z uprawnieniami kat „C” na pojazdy uprzywilejowane, a dwóch z nich jest konserwatorami sprzętu.

Decyzją Komendanta Głównego PSP z dnia 29 kwietnia 2020 r. jednostka OSP Kolno z dniem 1 maja 2020 r. została włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Działalność ratownicza OSP Kolno w roku 2020 sporządziła 99 raportów z alarmów. OSP Kolno brała udział w 5 pożarach oraz w 5 ćwiczeniach z PSP Kolno na obiektach. Wzięła udział w 49 akcjach dotyczących miejscowych zagrożeń i 40 razy zabezpieczała rejon operacyjny powiatu kolneńskiego. Również na prośbę Urzędu Miasta Kolno interweniowała 6 razy.

OPIEKA ZDRWOTNA

Obsługę ludności miasta Kolno w zakresie leczenia podstawowego pełni Szpital Ogólny w Kolnie, podlegający pod samorząd powiatowy, **a także trzy przychodnie**, tj. Medicare s.c. NZOZ, MEDI-KOL - centrum medyczne i Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Szpital Ogólny w Kolnie posiada Szpitalną Izbę Przyjęć, Laboratorium Analityczne i Blok Operacyjny oraz 10 oddziałów specjalistycznych:

- [Blok Operacyjny](#),
- [Chirurgii Ogólnej z Pododdziałem Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu](#),
- [Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu](#),
- [Intensywnej Terapii Medycznej](#),
- [Medycyny Paliatywnej](#),
- [Ośrodek Rehabilitacji Diennej, Pracownia Fizjoterapii](#),
- [Pediatriczny](#),
- [Położniczo – Ginekologiczny](#),
- [Psychiatryczny Ogólny](#),
- [Wewnętrzny z Pododdziałem Geriatrycznym](#)¹⁶.

W analizowanych latach 2016-2020 liczba udzielanych porad w zakresie ambulatoryjnej i podstawowej opieki medycznej wzrastały do 2019 r. W 2020 r. w wyniku sytuacji epidemiologicznej kraju odnotowano spadek liczby udzielonych porad lekarskich, co było wynikiem ograniczenia wizyt w przychodniach i w szpitalu. Uwzględniając dane z lat przed pandemią można stwierdzić, że zachodzące zmiany demograficzne i zapotrzebowanie mieszkańców w zakresie podstawowej opieki medycznej **wskazuje na większe potrzeby mieszkańców w tym zakresie.**

¹⁶ <http://www.szpitalkolno.pl/struktura/> (dostęp: 10.10.2021 r.)

Wykres 15 Liczba udzielonych porad lekarskich w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Uwzględniając potrzeby mieszkańców w zaspokajaniu podstawowych potrzeb opieki medycznej i wychodząc naprzeciw skutkom starzenia się społeczeństwa należy mieć na uwadze rozwój usług medycznych w zakresie podstawowej opieki medycznej mieszkańców Kolna. Polityka społeczna rozwoju miasta powinna uwzględniać cel ochrony zdrowia oraz podejmowania działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania negatywnym skutkom braku aktywności, nieprawidłowego odżywiania czy problemów psychicznych w wyniku sytuacji pandemii. Okres zamknięcia w domach wpłynął negatywnie na wiele aspektów zdrowotnych (lęki, strach, otyłość, apatia i zniechęcenie oraz ogólne pogorszenie się stanu zdrowia).

Zachowując spójność z kierunkami strategicznego rozwoju Strategii Rozwoju Powiatu Kolneńskiego (cel: *Powiat Kolneński obszarem rozwoju infrastruktury społecznej umożliwiającym szeroką edukację i poprawę poziomu życia mieszkańców*) oraz z celem strategicznym ujętym w Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2030 r. (cel: *Rozwój usług społecznych i zdrowotnych, w tym związanych ze starzeniem się społeczeństwa*) należy w rozwoju społecznym miasta Kolna uwzględnić cel ochrony i promocji zdrowia.

System edukacji

System edukacji w mieście Kolno zaspokaja podstawowe potrzeby mieszkańców

w zakresie edukacji dzieci. W Kolnie funkcjonuje Przedszkole Miejskie nr 4 oraz dwie szkoły podstawowe, tj.: Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Kolnie i Szkoła Podstawowa nr 2 im. Henryka Sienkiewicza w Kolnie.

PRZEDSZKOLE SAMORZĄDOWE

W 2020 r. od stycznia do czerwca funkcjonowało 6 oddziałów przedszkolnych: 3 oddziały dzieci 3-letnich i 3 oddziały dzieci 4-letnich (rok szkolny 2019/2020) a od września do grudnia 7 oddziałów: trzy oddziały dzieci 3-letnich i cztery oddziały dzieci 4-letnich (rok szkolny 2020/2021) wszystkie z pobytem 9-godzinnym. Do przedszkola przyjętych zostało 157 dzieci. W przedszkolu prowadzono zajęcia dodatkowe: język angielski i zajęcia logopedyczne. Odbywały się one dwa razy w tygodniu we wszystkich grupach wiekowych i były bezpłatne.

W przedszkolu pracowało 13 nauczycielek i 14 osób obsługi. Zatrudniona też była jedna nauczycielka języka angielskiego na 3,5/25 etatu. Dwie nauczycielki prowadziły zajęcia

logopedyczne. Stopnie awansu zawodowego nauczycieli przedstawiają się następująco: nauczyciel stażysta – 4 osoby, nauczyciel kontraktowy – 5 osób, nauczyciel mianowany – 3 osoby, nauczyciel dyplomowany – 2 osoby.

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1 W KOLNIE

W roku szkolnym 2020/2021 nauka w szkole było organizowana w 23 oddziałach, w których uczyło się łącznie 468 uczniów (214 dziewcząt i 254 chłopców). W placówce funkcjonowało 5 oddziałów wychowania przedszkolnego. Szkoła zatrudniała 52 nauczycieli (w tym 3 stażystów, 6 nauczycieli kontraktowych, 4 – mianowanych i 39 dyplomowanych) oraz 14 pracowników administracji i obsługi.

W roku szkolnym 2020/2021 w szkole organizowane były różnego rodzaju formy psychologiczno-pedagogiczne, tj. zajęcia rewalidacyjne, rewalidacyjno-wychowawcze, korekcyjno-kompensacyjne i zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze. Realizowano dla 4 uczniów indywidualne nauczanie. W 2020 roku realizowane były zajęcia w ramach projektu „Super start przedszkolaka”. W ramach zakupów projektowych doposażono dwie pracownie wychowania przedszkolnego w zestawy interaktywne (tablica, projektory multimedialne) do prowadzenia zajęć tematycznych oraz w szereg atrakcyjnych pomocy dydaktycznych. W związku z realizacją 2 projektów grantowych pn. „Zdalna Szkoła” – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego”, do szkoły zostały przekazane dla uczniów i nauczycieli na czas nauki zdalnej laptopy (22 sztuki).

Zdjęcie 2 Szkoła Podstawowa nr 1 w Kolnie

Źródło: strona internetowa Urząd Miasta Kolno, <https://www.umkolno.pl/index.php?wiad=78> (dostęp: 12.10.2021 r.)

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2 W KOLNIE

W Szkole Podstawowej Nr 2 w Kolnie w roku 2020 uczyło się 557 uczniów w 27 oddziałach. Placówka zatrudniała 63 nauczycieli (w tym: 4 stażystów, 7 nauczycieli kontraktowych, 8 – mianowanych i 43 – dyplomowanych) oraz 10 pracowników administracyjno-obstugowych.

W szkole kładziony jest nacisk na kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Są prowadzone następujące rodzaje zajęć: zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze, zajęcia rewalidacyjne, zajęcia logopedyczne, zajęcia wyrównawcze, nauczanie indywidualne, zajęcia z terapii pedagogicznej, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia z psychologiem. W roku szkolnym 2020/2021 w placówce miała miejsce rozbudowa monitoringu szkolnego oraz zakupiono licencję e-dziennika Librus. Podczas realizacji nauczania zdalnego przekazano dla uczniów i nauczycieli 22 sztuki laptopów pozyskanych w ramach 2 projektów grantowych pn. „Zdalna Szkoła” – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego”. Pozyskano również 25 tabletów z programu Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej.

Szkoła Podstawowa Nr 2 bierze udział w **projekcie unijnym „Podniesienie kompetencji cyfrowych wśród uczniów i nauczycieli województwa podlaskiego”**. W ramach tego projektu odbędą się szkolenia nauczycieli przedmiotów humanistycznych, matematyczno-przyrodniczych oraz z robotyki i programowania w zakresie kompetencji cyfrowych. Szkoła będzie wyposażona w sprzęt informatyczny: laptopy – 26 sztuk, tablety – 26 sztuk, roboty – 13 sztuk, zestaw interaktywny – tablica i projektor.

Zdjęcie 3 Szkoła Podstawowa nr 2 w Kolnie

Źródło: strona internetowa Urząd Miasta Kolno, <https://www.umkolno.pl/index.php?wiad=78> (dostęp: 12.10.2021 r.)

Uczniowie szkół podstawowych w Kolnie osiągają wysokie wyniki w nauce. Chętnie biorą udział w organizowanych konkursach, są aktywni społecznie oraz włączają się w różnego

rodzaju wydarzenia kulturalno-edukacyjno-sportowe. Osiągnięte wyniki z przeprowadzonych egzaminów zewnętrznych przedstawia poniżej tabela.

Tabela 4 Wyniki egzaminów zewnętrznych w 2020 r.

Wyszczególnienie	Język polski	Matematyka	Język angielski
SP nr 1	67,4%	41,37%	51,02%
SP nr 2	60%	42%	56%
Gminy miejskie	61,3%	40,67%	51,41%
Powiat	57,4%	41,5%	44,1%
Województwo	57,58%	46,81%	53,62%
Polska	57,0%	43%	51%

Źródło: Raport o stanie Miasta Kolno za rok 2020, s. 57-58 i 61-62

Organizacje społeczne

Na terenie miasta Kolno funkcjonuje kilkanaście aktywnych organizacji pozarządowych, które zrzeszają dzieci, młodzież i starszych mieszkańców Kolna. Działalność organizacji III sektora w kontekście rozwoju społecznego stanowi istotne źródło pobudzania aktywności społecznej, kulturalnej i sportowej. Zgodnie z danymi z UM Kolno na terenie miasta funkcjonują następujące organizacje:

Tabela 5 Wykaz organizacji pozarządowych funkcjonujących w mieście Kolno

Lp.	Organizacja pozarządowa
1	Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski Koło w Kolnie
2	Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych Koło Miejsko - Gminne w Kolnie
3	Związek Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych Koło Terenowe w Kolnie
4	Związek Sybiraków Koło Terenowe w Kolnie
5	Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Koło w Kolnie
6	Kolneński Klub Sportowy „Orzeł” w Kolnie
7	Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka” przy SP Nr 1 w Kolnie
8	Uczniowski Klub Sportowy „Rekord” przy SP Nr 2 w Kolnie
9	Uczniowski Klub Sportowy „Olimpia”
10	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy Karate Tradycyjnego Fudokan „DRAGON”
11	Stowarzyszenie na Rzecz Integracji i Promocji Powiatu Kolneńskiego
12	Kolneńskie Towarzystwo Gospodarcze w Kolnie
13	Towarzystwo „Jan z Kolna”
14	KOLNO 4x4

15	Stowarzyszenie Ratowników WOPR Kolno
16	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Edukacji, Kultury i Sportu
17	Kolneńska Grupa Pierwszej Pomocy
18	Stowarzyszenie Wrak Race Kolno
19	Stowarzyszenie Kawaleryjskie im. Podlaskiej Brygady Kawalerii
20	Związek Oficerów Rezerwy im. Józefa Piłsudskiego
21	Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Białostocka z Komendą Hufca w Kolnie
22	Kolneńskie Stowarzyszenie „Rodzina”
23	Caritas Diecezji Łomżyńskiej Parafialny Zespół Caritas przy Parafii Chrystusa Króla Wszechświata w Kolnie
24	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Anny w Kolnie

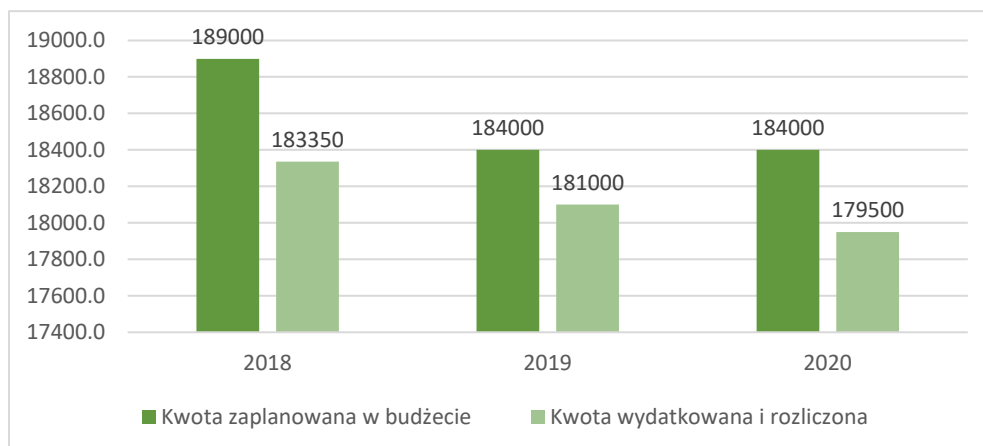
Źródło: dane z UM Kolno

Miasto Kolno należy również do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Kraina Mlekiem Płynąca” z siedzibą w Małym Płocku. Organizacja ta dystrybuuje środki pomocowe w ramach inicjatywy Leader z dwóch funduszy Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, poddziałanie 19.2 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, działanie 9.1 Rewitalizacja społeczna i kształtowanie kapitału społecznego oraz Działanie 8.6. Inwestycje na rzecz rozwoju lokalnego. Ze środków dotacyjnych udostępnionych przez LGD korzystają zarówno mieszkańcy, lokali przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe zlokalizowane w Kolnie jak również samo miasto będąc beneficjentem środków pomocowych w konkursach ogłaszanych przez LGD.

Współpraca miasta Kolno z organizacjami pozarządowymi realizowana jest na podstawie *Programu współpracy miasta Kolno z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w rozumieniu przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, który jest uchwalany corocznie¹⁷. W ramach Programu od 2018 r. ogłaszany jest otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu oraz ochrony i promocji zdrowia na terenie miasta Kolno. W 2020 r. przewidziano w budżecie miasta kwotę 184 000 zł na realizację ww. zadań. Od 2018 r. przeznaczane są środki finansowe w porównywalnej kwocie, na podstawie których organizacje realizują swoją podstawową działalność statutową.

¹⁷ W 2020 r. Program został przyjęty Uchwałą nr VIII/67/19 Rady Miasta Kolno w dniu 30 października 2019 r.

Wykres 16 Kwota zaplanowana i wydatkowana w ramach realizacji otwartych konkursów ofert w latach 2018-2020

Źródło: Raport o stanie Miasta Kolno za rok 2018, s. 45, Raport o stanie Miasta Kolno za rok 2019, s. 45 i Raport o stanie Miasta Kolno za rok 2020, s. 46.

Współpraca miasta Kolno z organizacjami oprócz udzielanego wsparcia finansowego opiera się na pomocy niefinansowej w formie pomocy organizacyjnej i konsultacyjnej w podejmowanych działaniach. Forma niefinansowa współpracy polegała przede wszystkim na współdziałaniu w organizowaniu i współfinansowaniu (najczęściej poprzez fundowanie pucharów, dyplomów czy innych nagród) różnych przedsięwzięć podejmowanych z inicjatywy tych organizacji. **Dobra współpraca miasta z organizacjami oraz wszelkie działania podejmowane w ramach Programu miały na celu przede wszystkim promocję miasta Kolno w powiecie i województwie.** Warto podkreślić, że miasto Kolno współpracuje ściśle z wieloma innymi społecznościami samorządowymi, do których należą przede wszystkim Związek Miast Polskich oraz Stowarzyszenie Łomżyńskie Forum Samorządowe.

1.8 Kultura i sport

Na terenie miasta Kolno edukacja kulturalna i rekreacja realizowana jest przede wszystkim przez Kolneński Ośrodek Kultury i Sportu oraz Miejską Bibliotekę Publiczną w Kolnie. **Są to instytucje prężnie działające na rzecz aktywności społecznej, kulturalnej i sportowej.** Zrzeszają mieszkańców miasta jak również społeczność całej gminy. Stanowią główne centrum życia kulturalnego w Kolnie. Aktywują osoby starsze, dzieci i młodzież.

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W KOLNIE

Miejska Biblioteka Publiczna w Kolnie jako samorządowa instytucja kultury gromadzi, opracowuje i udostępnia zbiory biblioteczne. Prowadzi także działalność upowszechniającą i promującą czytelnictwo. W roku 2020 zbiory biblioteczne wzrosły o 1 027 egzemplarzy nowości wydawniczych. W ramach dotacji samorządowej zakupiono 679 książek i 343 książki z dotacji Ministerstwa Kultury. Na koniec 2020 r. stan księgozbioru wynosił 39 593 książek i 89 zbiorów specjalnych (w tym 76 audiobooków).

Biblioteka oferuje swoim użytkownikom 2 czytaki z dostępem do 2 506 tytułów książek. W ramach konsorcjów bibliotek publicznych województwa podlaskiego zapewnia swoim czytelnikom dostęp do publikacji elektronicznych w serwisach Ibuk Libra i Legimi. W czytelni biblioteki użytkownicy mogą korzystać z wydzielonego stanowiska komputerowego z

dostępem do Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Akademika. Do dyspozycji czytelników jest też 27 tytułów czasopism bieżących. Czytelnia MBP zdigitalizowała w ciągu roku 138 obiektów do bazy regionalnej. Ogólna liczba obiektów wynosi 838. Całość zbiorów jest opracowana komputerowo w programie bibliotecznym MAK. W grudniu 2020 r. biblioteka zakupiła nowy system biblioteczny SowaSQL i rozpoczęła jego wdrażanie.

W roku 2020 Miejska Biblioteka Publiczna w Kolnie zarejestrowała 1 099 użytkowników, w tym 1001 czytelników aktywnie wypożyczających książki. Ponad połowę czytelników – 534 osoby stanowią osoby uczące się. Czytelnicy w ciągu 2020 r. odwiedzili bibliotekę 5 737 razy i wypożyczyli łącznie 13 093 książki. Z porównawczych danych cyfrowych wynika, że pandemia spowodowała spadek około 32% (w stosunku do roku 2019) wypożyczeń księgozbioru. Z usług biblioteki skorzystało o 212 czytelników mniej w porównaniu do roku ubiegłego (spadek o 18%). Obostrzenia sanitarne znacząco wpłynęły na spadek ilości odwiedzin – o 45% mniej.

W ciągu roku 2020 zawieszeniu uległo wiele form prac kulturalno-oświatowych, promujących książkę i czytelnictwo. W pierwszym kwartale roku przed ogłoszeniem stanu epidemii MBP w Kolnie zorganizowała warsztaty pracy z książką dla przedszkolaków, odbyły się także wycieczki wprowadzające do biblioteki dla najmłodszych, a także zajęcia z wykorzystaniem Photona. Zorganizowano dwa spotkania w ramach Dyskusyjnych Klubów Książki dla grupy młodzieży. Dla słuchaczy UTW zorganizowano dwa Treningi pamięci i Gry w bibliotece (bingo, flirt literacki, gry w karty). W okresie ferii odbywały się zajęcia tematyczne z wykorzystaniem tabletów. W reżimie sanitarnym odbyły się Narodowe Czytanie i Noc Bibliotek. Zorganizowano dwa konkursy: plastyczny i pięknego czytania on-line. Na stronie internetowej biblioteki były udostępnione linki do spotkań autorskich on-line i konkursu literackiego Fundacji ABCXXI¹⁸.

Zdjęcie 4 Miejska Biblioteka Publiczna w Kolnie

Źródło: strona internetowa <https://mbpkolno.pl/>, (dostęp: 14.10.2021 r.)

KOLNEŃSKI OŚRODEK KULTURY I SPORTU

Kolneński Ośrodek Kultury i Sportu administruje budynkiem, w którym znajduje się siedziba KOKiS, stadionem miejskim, pełnowymiarowym boiskiem ze sztuczną nawierzchnią, krytą pływalnią, halą sportową, skateparkiem, siłownią plenerową, boiskiem zewnętrznym,

¹⁸ Raport o stanie Miasta Kolno za 2020 r., s. 64-66.

rowerowym torem przeszkód – pumtrackiem, boiskiem do piłki plażowej oraz placem zabaw przy ul. Marii Konopnickiej. Kolneński Ośrodek Kultury i Sportu w strukturze organizacyjnej ma wyodrębnione 4 działy: dział ds. sportu (instruktorzy sportu, ratownicy wodni, kasjerzy), dział ds. kultury (instruktor ds. planowania i upowszechniania form oświatowych, instruktor ds. upowszechniania plastyki i reklamy wizualnej, instruktor ds. upowszechniania form artystycznych i wokalnych, instruktor ds. upowszechniania form muzycznych, instruktor ds. choreografii, instruktor ds. techniki audiowizualnej), dział techniczno-gospodarczy (konserwatorzy, sprzętaczkę) oraz dział administracyjno-księgowy (główna księgową, zastępcą).

Dział Kultury Kolneńskiego Ośrodka Kultury i Sportu prowadził swoją działalność w oparciu o stałe formy pracy: Solistki KOKiS, Zespół kabaretowy „Kolneńskie Dziewczyny z plusem”, Dziecięcy Teatr Muzyczny, Młodzieżowy Teatr Muzyczny, Dziecięca grupa plastyczna (Plastyk-Amator), Grupa szachowa, Grupa mażorettek, Grupy taneczne, Klub Seniora z Uniwersytetem Trzeciego Wieku oraz Orkiestra dęta.

Wydarzenia sportowe zorganizowane przez KOKiS w 2020 r.:

- zakończenie IX edycji Miejskiej Halowej Ligi w piłkę nożną o puchar Burmistrza Miasta Kolno,
- Ferie na sportowo z KOKiS - zajęcia na hali sportowej (rolkomania, ścianka wspinaczkowa, zajęcia ogólnorozwojowe, zajęcia „Maluch” dla dzieci do 3 roku życia wraz z rodzicami),
- akademia pływania,
- Zimowy Turniej w halową piłkę nożną drużyn osiedlowych,
- Mistrzostwa Kolna w Pływaniu,
- Wakacje na sportowo z KOKiS (lipiec – sierpień),
- „Jupiter” - turniej w piłkę nożną,
- Udział zawodników UKS KOKiS w Grand Prix województwa podlaskiego w tenisie stołowym w kategoriach wiekowych: skrzat, żak, młodzik.

W Kolneńskim Ośrodku Kultury i Sportu w 2020 r. działały zorganizowane sekcje sportowe:

- szkółki pływackie - udział 120 uczestników w wieku od 6 do 10 lat,
- sekcja tenisa stołowego w kategorii skrzatów, żaków, młodzików - w zajęciach uczestniczyły 23 osoby,
- szkółka piłkarska dla najmłodszych - udział 27 zawodników,
- szkółka rolkarska - udział 38 uczestników¹⁹.

Zdjęcie 5 Kolneński Ośrodek Kultury i Sportu

¹⁹ Raport o stanie Miasta Kolno za 2020 r., s. 66-69.

Źródło: strona internetowa Urząd Miasta Kolno, <https://www.umkolno.pl/index.php?wiad=90> (dostęp: 14.10.2021 r.)

Aktywna i szeroka działalność Kolneńskiego Ośrodka Kultury i Sportu oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kolnie stanowi cenny zasób do rozwoju społecznego mieszkańców Kolna. **Jest to ważne w kontekście realizacji założeń polityki rozwoju miasta jak i powiatu i województwa. Stworzenie odpowiednich warunków do życia wynika także z dostępności do kultury i rekreacji, które miasto Kolno realizuje na wysokim poziomie.**

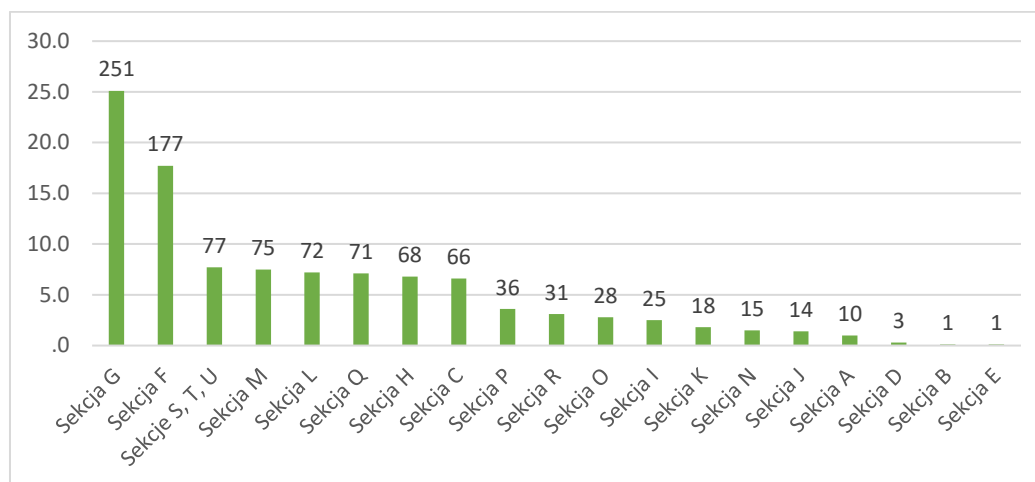
CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ MIASTA KOLNO

2.1. Gospodarka lokalna

W roku 2020 w rejestrze REGON na 10 tys. ludności zarejestrowanych było 1 024 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 811 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Branżą dominującą w mieście jest handel, podlegający pod sekcję G, czyli *handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (28,4%) oraz *Budownictwo* (22,0%). W tymże roku zarejestrowano 64 nowych podmiotów, a 34 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2017 najczęściej (131) podmiotów zarejestrowano w roku 2014, a najmniej (64) w roku 2020, co może wynikać z panującej pandemii. W tym samym okresie najczęściej (140) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2009 r., najmniej (34) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2020 r. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w Kolnie najczęściej (56) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najczęściej (993) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 1,0% podmiotów (10) jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i

budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 24,8% (258) podmiotów, a 74,2% (771) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

Wykres 17 Liczba podmiotów według sekcji PKD w 2020 r. w mieście Kolno

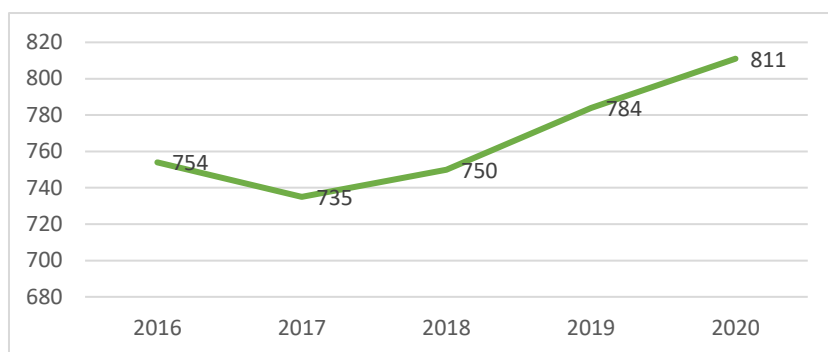

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Objaśnienia: Sekcja A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo; Sekcja B – górnictwo i wydobywanie; Sekcja C – przetwórstwo przemysłowe; Sekcja D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; Sekcja E – dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; **Sekcja F** – budownictwo; **Sekcja G** – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; Sekcja H – transport i gospodarka magazynowa; Sekcja I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; Sekcja J – informacja i komunikacja; Sekcja K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa; Sekcja L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; Sekcja M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; Sekcja N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca; Sekcja O – administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne; Sekcja P – edukacja; Sekcja Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna; Sekcja R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją; Sekcja S – pozostała działalność usługowa; Sekcja T – gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby; Sekcja U – organizacje i zespoły eksterytorialne. Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne od 2017 r. stale rosła. W analizowanym okresie w rejestrze REGON na 10 tys. ludności odnotowano wzrost liczby tych podmiotów o 76 w porównaniu z rokiem 2017. **Wzrost tego wskaźnika wskazuje na dogodne warunki do prowadzenia własnych biznesów jakie stwarza miasto.**

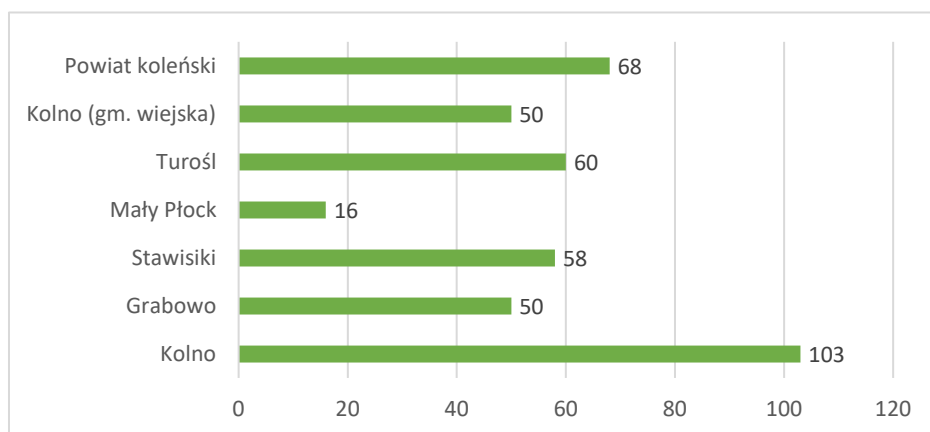
Wykres 18 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców w Kolnie

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na tle innych miast znajdujących się w powiecie kolneńskim. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców Kolno charakteryzuje się wysoką liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w porównaniu do innych miast o podobnej wielkości położonych w badanym obszarze. **Wskazuje to na wysoki poziom przedsiębiorczości w mieście.**

Wykres 19 Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla miasta Kolno na tle porównywanych jednostek

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Uszczegółowieniem informacji o poziomie przedsiębiorczości w mieście jest tabela przedstawiająca zmianę liczby podmiotów zarejestrowanych w REGON w latach 2016-2020. **Zauważyć można, iż Kolno charakteryzuje się największą liczbą zarejestrowanych podmiotów spośród analizowanych miast, ale także największą średnią dynamiką wzrostu, na tle wszystkich porównywanych jednostek, również całego powiatu kolneńskiego.**

Wykres 20 Liczba podmiotów zarejestrowanych REGON w Mieście Kolno w latach 2016-2020 na tle porównywanych jednostek

JST	2020	2019	2018	2017	2016	Średnia dynamika
Kolno	61	76	88	82	69	75,2%
Grabowo	13	12	13	6	17	12,2%
Stawisiki	37	17	33	24	17	25,6%
Mały Płock	16	29	38	18	16	23,4%

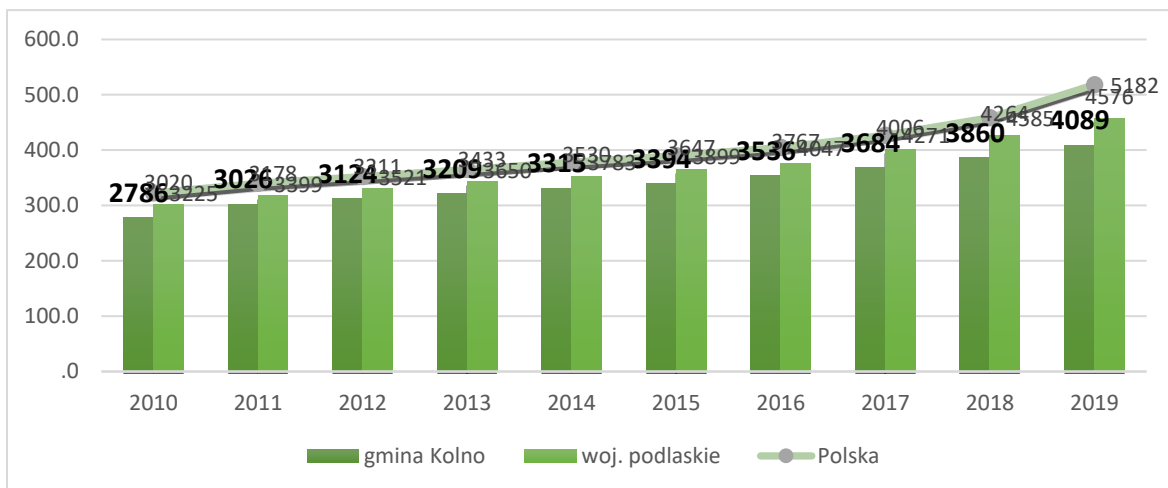
Turośl	26	31	24	19	28	25,6%
Kolno (gm. wiejska)	42	40	42	29	33	37,2%

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Poziom przedsiębiorczości w mieście Kolno od wielu lat wykazuje tendencję wzrostową.

Wraz z tym wzrostem odnotowuje się również wzrost konkurencyjności regionalnej i wyższy poziom średniego wynagrodzenia otrzymywanego za pracę. Wzrost wynagrodzeń wynika również z wyższego poziomu ogólnopolskiego minimalnego wynagrodzenia brutto. W 2019 r. odnotowano średnie wynagrodzenie brutto w gminie na poziomie 4 089,00 zł, co odpowiadało 78,90% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Jednakże należy zauważyć, że od 2010 r. wzrosła wartość otrzymywanego średniego wynagrodzenia brutto w gminie o 1 303,00 zł/m-c.

Wykres 21 Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Kolno w latach 2010 – 2019

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

ZINTEGROWANY SYSTEM KWALIFIKACJI

Ogromny wpływ na rozwój przedsiębiorczości w mieście ma również system edukacji lokalnej. Edukacja stanowi kluczowy obszar rozwoju potencjału Kolna, dlatego niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do rozwijania systemu edukacji, w szczególności poprzez rozwój kwalifikacji rynkowych, które są najbardziej potrzebne na lokalnym rynku pracy. Tworzenie partnerstw instytucji zaangażowanych w rozwój rynku pracy z pracodawcami oraz zaoferowanie całonocnego poradnictwa zawodowego sprzyjać może zmniejszeniu luki kompetencyjnej na lokalnym rynku pracy, przyczyniając się do rozwoju miasta, stąd ważne jest podjęcie działań rozwojowych poprzez wykorzystanie istniejących narzędzi łączyących edukację z rynkiem pracy.

Istotne znaczenie dla realizacji tych zamierzeń ma włączenie w ramy systemu szkolnictwa oraz kształcenia ustawicznego m.in. takich rozwiązań, jakie oferuje **Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)**. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji porządkuje system kwalifikacji w Polsce oraz stwarza podmiotom rynkowym możliwość elastycznego reagowania na zmieniające się zapotrzebowanie na kwalifikacje w gospodarce. Kwalifikacje rynkowe tworzone są w odpowiedzi na potrzeby rynku i określają wymogi

w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych do pracy na danym stanowisku, w kontekście specyfiki lokalnego rynku pracy.

Zintegrowany System Kwalifikacji wspiera podejmowanie działań w zakresie przywracania osób wykluczonych na rynku pracy, poprzez zaoferowanie możliwości zdobycia kwalifikacji rynkowych potrzebnych przez lokalnych pracodawców. Promuje również działania mające na celu upowszechnianie idei uczenia się przez całe życie i wspieranie doradców zawodowych w świadczonej pracy, przyczyniając się do rozwoju społeczno-gospodarczego miasta.

Rozwój szkolnictwa na obszarze Kolna już od najmłodszych lat powinien wynikać z potrzeb lokalnych pracodawców i lokalnego rynku zatrudnienia, co wpłynie na zmniejszenie liczby osób wykluczonych społecznie. Podczas doradztwa zawodowego realizowanego w szkołach podstawowych powinno położyć się większy nacisk na zapotrzebowanie rynku pracy, gdyż samo zdobycie wykształcenia nie gwarantuje znalezienia zatrudnienia. Dodatkowo z uwagi na funkcjonowanie w mieście szkół zawodowych, średnich i branżowych rozwój Zintegrowanego Systemu Edukacji wydaj się być pożądanym aspektem w kierunku rozwoju gospodarczego miasta.

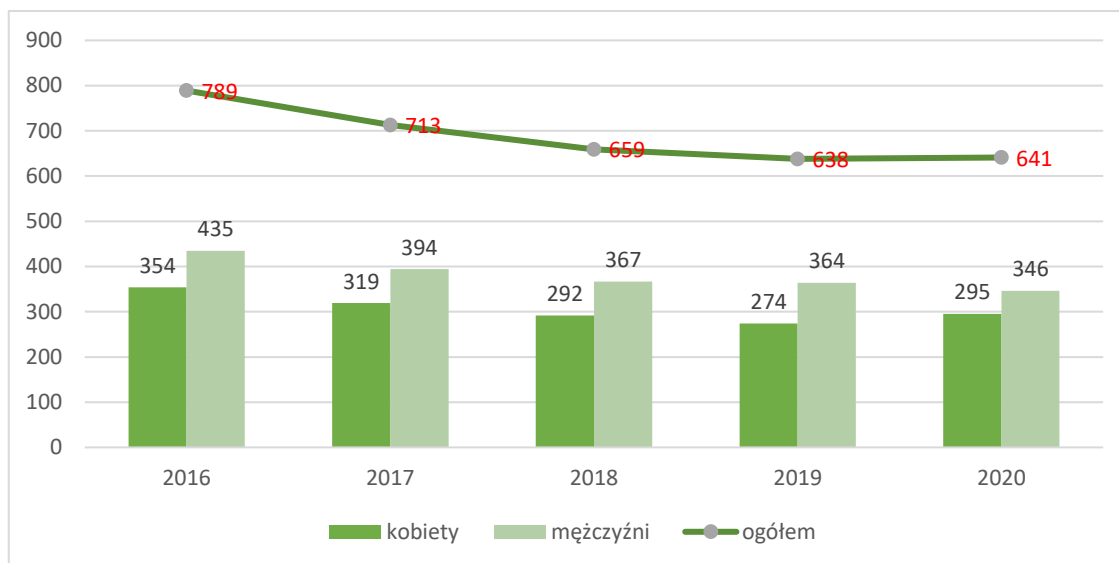
Podjęcie działań zmierzających do korelacji nauki i gospodarki jest jednym z wyzwań rozwojowych województwa podlaskiego, co zostało określone w *Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030*. Jednym z celów operacyjnych w ramach celu strategicznego rozwoju województwa „Dynamiczna gospodarka” jest „Podlaski system otwartych innowacji”, w ramach którego należy podjąć działania zmierzające do m.in. stymulacji współpracy nauki i gospodarki, wspierania innowacji sieciowych, a także wspierania innowacji produktowych, procesowych, organizacyjnych i marketingowych.

2.2. Rynek pracy

Na koniec 2020 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kolnie zarejestrowanych było 641 osób bezrobotnych, w tym 295 kobiet. Zjawisko pandemii COVID-19 spowodowało wzrost ogólnego poziomu bezrobocia w całym kraju. W Polsce w grudniu 2020 r. stopa bezrobocia wynosiła 6,2%, w województwie podlaskim 7,8%, a w powiecie kolneńskim 14,2%. **W Kolnie w wyniku sytuacji epidemicznej nie odnotowano znaczącego wzrostu liczby osób bezrobotnych (+3 osoby), co może świadczyć o dobrej kondycji lokalnego rynku pracy i dobrej kondycji finansowo-organizacyjnej pracodawców, które uchroniły przed zwolnieniami pracowników.**

Jednakże w obecnej sytuacji samorząd powinien stale monitorować sytuację przedsiębiorców i rynku pracy, a poprzez propagowanie rzetelnych informacji o pomocy z tzw. tarczy antykrzysowej i innych programów, może wspierać lokalną gospodarkę.

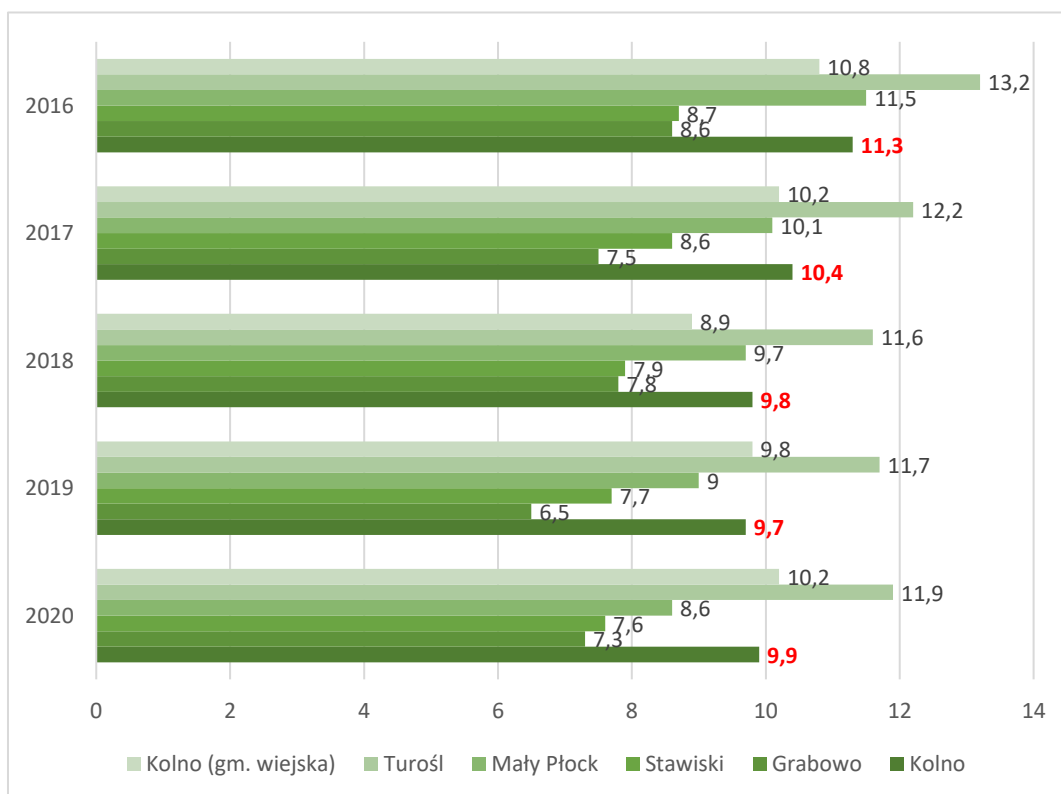
Wykres 22 Liczba osób bezrobotnych w Kolnie w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Corocznie zmniejsza się udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Jest to sytuacja charakterystyczna zarówno dla Kolna jak i porównywanych miast. W analizowanym okresie lat 2016-2020 udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wykazuje wartość na poziomie 9,9% i jest dość wysoki w stosunku do miast porównywalnych.

Wykres 23 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Kolnie na tle grupy porównawczej

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Analizując sytuację osób bezrobotnych w mieście Kolno warto zwrócić uwagę na fakt, że w latach 2016-2020 większy odsetek osób pozostających bez zatrudnienia na lokalnym rynku pracy stanowią mężczyźni. w 2020 r. odnotowano 346 bezrobotnych mężczyzn i 295 bezrobotnych kobiet. Może to świadczyć o „szarej strefie”, w której częściej zatrudniają się mężczyźni, albo też o dostępności ofert pracy skierowanych w większej mierze do kobiet niż mężczyzn.

Ważną grupę wśród bezrobotnych stanowią również osoby zaliczane do grup osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Zaliczane są do tych grup: kobiety, osoby młode do 30 roku życia, osoby starsze – po 50 roku życia oraz osoby długotrwale bezrobotne. Analizując sytuację liczby osób bezrobotnych w mieście Kolno można stwierdzić, że **największym problemem społecznym w kontekście rynku pracy jest wysoki wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych.** W 2020 r. odnotowano 409 osób długotrwale bezrobotnych. Osoby te często posiadają nieodpowiednie lub zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe, mają trudności ze znalezieniem pracy, co przyczynia się do pogorszenia ich jakości życia, zniechęcenia, strachu, braku aktywności społecznej, a co za tym idzie do wykluczenia społecznego.

Wśród grupy osób bezrobotnych do 30 roku życia odnotowano w 2020 r. spadek liczby młodych osób bezrobotnych o 66 osób w porównaniu do roku 2016. Można zatem stwierdzić, że w ostatnim okresie osoby młode łatwiej znajdują zatrudnienie i szybciej zasilają grupę osób pracujących.

Dane dotyczące osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia w Kolnie także wskazują na zmniejszającą się liczbę osób bezrobotnych w tej grupie. W 2016 r. było ich 208, a w 2020 r. – 172 osoby.

Tabela 6 Liczba bezrobotnych z grup osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2016 -2020

ROK	Bezrobotni		Bezrobotni do 30 roku życia	Bezrobotni powyżej 50 roku życia	Długotrwale bezrobotni
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Ogółem	Ogółem
2016	789	354	243	208	505
2017	713	319	202	193	446
2018	659	292	199	181	411
2019	638	274	179	166	399
2020	641	295	177	172	409

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Powiatowy Urząd Pracy w Kolnie opublikował wyniki „Barometru zawodów 2020”. Zestawienie pokazuje prognozowane zapotrzebowanie na zawody na lokalnych rynkach

pracy powiatu kolneńskiego. Według badań w 2020 r. deficyt dotknął kilku branż, w których poszukiwani byli:

- dentyści i pracownicy ds. techniki dentystycznej,
- kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników,
- lekarze, ratownicy medyczni i pielęgniarki i położne
- nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych,
- pracownicy ds. rachunkowości i księgowości
- spawacze,
- sprzedawcy i kasjerzy²⁰.

Jednym z kierunków rozwoju polityki społecznej miasta Kolno powinno być w dalszym ciągu zwrócenie uwagi na sytuację osób bezrobotnych oraz zapotrzebowania lokalnego rynku pracy. Praca z osobami bezrobotnymi, szczególnie długotrwale bezrobotnymi, jest trudno, żmudna i często bezowocna. Jednakże **realizując założenia i misję Strategii Rozwoju Powiatu Kolneńskiego należy podjąć działania w celu zmniejszenia bezrobocia poprzez kreowanie własnej polityki zatrudnienia, stymulowanie rozwoju lokalnych rynków pracy i wspieranie przedsiębiorczości oraz podnoszenie kwalifikacji osób bezrobotnych.**

CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWEJ MIASTA KOLNO

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

W Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do roku 2030 określono obszary przygraniczne położone wzdłuż zewnętrznej granicy z UE. Zgodnie z tym dokumentem miasto Kolno zaklasyfikowane zostało do najbardziej niebezpiecznych obszarów położonych peryferyjnie w stosunku do centrów rozwoju w Polsce. Wzrost znaczenia ośrodków regionalnych położonych w Polsce Wschodniej przyczynia się do poszerzenia zakresu możliwości tych obszarów intensyfikując procesy rozprzestrzeniania się czynników rozwoju na obszary przygraniczne. Innym ważnym warunkiem rozwoju jest zwiększenie dostępności transportowej obszarów przygranicznych do centrum kraju oraz dostępności zza granicy.

Mapa 3 Położenie komunikacyjne miasta Kolno

²⁰ <https://kolno.praca.gov.pl/barometr-zawodow> (dostęp: 14.10.2021 r.)

Źródło: strona internetowa Urząd Miasta Kolno, <https://www.umkolno.pl/index.php?wiad=61> (dostęp: 14.10.2021 r.)

Nadrzędnym dokumentem planistycznym każdej jednostki jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (SUiKZP). Miasto Kolno posiada obowiązujący dokument zatwierdzony Uchwałą Nr XXIII/135/17 Rady Miasta Kolno z dnia 31 marca 2017 r. Powierzchnia miasta Kolno wynosi ok. 25,08 km². **Kolno pokryte jest planami zagospodarowania w ok. 5,6 %. Na chwilę obecną obowiązuje 13 planów.**

Lp.	Nazwa planu zagospodarowania	Rodzaj zabudowy	Numer uchwały
1	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Kolno, teren przy skrzyżowaniu ulic Wojska Polskiego i Sobieskiego	Zabudowa mieszkaniowa i usługi	Uchwała Nr XXIV/167/97 Rady Miejskiej w Kolnie z dnia 21 października 1997 r.
2	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Kolno, teren przy ulicach Milewskiego i Sikorskiego	Usługi publiczne z zakresu administracji	Uchwała Nr XXXIII/198/98 Rady Miejskiej w Kolnie z dnia 7 maja 1998 r.
3	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Kolno, teren przy ulicy 0 24 KL	Zabudowa rolniczo-produkcyjna	Uchwała Nr XXXIII/199/98 Rady Miejskiej w Kolnie z dnia 7 maja 1998 r.

4	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Kolno, teren w obrębie ulic: Konopnickiej, Senatorska i Sobieskiego	Zabudowa mieszkaniowa i usługi	Uchwała Nr XXXIV/205/98 Rady Miejskiej w Kolnie z dnia 9 czerwca 1998 r.
5	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Kolno, teren przy ulicy Aleksandrowskie	Zabudowa produkcyjno-usługowa	Uchwała Nr XXXIV/206/98 Rady Miejskiej w Kolnie z dnia 9 czerwca 1998 r.
6	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Kolno, teren przy ulicy Wojska Polskiego	Obsługa podróży komunikacji samochodowej	Uchwała Nr XI/55/99 Rady Miejskiej w Kolnie z dnia 21 października 1999 r.
7	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Kolno, teren przy ulicy Konopnickiej, Wojska Polskiego, Sienkiewicza i Witosa	Zabudowa mieszkaniowa i usługi	Uchwała Nr XXVII/157/2001 Rady Miejskiej w Kolnie z dnia 26 kwietnia 2001 r.
8	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenów przy ulicy Św. Floriana w Kolnie	Zabudowa mieszkaniowa i usługi	Uchwała Nr XXXVI/217/06 Rady Miasta Kolno z dnia 31 sierpnia 2006 r.
9	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenów przy ul. Wojska Polskiego w Kolnie	Zabudowa usługowo - produkcyjna	Uchwała nr IV/21/07 Rady Miasta Kolno z dnia 20 lutego 2007 r.
10	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenów położonych w rejonie ulic Wojska Polskiego, Świerkowej, Dębowej i Klonowej w Kolnie	Zabudowa - usługowa	Uchwała nr XI/84/20 Rady Miasta Kolno z dnia 6 marca 2020 r.
11	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenów położonych pomiędzy ulicami Wincentego Witosa, Marii Dąbrowskiej i Dębowej w Kolnie	Zabudowa mieszkaniowa i usługi	Uchwała nr VIII/46/07 Rady Miasta Kolno z dnia 28 czerwca 2007 r.
12	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenów przy ulicy Dębowej w Kolnie	Zabudowa mieszkaniowa	Uchwała nr XVII/94/08 Rady Miasta Kolno z dnia 27 marca 2008 r.
12	Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego na terenie miasta Kolno	Linia energetyczna 110 kV	Uchwała nr XXXVIII/211/18 Rady Miasta Kolno z dnia 29 czerwca 2018 r.

Źródło: Raport o stanie Miasta Kolno za 2020 r., s. 28-29.

W 2020 r. wydano: 30 decyzji o warunkach zabudowy oraz 12 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Ilość postępowań w przedmiocie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w 2020 r. wynosiła 12, w tym zakończonych decyzją

zostało 7. Przedsięwzięcia, na które wydano decyzje to głównie przedsięwzięcia proekologiczne, do których zaliczają się:

- „Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 2 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działkach 1118, 1119, 1120 obręb Kolno,
- Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 2MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce 1024 obręb Kolno,
- Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 1 MW na działce 1198/2 obręb Kolno,
- Budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy do 1 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce 908 obręb Kolno,
- Budowa farmy fotowoltaicznej „Kolno 2” o mocy do 3 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- Budowa farmy fotowoltaicznej „Kolno 3” o mocy do 2 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- „Budowa farmy fotowoltaicznej „Kolno 4” o mocy do 4 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą²¹.

W 2020 r. Rada Miasta Kolno ogłosiła drogą Uchwały XI/83/20 z dnia 6 marca 2020 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kolno oraz o przystąpieniu do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla tego dokumentu.

Walory przyrodnicze i kulturowe

Miasto Kolno od zachodu graniczy z Puszcą Kurpiowską, a od północy z Puszcą Piską. Teren ten należy do obszaru „Zielonych Płuc Polski”. W bliskim sąsiedztwie Miasta znajduje się krajowa sieć ekologiczna ECONET PL (część Obszaru Chronionego Krajobrazu Równiny Kurpiowskiej i Doliny Dolnej Narwi). **Ważnym elementem krajobrazu miasta Kolno jest rzeka Łabna**, prawobrzeżny dopływ Skrody. Łabna przepływa przez gminy powiatu kolneńskiego – miasto Kolno i gminę Kolno; przecina obszar miasta z północnego- wschodu na południowy- zachód.

Kolno jest miastem, w którym dużą uwagę przywiązuje się do ochrony zieleni miejskiej.

Na terenie miasta Kolno jest zlokalizowany Pomnik Przyrody pn. „Dąb Wolności” ustanowiony Uchwałą Nr VIII/46/11 Rady Miasta Kolno z dnia 30 sierpnia 2011 r. **W mieście funkcjonują dwa zieleńce o łącznej powierzchni 2,20 ha**, gdzie powierzchnia biologicznie czynna to 0,29 ha. Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. na terenie miasta Kolno występuje:

- zieleń uliczna o łącznej powierzchni 7,88 ha,
- zieleń osiedlowa o łącznej powierzchni 1,59 ha,
- żywopłoty nieformowane i formowane o łącznej długości 283 mb.

²¹ Raport o stanie Miasta Kolno za 2020 r., s. 20.

Historia Kolna jest niezwykle interesująca. Wynika to nie tylko z położenia geograficznego miasta, ale i z jego korzeni, które głęboko sięgają w przeszłość i są ściśle splecione z dziejami całego regionu. Pomimo bogatej historii Kolna, w mieście znajduje się zaledwie kilka obiektów zabytkowych. Jest to skutek licznych pożarów. Do zasobów historyczno-kulturowych miasta zaliczają się:

- Układ urbanistyczny miasta,
- Klasycystyczny Kościół par. p.w. św. Anny, 1 poł. XIX,
- Dzwonnica,
- Synagoga,
- Cmentarz rzymsko-katolicki,
- Cmentarz żydowski, 1 poł. XIX,
- Cmentarz wojenny z I wojny światowej (na terenie nowego cmentarza rzym.-kat.),

Zdjęcie 6 Zabytki w mieście Kolno

Kościół par. p.w. św. Anny

Cmentarz komunalny

Układ urbanistyczny miasta

Synagoga

Źródło: strona internetowa Urząd Miasta Kolno, <https://www.umkolno.pl/index.php?wiad=34> (dostęp: 14.10.2021 r.)

Ochrona i konserwacja obiektów zabytkowych w Mieście prowadzona jest pod nadzorem Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku. **Realizacja projektu „Rewitalizacja Miasta Kolno z uwzględnieniem ważnych obszarów o znaczeniu historycznym i społecznym”** w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa

Podlaskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa VIII Infrastruktura dla usług użyteczności Publicznej, przyczyniła się w 2020 r. do zakończenia prac związanych z rewitalizacją parku miejskiego i skweru przy stadionie. Wartość inwestycji wyniosła 5 164 100,01 zł, dofinansowanie było na poziomie 4 284 980,19 zł. Inwestycja była realizowana w dwóch zadaniach:

- 1) Zaadaptowanie placu przy ulicy Wojska Polskiego na potrzeby realizacji działań aktywizacyjnych społeczności lokalnych w ramach symbolu miasta – Jana z Kolna, wartość umowy: 896 000,01 zł; dofinansowanie 756 828,14 zł.
- 2) Odnowa parku miejskiego wraz z zabytkowym układem urbanistycznym z nadaniem funkcji kulturalnych, historycznych, społecznych oraz rekreacyjnych, wartość umowy: 4 268 100,00 zł; dofinansowanie 3 528 152,05 zł.

Zdjęcie 7 Realizacja projektu „Rewitalizacja Miasta Kolno z uwzględnieniem ważnych obszarów o znaczeniu historycznym i społecznym”

Źródło: Raport o stanie Miasta Kolno za 2020 r., s. 25.

Z kolei - realizacja zadań wynikających z Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Kolno na lata 2017-2023 przyjętego Uchwałą Nr XXVII/159/17 Rady Miasta Kolno z dnia 29 września 2017 r. przyczyniła się w 2020 r. do zakończenia prac związanych z modernizacją Kolneńskiego Ośrodka Kultury i Sportu na potrzeby utworzenia Centrum Aktywizacji Społecznej. uwzględniając potrzeby infrastrukturalne, jak również społeczne. Prace remontowe dotyczyły renowacji pomieszczeń KOKiS, modernizację sali widowiskowej, a także w ramach projektu „Rewitalizacja placów użyteczności publicznej w Kolnie” zagospodarowanie placu przed głównym wejściem do KOKiS na cele kulturalne.

Zdjęcie 8 Modernizacją Kolneńskiego Ośrodka Kultury i Sportu

Źródło: <https://www.essaudio.pl/realizacje-portfolio/teatry-filharmonie-domy-kultury/1248-kokis-w-kolnie>,
(dostęp: 14.10.2021 r.)

Infrastruktura i środowisko

3.1.1. Mienie komunalne

Na dzień 31 grudnia 2020 r. miasto Kolno posiadało w swych zasobach 128 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 5 115,38 m². W budynkach stanowiących współwłasność (Wspólnotach Mieszkaniowych) znajdowało się 70 mieszkań o łącznej powierzchni 2 791,67 m², natomiast w budynkach będących w 100% własnością miasta było 58 lokali o powierzchni 2 323,71 m². Z ogólnej liczby mieszkań wydzielonych jest 29 lokali socjalnych o powierzchni 878 m². Przedstawione powyżej zasoby mieszkaniowe stanowiące własność Miasta, należą do jednych z najstarszych w Kolnie, a ich struktura wiekowa przedstawia się następująco:

- 77,8% stanowią budynki wybudowane do 1950 r. tj. 7 budynków,
- 11,1 % stanowią budynki wybudowane w latach 1950-2000, tj. 1 budynek,
- 11,1 % stanowią budynki wybudowane po 2000 r., tj. 1 budynek.

W celu poprawienia stanu technicznego wykonano w 2020 r. prace remontowe siedmiu najstarszych budynków komunalnych, które prowadzone były w ramach projektu „Termomodernizacja budynków komunalnych oraz obiektu użyteczności publicznej”. Roboty remontowo-budowlane obejmowały w głównej mierze: naprawę kominów, naprawę więźby dachowej, wymianę pokrycia dachowego, wykonanie ocieplenia zewnętrznego budynków i elewacji, wymianę stolarki okiennej i drzwi wejściowych, wykonanie instalacji

C.O. i CWU. Wartość całości prac wyniosła 3 234 965,97 zł, w tym dofinansowanie wyniosło 2 681 882,80 zł.

W 2020 r. zaplanowano sprzedaż 3 lokali mieszkaniowych. Wielkość sprzedaży wyszacowano na podstawie ilości sprzedanych mieszkań w latach ubiegłych. W ciągu roku zbyto w formie bezprzetargowej 5 lokali mieszkalnych dotychczasowym najemcom zamieszkującym w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych.

3.1.2. Infrastruktura drogowa

Sieć drogową na terenie miasta tworzą drogi publiczne, które ze względu na pełnioną funkcję dzielą się na drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne (miejskie). Klasyfikacja i długość dróg w 2020 r. kształtowała się następująco:

- droga krajowa nr 63 - 5,565 km
- droga wojewódzka nr 647 - 4,105 km
- drogi powiatowe - 10,655 km
- drogi publiczne gminne - 24,28 km,
- drogi wewnętrzne gminne - 5 km,
- ścieżki rowerowe - 5,8 km.

Mapa 4 Układ komunikacyjny w gminie Kolno

Źródło: <https://www.google.com/maps/>, (dostęp: 16.10.2021 r.)

W 2020 r. zrealizowano szereg zadań dotyczących dróg w mieście Kolno, do których można zaliczyć:

- „Budowa ul. Bukowej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w Kolnie”
- „Budowa ul. Akacjowej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w Kolnie”
- „Przebudowa ul. Sikorskiego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w Kolnie”
- „Przebudowa ul. Pastorczyk wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w Kolnie”
- „Budowa ul. Sosnowej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w Kolnie”

Zdjęcie 9 Inwestycje drogowe w Kolnie w 2020 r. – ul. Bukowa

Źródło: https://kolniak24.eu/pl/11_wiadomosci/11119_koniec-prac-na-ulicach-akacjowa-i-bukowa-w-kolnie.html (dostęp: 16.10.2021 r.).

Zdjęcie 10 Inwestycje drogowe w Kolnie w 2020 r. – ul. Sosnowa

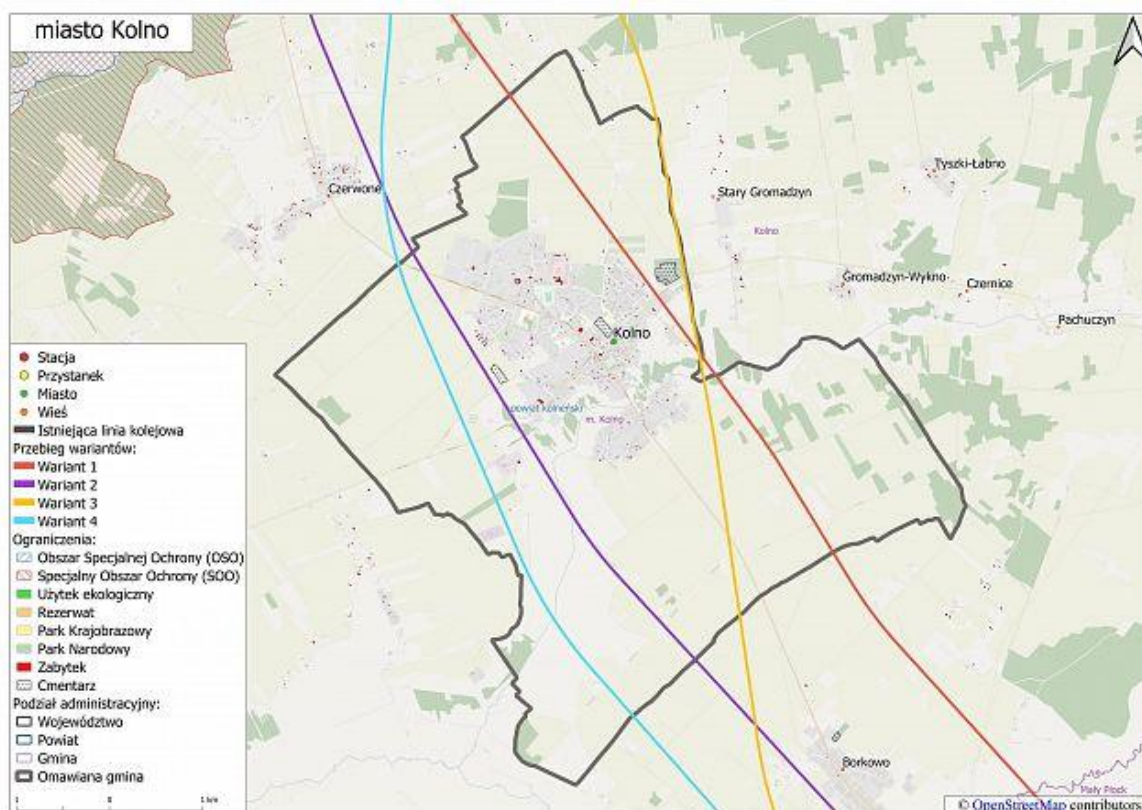
Źródło: https://kolniak24.eu/pl/11_wiadomosci/16441_zakonczone-prace-budowlane-na-ulicy-sosnowej-w-kolnie.html (dostęp: 16.10.2021 r.).

Również w 2020 r. złożono wniosek o dofinansowanie zadania pn.: „Budowa ul. Św. Floriana i ul. Sadowej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w Kolnie” w ramach Rządowego Funduszu Dróg Samorządowych. Wartość inwestycji ma wynieść 1 237 001,00 zł. Urząd Miasta złożył także wniosek o dofinansowanie zadania pn.: „Budowa ul. Łąkowej wraz z

niezbędną infrastrukturą techniczną w Kolnie” w ramach Rządowego Funduszu Dróg Samorządowych na wartość 800 729,87 zł i wnioszek o dofinansowanie zadania pn.: „Budowa ul. Plac Wolności wraz niezbędną infrastrukturą drogową” w ramach Rządowego Funduszu Dróg Samorządowych o wartości 735 760,43 zł²².

Kolejnym elementem istotnym z punktu widzenia rozwoju miasta jest budowa Centralnego Portu Komunikacyjnego. Na przełomie 2021 i 2022 roku zaprezentowano ogólną koncepcję dotyczącą przebiegu tras linii kolejowych przez miasto. Według wstępnych propozycji możliwe są 4 warianty usytuowania połączenia na odcinku nr 29 Ostrołęka- Łomża- Pisz- Giżycko, zgodnie z poniższą mapą.

Mapa 5 Mapa obrazowa przebiegu tras linii kolejowych związanych z Centralnym Portem Komunikacyjnym

Źródło: <https://www.umkolno.pl/index.php?wiad=1028>

Bardziej dokładny przebieg linii i konkretne działki do wykupu poznamy w następnej fazie realizacji ogólnopolskiego projektu komunikacyjnego.

3.1.3. Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

W 2020 r. długość sieci wodociągowej w Kolnie wynosiła 28,2 km. Odnotowano 1 230 szt. przyłączy wodociągowych. Natomiast długość sieci kanalizacyjnej w 2020 r. liczyła 37,5 km. Odnotowano 1 059 szt. przyłączy kanalizacyjnych. Pobrano i uzdatniono ze studni głębinowych 371 tys. m³ wody. Przyjęto i oczyszczono 313 551,9 m³ ścieków. Wytworzono i

²² Raport o stanie Miasta Kolno za 2020 r., s. 26.

poddano procesowi kompostowania 714,4 Mg osadów ściekowych. W 2020 r. sunięto 8 awarii na sieciach wodociągowych oraz 150 zatorów na sieciach kanalizacyjnych.

Aglomeracja Kolno nie należy do aglomeracji zakończonych punktem zrzutu ścieków komunalnych. Jest obsługiwana przez oczyszczalnię ścieków w Kolnie wybudowaną w 2003 r. Jest to oczyszczalnia przepływowa, mechaniczno-biologiczna, z podwyższonym usuwaniem biogenów. Jest ona zlokalizowana na peryferiach miasta Kolno. W chwili obecnej oczyszczalnia odbiera ścieki komunalne z terenu miasta doprowadzane kanalizacją sanitarną oraz ścieki dowożone taborem asenizacyjnym. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Łabna należąca do dorzecza Narwi. Oczyszczalnia ścieków w Kolnie spełnia wymagania zawarte w obowiązującym pozwoleniu wodnoprawnym w zakresie ilości i jakości ścieków oczyszczonych, w związku z czym na terenie aglomeracji nie przewiduje się budowy nowej oczyszczalni.

Obecnie realizowana jest **modernizacja oczyszczalni w ramach projektu „Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie Miasta Kolno”** (wartość 16,7 mln zł).

Przedsięwzięcie nie zmienia aktualnej przepustowości oczyszczalni, obejmuje modernizację następujących obiektów:

- przepompownia główna, budynek administracyjno-socjalny, budynek dmuchaw, budynek mechanicznego
- odwadniania, komora rozdziału ścieków surowych i osadów, reaktory biologiczne, osadniki wtórne, komora
- rozdziału ścieków oczyszczonych, przepompownie wewnętrzne. Inwestycja obejmuje również budowę
- nowoczesnej instalacji do przetwarzania komunalnych osadów ściekowych metodą autotermicznej
- stabilizacji osadów (ATSO), która zapewni pełną higienizację powstałego produktu.

W ramach zadań inwestycyjnych sieci wodno-kanalizacyjnej w 2020 r. wykonano:

- remont sieci wodociągowej, Ø 110 w ulicy Sikorskiego wymiana rur żeliwnych na rury Ø100 PE o całkowitej długości 327 m.b. w związku z częstymi awariami,
- wybudowano sieć wodociągową Ø 110 w ulicy Bursztynowej o całkowitej długości 94 m.b.,
- wybudowano sieć kanalizacyjną Ø 200 w ulicy Bursztynowej o całkowitej długości 183 m.b.,
- w związku z częstymi awariami miał miejsce remont sieci kanalizacyjnej Ø 250 betonowej na Ø 200 PVC przy ulicy Sikorskiego o całkowitej długości 113 m.b.

Analizując sytuację infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w mieście Kolno **stwierdza się potrzebę dalszej rozbudowy sieci i urządzeń kanalizacyjnych.** W analizowanych latach 2016-2020 przybyło zaledwie 0,5 km czynnej sieci kanalizacyjnej i 1,3 km sieci wodociągowej.

Tabela 7 Układ sieci i urządzeń kanalizacyjnych w mieście Kolnie

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	37,0	37,1	37,1	37,5	37,5
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	1 024	1 038	1 038	1 055	1 059
Długość czynnej sieci wodociągowej [km]	26,9	27,4	27,4	28,2	28,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	1 196	1 211	1 211	1 224	1 230
Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej [%]	137,55	135,40	135,40	132,98	132,51

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Pod względem rozwoju **infrastruktury techniczno-sanitarnej** gmina Kolno na tle grupy porównawczej plasuje się na jednym z ostatnich miejsc uwzględniając kryterium **wyposażenie mieszkań w ustęp spłukiwany, wyposażenie mieszkań w łazienkę oraz korzystanie z centralnego ogrzewania**. Pod względem rozwoju sieci wodociągowej gmina Kolno znajduje się na drugim miejscu w porównaniu z innymi gminami w powiecie.

Tabela 8 Instalacje techniczno-sanitarne w gminie Kolno na tle grupy porównawczej [%]

Gmina	Mieszkania przyłączone do wodociągu	Wyposażenie mieszkań w ustęp spłukiwany	Wyposażenie mieszkań w łazienkę	Korzystanie z centralnego ogrzewania
Kolno	83,57	75,77	73,14	57,41
Turośl	80,52	77,55	74,15	57,37
Mały Płock	81,75	74,69	72,85	67,56
Stawiski	87,12	80,74	77,06	66,01
Grabowo	82,12	78,91	78,59	67,02

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Rozwój infrastruktury technicznej w kontekście rozwoju Kolna i stworzenia mieszkańcom odpowiednich warunków bytowych jest bardzo ważna. Zarówno rozwinięta sieć wodno-kanalizacyjna, jak i odpowiedni i dogodny układ komunikacyjny to walory, które brane są pod uwagę w kontekście rozwoju mieszkalnictwa i przedsiębiorczości. **Miasto Kolno w dalszym ciągu, wykorzystując zewnętrzne źródła finansowania, powinno realizować szereg działań wzmacniających potencjał infrastrukturalny miasta. Stanowi to również jeden z głównych celów i kierunków rozwoju powiatu kolneńskiego**, tj. Powiat Kolneński obszarem rozwoju przedsiębiorczości gospodarczej i poprawy infrastruktury technicznej, poprzez realizację zadań z zakresu systematycznego poprawiania i uzupełniania infrastruktury technicznej oraz modernizacji sieci dróg powiatowych.

Ochrona środowiska

3.4.1 Jakość powietrza

Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska²³, Państwowy Monitoring Środowiska stanowi systemem pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w otaczającym powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. Pomiarom podlegają następujące substancje szkodliwe dla człowieka: dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, ozon O₃, pył PM 10, pył PM 2,5, ołów Pb w PM 10, arsen As w PM 10, kadm Cd w PM 10, nikiel Ni w PM 10, benzo(a)piren B(a)P w PM 10. Polski indeks jakości powietrza stanowi informację o ocenie jakości powietrza wraz z dopuszczalnymi normami.

Tabela 9 Polski Indeks jakości powietrza

Polski indeks jakości powietrza	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	PM10 [µg/m ³]	PM2,5 [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	C ₆ H ₆ [µg/m ³]
Bardzo dobry	0-50	0-40	0-2000	0-20	0-12	0-24	0-5
Dobry	50-100	40-100	2000-6000	20-60	12-36	24-70	5-10
Umiarkowany	100-200	100-150	6000-10000	60-100	36-60	70-120	10-15
Dostateczny	201-350	150-200	10 000-14 000	100-140	60-84	120-160	15-20
Zły	351-500	200-400	14 000-20 000	140-200	84-120	160-240	20-50
Bardzo zły	>500	>400	>20 000	>200	>120	>240	>50

Źródło: <https://powietrze.gios.gov.pl/>

Zanieczyszczenie atmosfery na terenie powiatu nie jest wysokie z uwagi na niewielkie uprzemysłowienie i w związku z tym wpływ emisji przemysłowej na stan czystości powietrza nie jest duży. Na terenie powiatu kolneńskiego przeważają niewielkie kotłownie indywidualne oraz kotłownie instytucji, zakładów rzemieślniczych, placówek handlowych i innych podmiotów gospodarczych, zasilane różnymi rodzajami paliwa (gaz, olej opałowy, drewno i węgiel kamienny). Występują również nieliczne podmioty emitujące zanieczyszczenia z procesów technologicznych, takie jak lakiernie, komory wędzarnicze w masarniach czy spawalnie. Do największych obiektów emitujących zanieczyszczenia do powietrza należą:

- Spółdzielnia Mleczarska Mlekolpol w Grajewie Zakład Produkcji Mleczarskiej w Kolnie,
- Ciepłownia Miejska w Kolnie należąca do Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Kolnie.

W rocznej ocenie jakości powietrza dla województwa podlaskiego²⁴ za 2020 r. nie stwierdzono, oprócz benzo(a)pirenu, przekroczeń szkodliwych dla zdrowia człowieka, co przedstawia poniższa tabela.

²³ Dz.U. z 2020, poz. 1219.

²⁴ Roczna ocena jakości powietrza dla województwa podlaskiego. Raport wojewódzki za 2019 r.

Tabela 10 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu PM2,5)

Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
Aglomeracja Białostocka	PL2001	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	A1
strefa podlaska	PL2002	A	A	A	A	A ¹	C	A	A	A	A	C	C1 ²

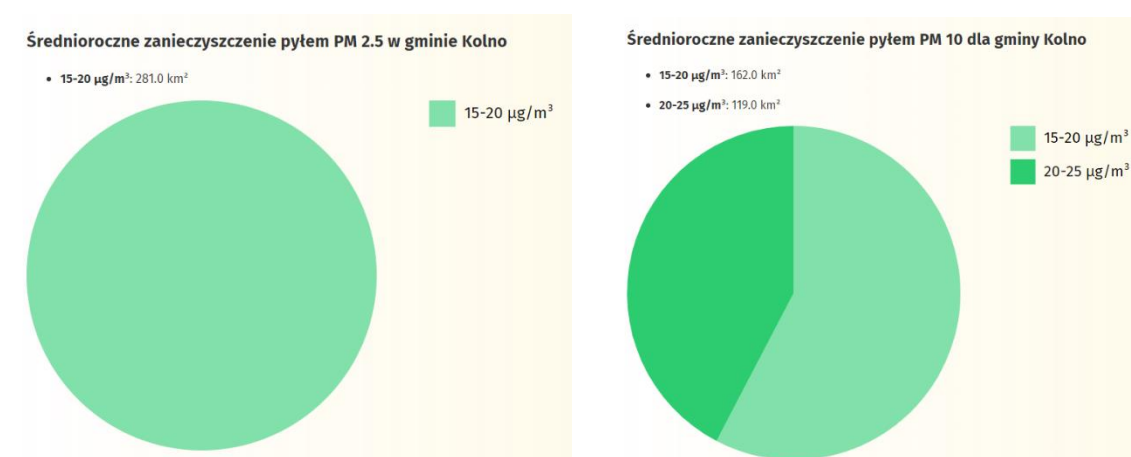
¹ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

² Dla pyłu PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa podlaska uzyskała klasę A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza dla województwa podlaskiego za 2020 r., s. 98.

Gmina Kolno charakteryzuje się dobrą jakością powietrza. W ocenie średniorocznej nie odnotowano przekroczeń poziomów zanieczyszczenia powietrza pyłem PM 10 ani PM 2,5. Według norm jakości powietrza określonych w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady UE, średnioroczny poziom dopuszczalny dla stężenia pyłów PM 10 wynosi 40 µg/m³, a dla PM2,5 25 µg/m³.

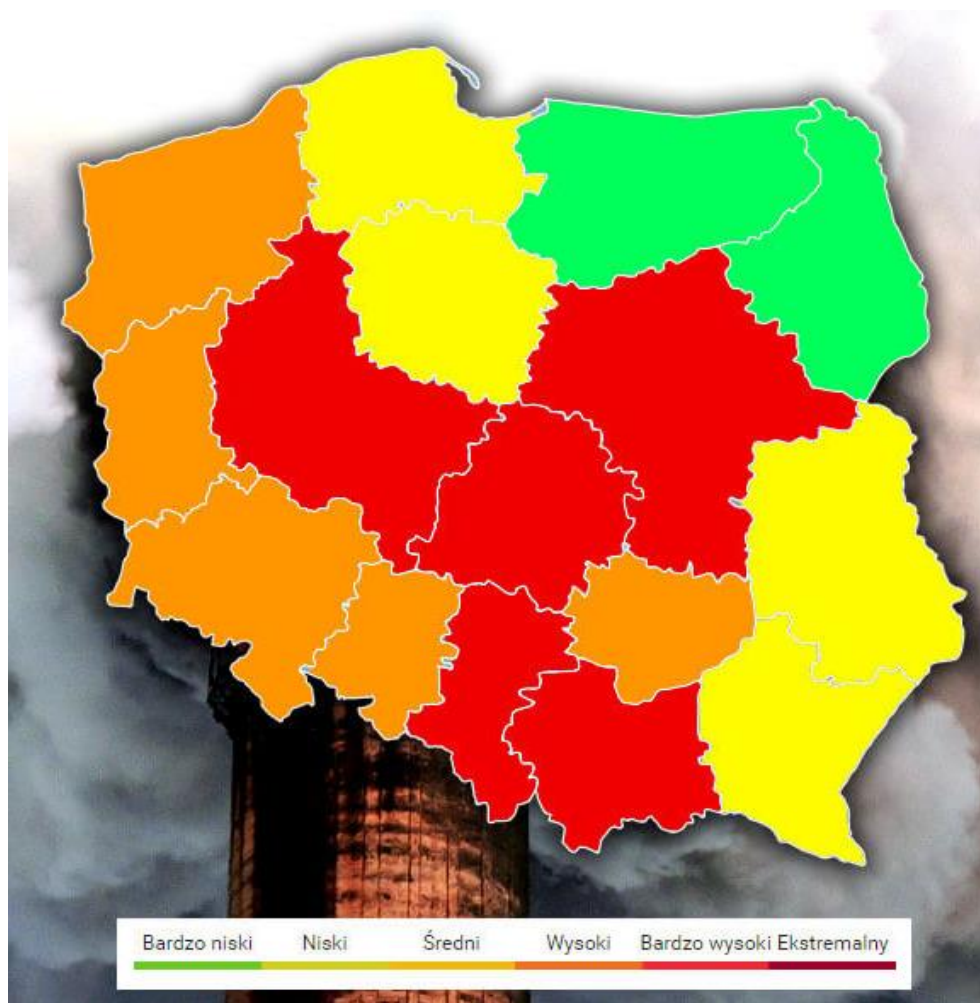
Wykres 24 Średnioroczne zanieczyszczenie pyłem PM 2,5 i PM 10 w gminie Kolno

Źródło: <https://ongeo.pl/geoportel/gmina-kolno-powiat-kolne%C5%84ski/zanieczyszczenie-powietrza>, (dostęp: 19.10.2021 r.)

SMOG to współczesne zagrożenie jakości powietrza w Polsce, powstające w głównej mierze przez działalność człowieka. Smog to zanieczyszczenia powietrza wielopierścieniowymi węglowodarami aromatycznymi. Powstają podczas niecałkowitego spalania wszystkich węglowodorów z wyjątkiem metanu. Jak wynika z centrum informacji o smogu (SMOGowe.info) województwo podlaskie należy do strefy bardzo niskiego zagrożenia jakości powietrza pod względem smogu.

Mapa 6 Mapa smogu w Polsce

Źródło: <https://smogowe.info/>, (dostęp: 19.10.2021 r.)

3.4.2 Utylizacja wyrobów zawierających azbest

Miasto Kolno realizuje politykę utylizacji wyrobów zawierających azbest w oparciu o „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014-2032” wraz z „Prognozą Oddziaływania na środowisko dla Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014-2032”, który został przyjęty Uchwałą Nr III/16/15 Rady Miasta Kolno z dnia 20 lutego 2015 r.

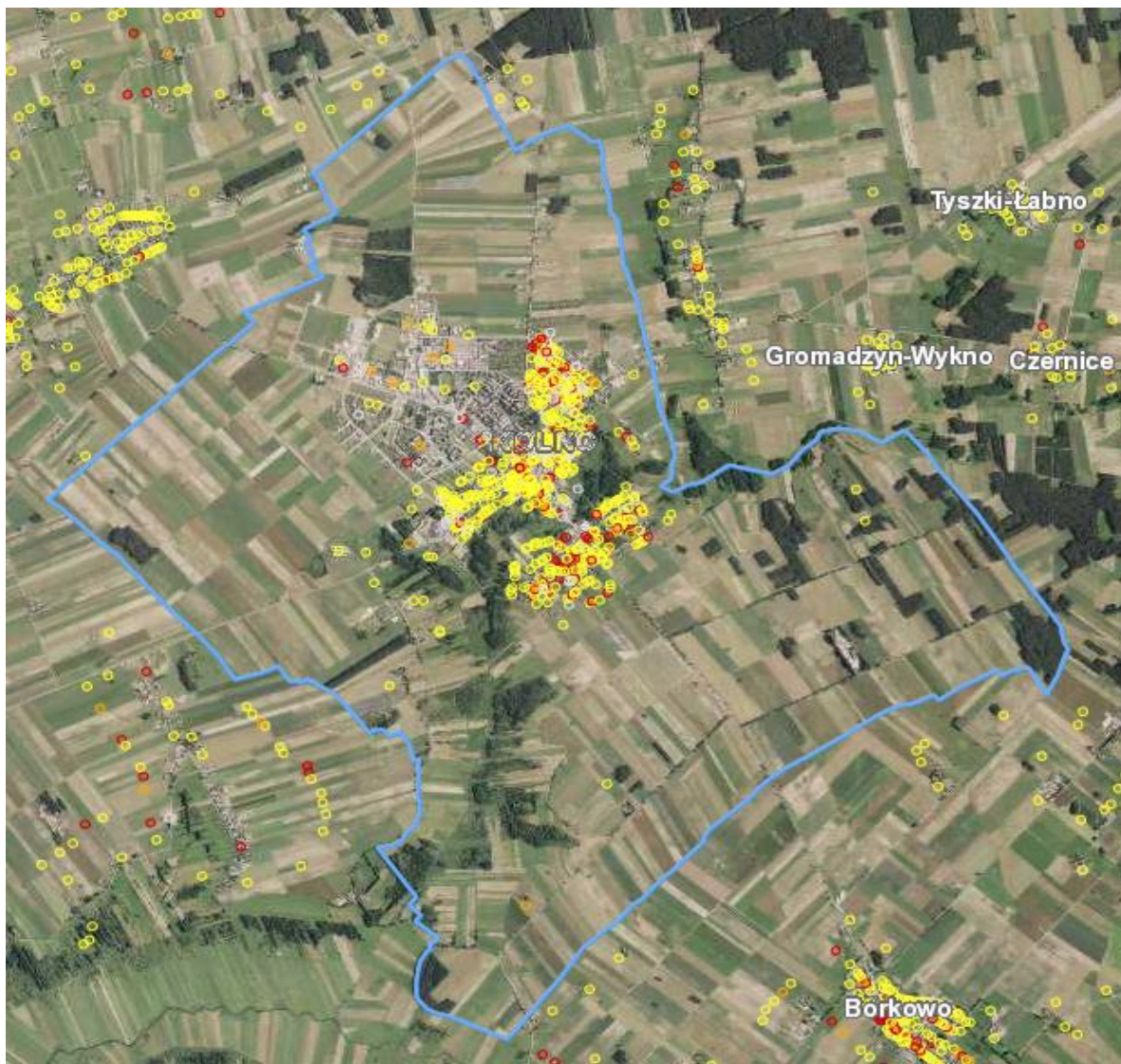
Zgodnie z przyjętym Programem na terenie miasta Kolno zewidencjonowano łącznie 1 420 071 kg wyrobów azbestowych, w tym 1 233 605 kg u osób fizycznych i 186 466 kg u osób prawnych. Usuwanie wyrobów zawierających azbest jest procesem długotrwałym, z którym wiążą się duże nakłady finansowe. Dlatego też w Programie harmonogram realizacji usuwania azbestu został rozłożony na 19 lat, z podziałem na następujące okresy: 2014 – 2018 r., 2019 – 2025 r. oraz 2026 – 2032 r. Na podstawie danych z Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 założono, iż w pierwszym okresie zostanie usunięte 28% wyrobów azbestowych, w drugim okresie 35%, natomiast w ostatnim okresie pozostałe 37%.

Tabela 11 Program usuwania azbestu na terenie Kolna w latach 2014-2032

Lp.	Szacowana do usunięcia ilość wyrobów	Jednostka	Wartość	Okres usuwania wyrobów azbestowych		
				2014-2018	2019-2025	2026-2032
1	Ilość azbestu na terenie miasta Kolno	M2	128 535,45	35 989,93	44 987,41	47 558,12
2	Ilość azbestu przy założeniu, że 1m ² płyty waży 11kg	Mg	1 413,89	395,89	494,86	523,14
3	Ilość azbestu przy założeniu, że 1m ² płyty waży 13,5kg	Mg	1 735,23	485,86	607,33	642,03
		[%]	100	28	35	37

Źródło: Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Kolno na lata 2014-2032, s. 83.

Mapa 7 Azbest na terenie miasta Kolno w 2021 r.

Źródło: <https://esip.bazaazbestowa.gov.pl/>, (dostęp: 19.10.2021 r.)

Zgodnie ze wskaźnikiem, że 1m² płyty azbestowej waży 13,5 kg, na terenie miasta w 2020 r. znajduje się 1 735,23 Mg w przeliczeniu na m² to 128 535,45 m²²⁵.

Azbest jest zaliczany do substancji o udowodnionym działaniu rakotwórczym dla człowieka oraz o działaniu toksycznym przy narażeniu przewlekłym. Szkodliwość azbestu nie wynika z jego składu chemicznego, przyczyna szkodliwości tkwi w jego włóknistej strukturze. Niewidoczne dla oka i niewyczuwalne w dotyku włókna azbestu są najcieńszymi włóknami występującymi w przyrodzie, ich kumulowanie się w płucach powoduje zwykle po kilkunastu latach pojawienie się chorób azbestozależnych: pylicy azbestowej (azbestozy), raka płuca, zmian opłucnowych, międzybłoniaka opłucnej. Pył azbestowy nie tylko zanieczyszcza płuca, ale i mechanicznie je uszkadza. W związku z tym polityka ochrony środowiska miasta Kolno powinna zmierzać do jak najszybszego usunięcia i zutylizowania materiałów zawierających azbest, które w dalszej mierze w dużej ilości występuje na zadaszeniach wielu gospodarstw domowych na terenie miasta. Według Państwowego Zakładu Higieny każdy kontakt z

²⁵ Raport o stanie Miasta Kolno za 2020 r., s. 29.

azbestem może być niekorzystny i należy go unikać, chociaż nie musi on wywołać skutków chorobowych. Możliwość kontaktu z azbestem należy zatem ograniczyć do minimum.

W Powiatowym Programie Ochrony Środowiska Powiatu Kolneńskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 r. wskazano, że jednym z celów racjonalnej gospodarki odpadami jest usuwanie i unieszkodliwianie azbestu. Cel ten ma być realizowany poprzez realizację Programów usuwania azbestu, które zostały opracowane w poszczególnych gminach i miastach w powiecie. Według danych z portalu GeoAzbest w powiecie kolneńskim zewidencjonowano łącznie 42 647,419 Mg wyrobów zawierających azbest. Na dzień 19.10.2021 r. zutylizowano 1 654,814 Mg azbestu, czyli ok. 3,88%.

Miasto Kolno aktywnie włącza się w akcje związane z unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest. W styczniu 2020 r. miasto Kolno złożyło wniosek o dotację na zadanie pn. Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Kolno do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku. Z ogłoszonego w mieście Kolno naboru wpłynęło 48 wniosków, z których na dofinansowanie zakwalifikowało się 13 wniosków. Całkowity koszt zadania wyniósł 6 415,20 zł, z czego kwota dotacji wyniosła 5 400,00 zł, a udział własny gminy 1 015,20 zł. W ramach zadania unieszkodliwiono 18 ton wyrobów zawierających azbest.

3.4.3 Gospodarka odpadami komunalnymi

Odbiorem i transportem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych zajmuje się Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Kolnie Sp. z o.o. Odpady następnie zostają przekazane do IPOK w Czartorii. Odbiór odpadów komunalnych na terenie miasta Kolno w 2020 r. przedstawiał się następująco:

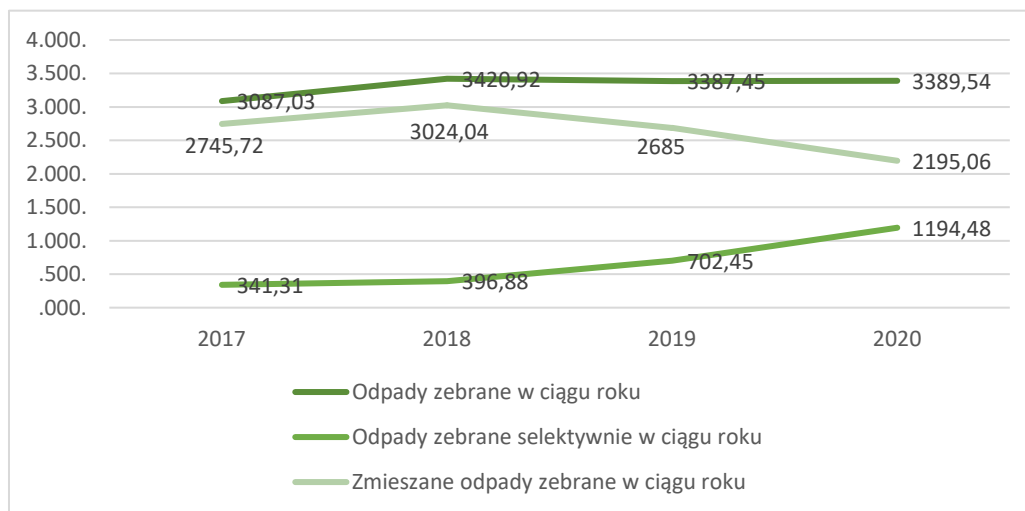
- 1) zmieszane (niesegregowane) odpady komunalne: - w zabudowie jednorodzinnej – jeden raz w tygodniu, - w zabudowie wielolokalowej – po wypełnieniu pojemników nie rzadziej niż 3 razy w tygodniu;
- 2) selektywne odpady komunalne: - w zabudowie jednorodzinnej – jeden raz w miesiącu, - w zabudowie wielolokalowej – po wypełnieniu pojemników przeznaczonych do selektywnej zbiórki odpadów, nie rzadziej niż dwa razy w tygodniu;
- 3) odpady ulegające biodegradacji:
- 4) - w zabudowie jednorodzinnej – w okresie od kwietnia do listopada – nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie, w pozostałych miesiącach – jeden raz w miesiącu; - w zabudowie wielolokalowej – po wypełnieniu pojemników, nie rzadziej niż dwa razy w tygodniu.
- 5) cztery razy w roku zorganizowana była zbiórka odpadów problemowych w ramach akcji „wystawka”. Mieszkańcy miasta mogą oddać zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz odpady wielkogabarytowe.

W 2020 r. do Urzędu Miasta Kolno wpłynęło mniej deklaracji niż w roku 2019. Różnice w ilości deklaracji wynikają z połączenia gospodarstw domowych, opomiarowanych wspólnym

wodomierzem, które po zmianie metody naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi złożyły wspólnie deklarację (20 nieruchomości opomiarowanych 1 licznikiem). W 2020 r. złożono 1 107 deklaracji dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi. W 2020 r. średnia masa odpadów przypadająca na 1 mieszkańca miasta Kolno na podstawie złożonych deklaracji (7 215 osób) wynosi 372 kg/rok.

Analizując dane dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi stwierdza się, że systematycznie wzrasta ilość odpadów produkowanych w Kolnie, choć w 2020 r. wzrost ten wyniósł zaledwie 2,09 t. Z danych wynika, że od roku **2018 spada ilość odpadów zmieszanych, a wzrasta ilość odpadów segregowanych**. Polityka miasta w zakresie ochrony środowiska wskazuje na wzrost świadomości mieszkańców w zakresie zagrożenia, jakim są odpady komunalne i jaki wpływ mają na nasze środowisko. Widoczna jest poprawa dbania o segregację odpadów, co niewątpliwie stanowi dobry przykład społeczeństwa w dbaniu o ekologię.

Wykres 25 Ilość odpadów zebranych w mieście Kolno w latach 2017-2020 [t]

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

PUNKT SELEKTYWNEGO ZBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH (PSZOK)

W celu zapewnienia czystości i porządku na terenie miasta wyłącznie dla mieszkańców miasta utworzony jest punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, który jest zlokalizowany przy ul. Pastorczyk 12 B (w sąsiedztwie oczyszczalni ścieków). Łączna masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w 2020 r. wynosia 2684,36 Mg, czyli o 328 ton więcej niż w roku poprzednim. Masa odpadów komunalnych odebranych z firm znajdujących się na terenie miasta Kolno w 2020 r. wyniosła 828 ton.

Dokonując analizy wskaźnika dotyczącego ilości odebranych odpadów selektywnych w relacji do ogółu odpadów komunalnych okazuje się, że **miasto Kolno charakteryzuje się największą dynamiką zmian**. W każdej z analizowanych gmin w okresie lat 2017-2020 odnotowano wzrost ilości odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów. **W gminie Kolno wskaźnik ten wzrósł o 9,3%, natomiast w samym mieście aż o 24,1%**, co jest wynikiem

bardzo satysfakcjonującym i potwierdzającym, że mieszkańcy miasta przykładają baczną uwagę do segregacji odpadów i dbania o własne środowisko.

Tabela 12 Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w mieście Kolno na tle grupy porównawczej [%]

Gmina	2017	2018	2019	2020	Dynamika zmian
m. Kolno	11,1	11,6	20,7	35,2	+24,1%
Kolno	15,0	16,8	21,9	24,3	+9,3%
Turośl	16,3	15,0	25,9	31,3	+15%
Mały Płock	17,3	18,9	23,0	21,9	+4,6%
Stawiski	11,5	14,7	23,2	30,2	+18,7%
Grabowo	5,2	14,2	12,4	19,6	+14,4%

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

3.4.4 Odnawialne źródła energii

Odnawialne źródła energii to źródła wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu wysypiskowego, a także z biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych.

Rysunek 2 Odnawialne źródła energii

Źródło: strona internetowa [technikum.net.pl](https://www.technikum.net.pl/), <https://www.technikum.net.pl/www/index.php/odnawialne-zrodla-energii-oze> (dostęp: 19.10.2021 r.)

ZASOBY ENERGII WIATROWEJ

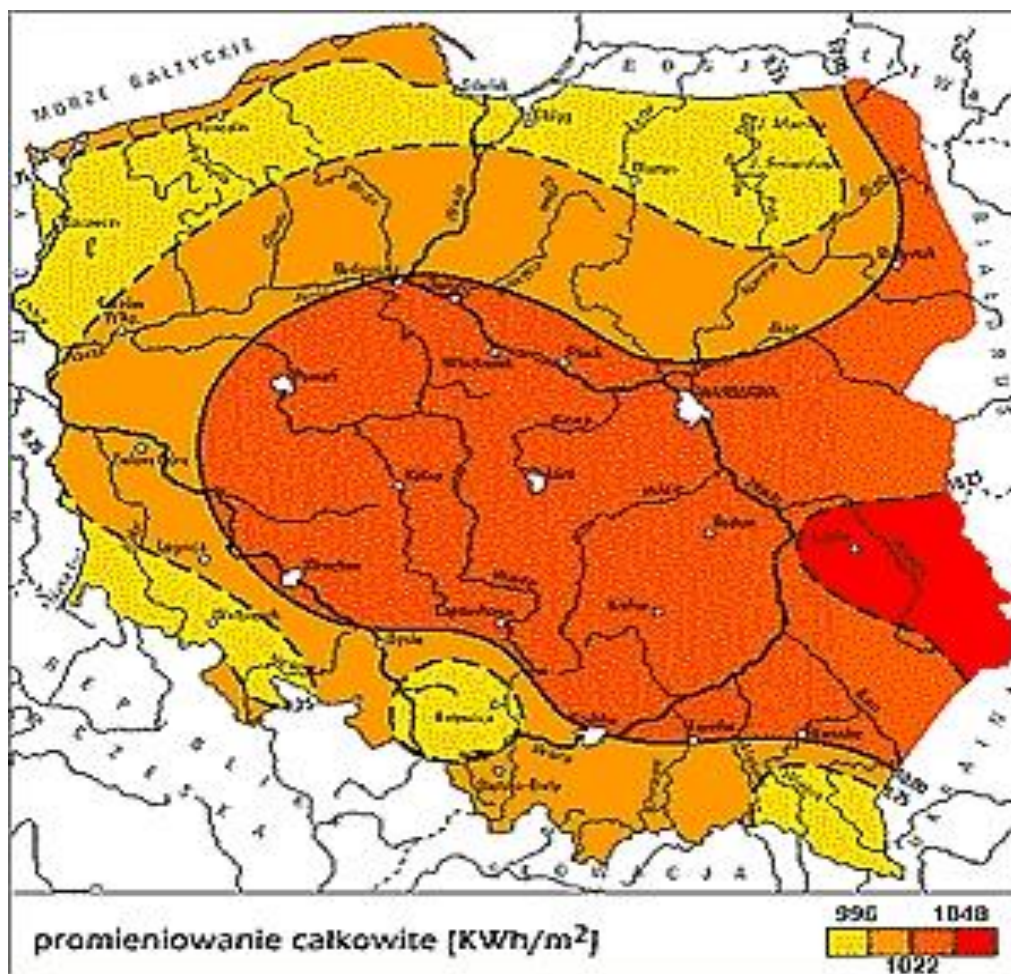
Lokalizacja elektrowni wiatrowych głównie zależy od dwóch czynników tj. od zasobu energii wiatru oraz od uwarunkowań przyrodniczo-przestrzennych. Ogólnie przyjmuje się, że strefy I-III charakteryzują się korzystnymi warunkami dla rozwoju energetyki wiatrowej.

Do uzyskania realnych wielkości energii użytecznej dla pojedynczych elektrowni wymagane jest występowanie wiatrów o stałym natężeniu i prędkościach powyżej 4m/s. Ponadto przyjmuje się, że wielkość progowa opłacalności wykorzystania energii wiatru na wysokości 30m nad powierzchnią gruntu powinna wynosić 1000 kWh/m²/rok (średnia suma energii wiatru na powierzchnię 1 m²). W Polsce wynosi ona 1000 -1500 kWh/rok. **Miasto Kolno zlokalizowane jest w strefie korzystnych warunków wykorzystywania energii wiatru w produkcji energii elektrycznej.** Od roku 2013 na terenie Kolna swoją działalność prowadzi Polskie Elektrownie Wiatrowe Rotor Kolno sp. z o.o. Firma oferuje elektrownie wiatrowe - turbiny wiatrowe o mocy do 10 kW, które idealnie nadają się do zastosowania w gospodarstwach domowych, pokrywając całe ich zapotrzebowanie na energię elektryczną, a także systemy grzewcze - ogrzewacze kawitacyjne wody i trackery solarne, które działaniem opierają na zjawisku kawitacji. Ich główną częścią jest pompa kawitacyjna, która zamienia energię mechaniczną na ciepłą.

ZASOBY ENERGII SŁONECZNEJ

Polska charakteryzuje się dość dobrymi warunkami do wykorzystania energii promieniowania słonecznego przy dostosowaniu typu systemów i właściwości urządzeń wykorzystujących tę energię do charakteru, struktury i rozkładu w czasie promieniowania słonecznego.

Mapa 8 Mapa nasłonecznienia Polski

Źródło: <https://www.google.com/>, (dostęp: 19.10.2021 r.)

Warunki słoneczne województwa podlaskiego są sprzyjające dla rozwoju energetyki słonecznej, co jest wykorzystywane do produkcji energii elektrycznej również na terenie miasta i gminy Kolno. **W Kolnie w 2014 r. powstała jedna z największych w Polsce elektrowni słonecznych o mocy 1,84 MW.** Firma, która zrealizowała inwestycję na miejskich nieużytkach płaci miastu podatki i opłaty z tytułu dzierżawy gruntów. **W odnawialne źródła energii inwestuje również samorząd miejski, który na budynkach użyteczności publicznej montuje panele fotowoltaiczne.** Dodatkowo w 2020 r. Urząd Miasta w Kolnie wydał 7 pozytywnych decyzji w zakresie realizacji przedsięwzięć proekologicznych, które dotyczą budowy nowych farm fotowoltaicznych (szerzej omówione to zostało w pkt. „Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne”).

ZASOBY ENERGII GEOTERMALNEJ

Złożem energii geotermalnej nazywa się naturalne nagromadzenie ciepła (w skałach, wodach podziemnych, w postaci pary) na głębokościach umożliwiających opłacalną ekonomicznie eksploatację energii cieplnej. W ostatnich latach w Polsce badania nad dokumentacją złóż energii geotermalnej uległy intensyfikacji. Polski Instytut Geologiczny opracował mapę strumienia ciepłego Polski. Obszary podwyższonej wartości strumienia, oznaczone na mapie poniżej kolorem czerwonym, posiadają największe perspektywy dla pozyskiwania energii geotermalnej. Opierając się na tych badaniach określono, że możliwość

wykorzystania energii wnętrza Ziemi istnieje na ponad 60% powierzchni naszego kraju. Powiat kolneński posiada niski potencjał do wykorzystania energii geotermalnej. Na terenie miasta Kolno nie ma zlokalizowanych źródeł wykorzystujących energię geotermalną.

ZASOBY ENERGII Z BIOMASY I BIOGAZU

Biomasa to substancje pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, które ulegają biodegradacji, pochodzące z produktów, odpadów i pozostałości z produkcji rolnej oraz leśnej, a także przemysłu przetwarzającego ich produkty, a także inne części odpadów, które ulegają biodegradacji. Energię z biomasy można uzyskać w wyniku procesów spalania, gazyfikacji, pirolizy, fermentacji alkoholowej czy metanowej oraz wykorzystania olejów roślinnych w produkcji biokomponentów do paliw. W chwili obecnej na terenie Kolna nie funkcjonuje żaden zakład zajmujący się produkcją, czy wykorzystywaniem energii z biomasy.

Spis map, rysunków, tabel, wykresów i zdjęć

Spis map

Mapa 1 Położenie Miasta Kolno w powiecie kolneńskim	3
Mapa 2 Plan miasta Kolno	4
Mapa 3 Położenie komunikacyjne miasta Kolno	32
Mapa 4 Układ komunikacyjny w gminie Kolno	38
Mapa 5 Mapa smogu w Polsce	43
Mapa 6 Azbest na terenie miasta Kolno w 2021 r.	44
Mapa 7 Mapa nasłonecznienia Polski	48

Spis rysunków

Rysunek 2 Odnawialne źródła energii	48
---	----

Spis tabel

Tabela 1 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych grupach funkcjonalnych w Kolnie na tle powiatu i województwa w latach 2016-2020	10
Tabela 2 Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci w mieście Kolno na tle grupy porównawczej	12
Tabela 3 Liczba świadczeń opiekuńczych w latach 2016-2020	15
Tabela 4 Wyniki egzaminów zewnętrznych w 2020 r.	20
Tabela 5 Wykaz organizacji pozarządowych funkcjonujących w mieście Kolno	21
Tabela 6 Liczba bezrobotnych z grup osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2016 -2020	31
Tabela 7	40
Tabela 8 Instalacje techniczno-sanitarne w gminie Kolno na tle grupy porównawczej [%]	41
Tabela 9 Polski Indeks jakości powietrza	42
Tabela 10 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu PM_{2,5})	42
Tabela 11 Program usuwania azbestu na terenie Kolna w latach 2014-2032	44
Tabela 12 Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w mieście Kolno na tle grupy porównawczej [%]	47

Spis wykresów

Wykres 1 Budżet miasta Kolno zrealizowany w 2020 r.	5
Wykres 2 Liczba ludności miasta Kolno w grupach funkcjonalnych w latach 2016-2020	5
Wykres 3 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi dla miasta Kolno w latach 2016-2020	6
Wykres 4 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi dla gmin w powiecie kolneńskim w latach 2016-2020	6
Wykres 5 Zameldowania, wymeldowania i saldo migracji w latach 2016-2020	7
Wykres 6 Saldo migracji w gminach w powiecie kolneńskim w latach 2016-2020	7
Wykres 7 Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Kolnie w latach 2016-2020	9
Wykres 8 Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2016-2020	10
Wykres 9 Liczba osób korzystających z zasiłków w latach 2016-2020	11
Wykres 10 Główne powody przyznania pomocy z MOPS w 2020 r.	11
Wykres 11 Kwota wypłaconych świadczeń w mieście Kolno w latach 2016-2020	12
Wykres 12 Liczba osób i dzieci korzystających z Programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2016-2020	13
Wykres 13	14
Wykres 14 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w Kolnie w latach 2016-2020	15
Wykres 15 Liczba udzielonych porad lekarskich w latach 2016-2020	18
Wykres 16 Kwota zaplanowana i wydatkowana w ramach realizacji otwartych konkursów ofert w latach 2018-2020	22
Wykres 17 Liczba podmiotów według sekcji PKD w 2020 r. w mieście Kolno	26
Wykres 18 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców w Kolnie	26
Wykres 19 Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla miasta Kolno na tle porównywanych jednostek	27
Wykres 20 Liczba podmiotów zarejestrowanych REGON w Mieście Kolno w latach 2016-2020 na tle porównywanych jednostek	27
Wykres 21 Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Kolno w latach 2010 – 2019	28
Wykres 22 Liczba osób bezrobotnych w Kolnie w latach 2016-2020	29
Wykres 23 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Kolnie na tle grupy porównawczej	30
Wykres 24 Średnioroczne zanieczyszczenie pyłem PM 2,5 i PM 10 w gminie Kolno	43
Wykres 25 Ilość odpadów zebranych w mieście Kolno w latach 2017-2020 [t]	46

Spis zdjęć

Zdjęcie 1 Termomodernizacja budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolnie w 2020 r...	9
Zdjęcie 2 Szkoła Podstawowa nr 1 w Kolnie	19
Zdjęcie 3 Szkoła Podstawowa nr 2 w Kolnie	20
Zdjęcie 4 Miejska Biblioteka Publiczna w Kolnie	24
Zdjęcie 5 Kolneński Ośrodek Kultury i Sportu	25
Zdjęcie 6 Zabytki w mieście Kolno	35
Zdjęcie 7 Realizacja projektu „Rewitalizacja Miasta Kolno z uwzględnieniem ważnych obszarów o znaczeniu historycznym i społecznym”	36
Zdjęcie 8 Modernizacją Kolneńskiego Ośrodka Kultury i Sportu	36
Zdjęcie 9 Inwestycje drogowe w Kolnie w 2020 r. – ul. Bukowa	38
Zdjęcie 10 Inwestycje drogowe w Kolnie w 2020 r. – ul. Sosnowa	39